

UUSI

Jalostuksen tavoiteohjelma

**KÄÄPIÖSNAUTSERI
2024-2028**

Hyväksytty rotujärjestön yleiskokouksessa 18.03.2023
SKL:n jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt 21.05.2023

Sisällys

1. YHTEENVETO	3
2. RODUN TAUSTA	5
3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA	7
4. RODUN NYKYTILANNE	8
4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja	8
4.1.1 Populaation rakenne ja sukusiitos	9
4.1.2 Jalostuspohja	18
4.1.3 Rodun populaatiot muissa maissa	36
4.1.4 Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta	37
4.2. Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet	39
4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta	39
4.2.2 Jakautuminen näyttely- / käyttö- / tms. -linjoihin	39
4.2.3 PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttöominaisuuksien testaus ja/tai kuvaus	39
4.2.4 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa	40
4.2.5 Käyttö- ja koeominaisuudet	44
4.2.6 Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen	45
4.2.7 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohtista sekä niiden korjaamisesta	46
4.3. Terveys ja lisääntyminen	46
4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat	46
4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat	50
4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt	54
4.3.4 Lisääntyminen	55
4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet	57
4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä	57
4.4. Ulkomuoto	58
4.4.1 Rotumääritelmä	58
4.4.2 Näyttelyt ja jalostustarkastukset	59
4.4.3 Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus	60
4.4.4 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista	60
5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA	61
5.1 Käytetyimpien jalostuskoirien taso	61
5.2 Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen	65
6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS	67
6.1 Jalostuksen tavoitteet	67
6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille	68
6.3 Rotujärjestön toimenpiteet	71
6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin	71
6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta	71
7. LÄHTEET	72

1. YHTEENVETO

Rodun käyttötarkoitus

Kääpiösnautseri oli alun perin rottakoira ja talonvahti maataloilla. Nykyään se on seura- ja harrastuskoira, jolta vaadittavat ominaisuudet poikkeavat jonkin verran alkuperäisen käyttötarkoituksen vaatimuksista. Jalostuksessa on soveltuvin osin kunnioitettava rodun alkuperää ja pyrittävä säilyttämään alkuperäiset luonne- ja ulkomuoto-ominaisuudet terveyttä unohtamatta.

Keskeisimmät jalostustavoitteet sekä toimenpiteet niiden saavuttamiseksi

Luonne ja käyttäytyminen	
Tavoitteet	PEVISA, jalostussuositukset, muut toimenpiteet
Kääpiösnautserin toimintakyvyn, hermorakenteen ja taisteluhaluun parantaminen jalostuksen avulla. Tavoitteena on tasapainoinen, omilla jaloillaan seisova koira.	Jalostussuosituksissa huomioidaan koiran toimintakyky, hermorakenne ja taisteluhalu.
Pyritään lisäämään luonnetestattujen kääpiösnautsereiden määrää.	Rotujärjestö edistää luonnetestien markkinointia ja pyrkii järjestämään niitä kattaen koko Suomen.
Pyritään lisäämään kasvattajien ja rotujärjestön jäsenten tietoisuutta luonneominaisuuksista ja niihin vaikuttavista tekijöistä.	Rotujärjestö järjestää koulutusta ja tiedotusta luonneasioista. Koulutusta järjestetään mm.webinaarien avulla.
Terveys	
Tavoitteet	PEVISA, jalostussuositukset, muut toimenpiteet

Seurataan rodun terveystilannetta säännöllisesti ja puututaan mahdollisiin ongelmakohtiin.	Laaditaan terveystarkastus ja analysoidaan sen tulokset. Tulokset tallennetaan ja niitä seurataan vuositasolla. Ohjataan jalostusta tulosten pohjalta.
Säilytetään rodun terveystilanne stabiilina.	Suositellaan käyttämään jalostukseen terveitä koiria.
	Kannustetaan kasvattajia ja koirien omistajia avoimeen terveystietojen jakamiseen ylläpitämällä rodun terveystietopankkia.
	Kannustetaan kääpiösnautsereiden kasvattajia ja omistajia terveystietojen ilmoittamiseen rotujärjestölle.
Kartoitetaan ja tilastoidaan geenitestattavien sairauksien kantajamäärät.	Säilytetään PEVISA-ohjelma ennallaan silmäpeilauslausuntojen osalta.
	Lisätään geenitestaukseen liittyvää tiedottamista ja kannustusta.

Lisääntyminen	
Tavoitteet	PEVISA, jalostussuositukset, muut toimenpiteet
Säilytetään luonnollinen lisääntymiskäyttäytyminen.	Kannustetaan pentuetiedustelulomakkeiden täyttämiseen ja tallennetaan, sekä julkaistaan yhteenveto tuloksista vuosittain.
	Suositetaan käyttämään jalostukseen koiria, jotka kykenevät lisääntymään luonnollisesti.

Rakenteen ja anatomian terveys	
Tavoitteet	PEVISA, jalostussuositukset, muut toimenpiteet
Tavoitteena tasapainoinen ja liioittelematon rakenne sekä etuosien rakenteen kehittäminen rotumääritelmän mukaiseksi.	Seurataan rakennetta ja anatomiaa esimerkiksi jalostustarkastuksissa ja näyttelyissä sekä ulkomuototuomarikoulutuksissa. Ohjataan jalostusta ja lisätään tiedotusta terveestä rakenteesta sekä anatomiasta.

Käyttöominaisuudet	
Tavoitteet	PEVISA, jalostussuositukset, muut toimenpiteet

Pyritään säilyttämään kääpiösnautserin seura- ja harrastuskoiran ominaisuudet ennallaan.	Seurataan luonteita ja harrastusominaisuuksia esimerkiksi luonnetestikäyntien ja jalostustarkastusten avulla. Tallennetaan tulokset sekä julkaistaan niistä yhteenveto vuosittain.
--	--

Jalostuspohja	
Tavoitteet	PEVISA, jalostussuositukset, muut toimenpiteet
Pyritään säilyttämään rodun geneettinen monimuotoisuus ja lisäämään jalostukseen käytettävien yksilöiden määrää. Hyödynnetään jalostuspohjaa.	Seurataan PEVISA:n urosten jälkeläismäärän rajoituksia ja analysoidaan tietoja. Kiristetään tarvittaessa jälkeläismääräkiintiötä. Ylläpidetään SKSK ry:n kotisivuilla uroslistaa. Selkeytetään väriristeytysten poikkeuslupakäytäntöä. Tulokset tallennetaan ja niitä seurataan vuositasolla.
Pyritään nostamaan isä/emä-suhdelukua lähemmäksi lukua 1 kaikkien rodun värien kohdalla geenipohjan laajentamiseksi ja vahvistamiseksi.	Seurataan kehitystä vuositasolla. Ohjataan jalostusta tulosten pohjalta.

Kääpiösnautsereiden voimassa oleva PEVISA-ohjelma -31.12.2023

Pentueiden rekisteröintiin vaikuttavat ehdot

Pentueen vanhemmilla tulee olla astutushetkellä voimassa oleva silmätarkastuslausunto. Silmätarkastuslausunto ei astutushetkellä saa olla 12 kk vanhempi.

Jalostuksesta poissulkevat sairaudet ovat KAT, PRA, gRD, tRD, PHTVL/PHPV, PPM iris-linssi ja PPM iris-kornea.

Jos koiralla on todettu mRD, on se paritettava RD:n suhteen terveeseen koiran kanssa ja jos sillä on todettu PHTVL/PHPV-sairauden aste 1, on se paritettava PHTVL/PHPV:n suhteen terveeseen koiran kanssa sekä PPM iris-iris tulee parittaa terveeseen kanssa.

Seuraavat väriyhdistelmät sallitaan vapaasti 1.6.2014->
valkoinen x musta
valkoinen x musta-hopea
valkoinen x pippuri-suola

Risteytykset muiden värimuunnosten kesken sallitaan poikkeusluvalla; ks. koirarekisteriohjeen kohta 6.2.

Ulkomaisia uroksia koskeva poikkeus: Ei vaadita PEVISA-tutkimuksia. (Päivitetty 1.1.2011)

Nartun ikä tulee olla astutushetkellä vähintään 18 kk ja uroksen vähintään 12 kk.

Uroksen Suomessa rekisteröitävä jälkeläismäärä voi olla korkeintaan 40 pentua, joista alle 4-vuotiaana 24 pentua. Viimeinen, rajan ylittävä pentue rekisteröidään kuitenkin kokonaan.

Suomen Kääpiösnautserikerho ry:n hallituksen esitys rotukohtaiseksi PEVISA-ohjelmaksi aikavälille 1.1.2024–31.12.2028:

- Pentueen vanhemmilla tulee olla astutushetkellä voimassa oleva silmätarkastuslausunto. Silmätarkastuslausunto ei astutushetkellä saa olla 12 kk vanhempi.
- Jalostuksesta poissulkevat sairaudet ovat KAT, PRA, gRD, tRD, PHTVL/PHPV, PPM iris-linssi ja PPM iris-kornea.
- Nartun ikä tulee olla astutushetkellä vähintään 18 kk ja uroksen vähintään 12 kk.
- Uroksen Suomessa rekisteröitävä jälkeläismäärä voi olla korkeintaan 40 pentua, joista alle 4-vuotiaana 24 pentua. Viimeinen, rajan ylittävä pentue rekisteröidään kuitenkin kokonaan.

Suomen Kääpiösnautserikerho ry:n hallituksen esitys muiksi rotukohtaisiksi erityisehdoiksi aikavälille 1.1.2024–31.12.2028:

- Jos koiralla on todettu mRD, on se paritettava RD:n suhteen terveen koiran kanssa ja jos sillä on todettu PHTVL/PHPV-sairauden aste 1, on se paritettava PHTVL/PHPV:n suhteen terveen koiran kanssa sekä PPM iris-iris tulee parittaa terveen kanssa.
- Risteytykset värimuunnosten kesken sallitaan poikkeusluvalla.
- Ulkomaisia uroksia (kaksi pentuetta) ja jalostuslainanarttuja (yksi pentue) koskeva poikkeus: Ei vaadita PEVISA-tutkimuksia.

Kääpiösnautserien PEVISA-ohjelma 1.1.2024 lähtien ehdotetaan pidettäväksi muilta osin ennallaan, mutta lisätään vastustettaviin silmäsairauksiin PPM iris-linssi ja PPM iris-kornea.

Rotukohtaisiin erityisehtoihin esitetään muutos, että risteytykset värimuunnosten kesken sallitaan poikkeusluvalla. Valkoisten ja muiden värien kesken tehtävien väriristeytysten sallimista ilman poikkeuslupaa esitetään poistettavaksi, sillä vuosina 2014-2019 toteutetuista yhdistelmistä merkittävä osa ei ole täyttänyt SKSK ry:n pentulistakriteerejä ulkomuodon osalta.

Väriristeytysten sallimisella jatkossa vain poikkeusluvalla pyritään kannustamaan väriristeytyspentueiden osalta yhdistelmiin, jotka ovat jalostussuosituksen mukaisia. Tämän tarkoituksena on saada väriristeytyspentueista mahdollisimman korkeatasoisia, jotta risteytystyön mahdollinen jatkuminen olisi todennäköisempää.

2. RODUN TAUSTA

Alkuperä ja käyttötarkoitus

Kääpiösnautseri polveutuu suo- eli turvekoirasta, joka on yksi vanhimmista Euroopassa eläneistä koiraroduista. Maantieteellisesti rodun koti on Etelä-Saksa. Varsinaisesti nimi kääpiösnautseri tuli ensimmäisen kerran esille Frankfurtin koiranäyttelyn yhteydessä vuonna 1899. Snautserinkaltaisten koirien olemassaolosta löytyy todisteita niin veistos- kuin maalaustaiteestakin jo 1400-luvulta. Snautsereiden alkuaikoina tämän tyyppisiä karkeakarvaisia koiria kutsuttiin karkeakarvaisiksi pinsereiksi.

Rodun alkuperäinen käyttötarkoitus oli toimia maatalojen hälyttävänä pihavahtina ja jyrсийöiden hävittäjänä. Karkea karva oli säänkestävä ja helppohoitoinen, parta suojaasi koiraa jyrсийöiden puremilta. Myöhemmin koirilta alettiin tyypistää korvia ja häntiä puremien välttämiseksi.

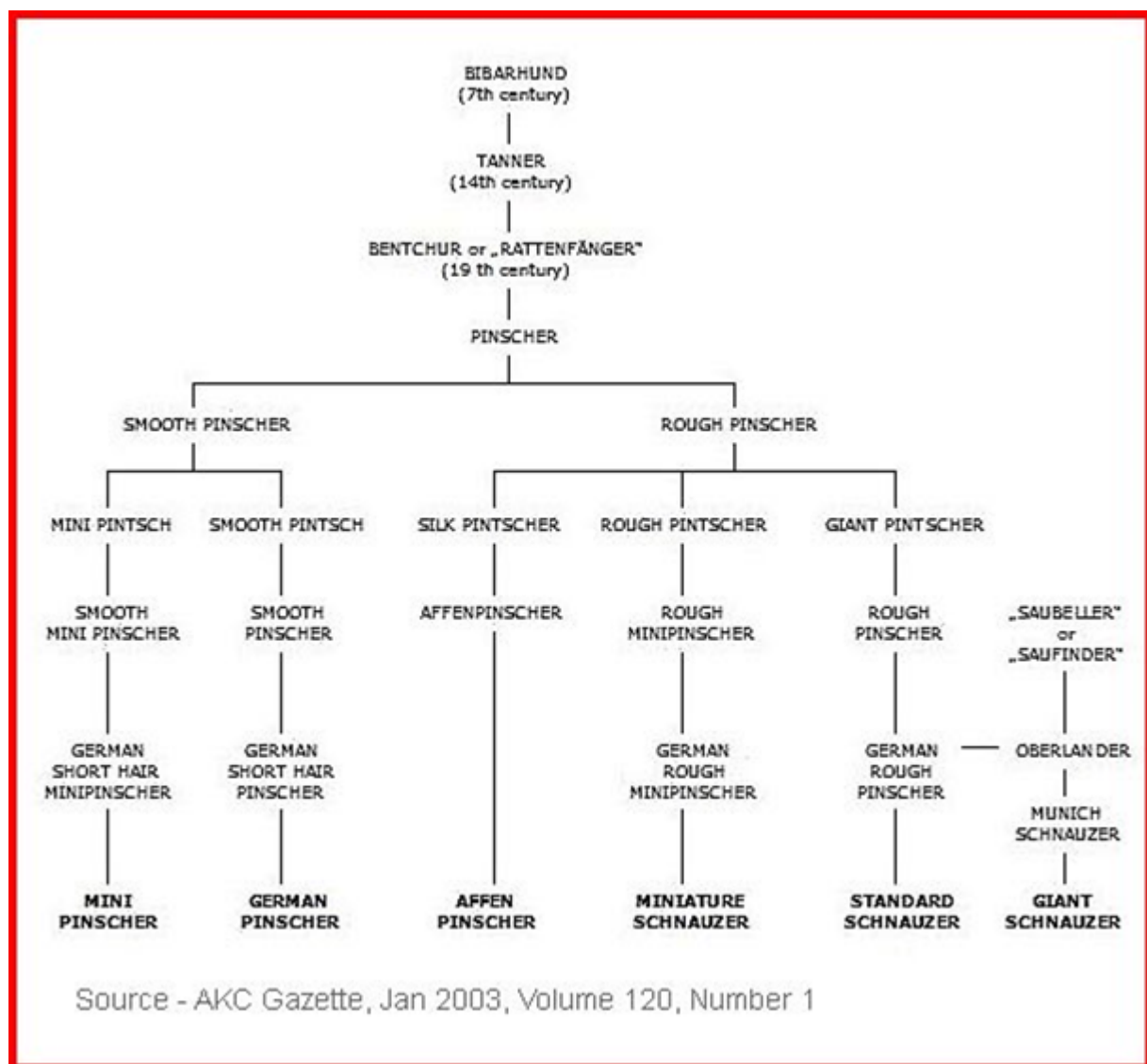
Rodun kehitys nykyiseen muotoonsa

Nykyisin kääpiösnautseri on lähinnä seura- ja harrastuskoira. Kääpiösnautseri soveltuu mainiosti moniin harrastuksiin ja omistajien kiinnostus erilaisia lajeja kohtaan on jatkuvassa kasvussa.

Alussa kääpiösnautsereita oli varsin monen värisiä: mm. black and tan, ruskeita ja jopa kirjavia. Ensimmäisen maailmansodan jälkeen päätettiin, että oikeat värit kääpiösnautserille ovat samat kuin snautserillekin eli musta ja pippuri & suola. Myöhemmin FCI hyväksyi myös musta-hopean ja valkoisen värin. Vuodesta 1978 lähtien musta-hopeat ja vuodesta 1994 lähtien myös valkoiset kääpiösnautserit ovat saaneet kilpailla CACIBeista.

Sukulaisrodut, joiden kanssa yhteinen kehityshistoria

1800-luvun loppupuolella rotu on mainittu Saksassa useissa yhteyksissä, mutta vasta 1880 julkaistiin pinserin ja snautserin rotumääritelmät ensimmäisissä saksalaisissa sukutaululehdissä. Osa koirista oli tuolloin karkeakarvaisen pinserin jälkeläisiä, osan vanhemmista ei ollut tietoa. Jalostukseen käytettiin tuolloin myös keskikokoisia snautsereita ja affenpinsereitä sekä mahdollisesti muitakin rotuja.

Kuva 1. Snautserin sukupuu

Ensimmäiset koirat Suomessa, koiramäärän kehitys

Suomeen ensimmäinen kääpiösnautseri rekisteröitiin Suomen Kennelliiton mukaan vuonna 1956. Kyseessä oli musta koira. Samana vuonna maahan tulivat myös ensimmäiset pippuri & suolan väriset kääpiösnautserit. Ensimmäiset musta-hopean väriset kääpiösnautserit tulivat maahan vuonna 1979 ja ensimmäinen valkoinen kääpiösnautseri rekisteröitiin Suomessa vuonna 1991. 2000-luvun alkupuolelta lähtien kääpiösnautseri on vakiinnuttanut asemansa yhtenä suosituimmista roduista. Kaikkien värien yhteenlasketut rekisteröintimäärät vaihtelevat 1000 koiran molemmin puolin. Kääpiösnautserit ovat jakaantuneet väreittäin eri linjoihin, jokainen väri rekisteröidään omaksi rodukseen. Kaikilla väreillä on sama rotumääritelmä.

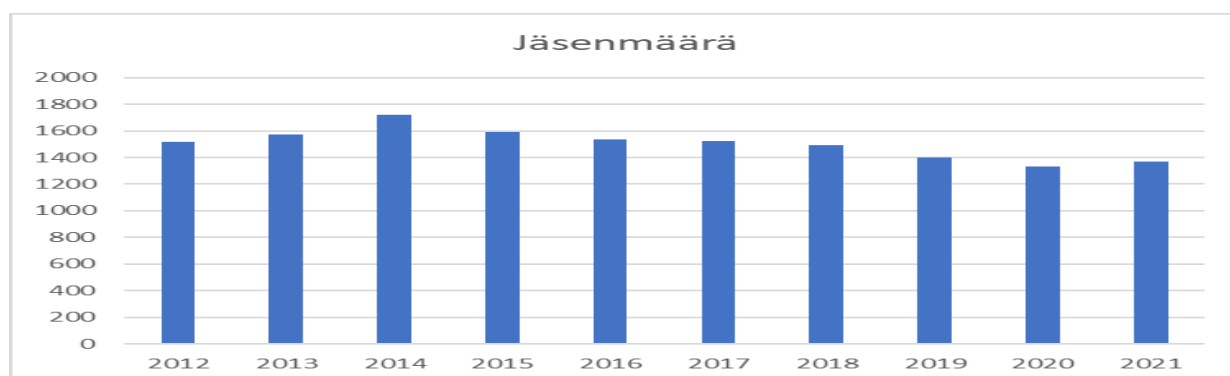
3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Nykyinen rotua harrastava yhdistys/järjestö ja aiemmat rotujärjestöt

Rotujärjestö Suomen Kääpiösnautserikerho ry – Finska Dvärgschnauzerklubben rf Kääpiösnautseriden oma yhdistys perustettiin vuonna 1995 ja sen nimeksi tuli Suomen Kääpiösnautserikerho ry (SKSK ry). Suomen Kennelliitto myönsi yhdistykselle rotua harrastavan yhdistyksen oikeudet vuonna 2004 ja lopulta rotujärjestön oikeudet 2010.

Ennen rotujärjestön oikeuksien saamista Suomen Kääpiösnautserikerho ry kuului muiden snautseri-pinserirotujen yhdistysten tavoin rotua harrastavana yhdistyksenä Suomen Snautseri-Pinskerikeskusjärjestö ry – Finlands Schnauzer-Pinscherklubben rf: iin (SSPK). SSPK ry oli Suomen Kennelliitto ry:n (SKL) ja Internationale Schnauzer Pinscher Unionin (ISPU) jäsen. Kun jäsenmäärät kasvoivat ja muut rotujärjestö kriteerit alkoivat täyttyä, rotukerhot irtautuivat toinen toisensa jälkeen SSPK:sta vuosien 2009–2011 aikana. SSPK lakkautettiin 11.12.2011.

Rotujärjestön jäsenmäärä ja sen kehitys

Kuvio 1. Jäsenmäärän kehitys

SKSK ry:n jäsenmäärä vuosina 1995–2010 on kehittynyt seuraavasti: vuoden 1996 lopussa jäseniä oli 151, vuoden 2000 lopussa 720 ja vuoden 2010 lopussa 1599. Yhdistyksen jäsenmäärässä on tapahtunut laskua viimeisen 10 vuoden aikana. Vuonna 2021 jäsenmäärä oli kääntynyt hienoiseen nousuun. Rotujärjestö on pyrkinyt tehostamaan jäsenhankintaa mm. lisäämällä jäsenetuja.

Jalostusorganisaation rakenne ja jalostustoimikunnan tehtävät

Rodun jalostusta ohjaa Suomen Kääpiösnautserikerho ry:n hallituksen nimeämä jalostustoimikunta.

Jalostustoimikunnan tehtävänä on ohjata ja valvoa rodun jalostusta Suomessa. Toiminnan tavoitteena on henkisesti ja fyysisesti terveiden, mahdollisimman tarkasti rotumääritelmän vaatimukset täyttävien koirien kasvatuksen tukeminen.

Jalostustoimikunnan tehtävät:

- Toimintakertomuksen ja toimintasuunnitelman laatiminen vuosittain
- Päävastuu jalostuksen tavoiteohjelman ja PEVISA-ohjelman laatimisesta, päivityksestä ja seurannasta
- Poikkeuslupa-anomusten ja muiden lausuntoa vaativien asioiden käsittely, kannanotto ja lausuntojen esittely hallitukselle
- Yhteydenpito ja tietojen vaihtaminen Suomen Kennelliiton ja sekä koti- että ulkomaisten rotuyhdistysten kanssa
- Tiedotustoiminta
- Terveystietopankin ja geenitestattujen koirien listan ylläpito
- Jalostusneuvonnan tarjoaminen yleisellä tasolla
- Pentuvälityksen ylläpito, säännöt liitteessä 2
- Jalostustarkastusten järjestäminen

Jalostustoimikunnan säännöt liitteessä 1.

4. RODUN NYKYTILANNE

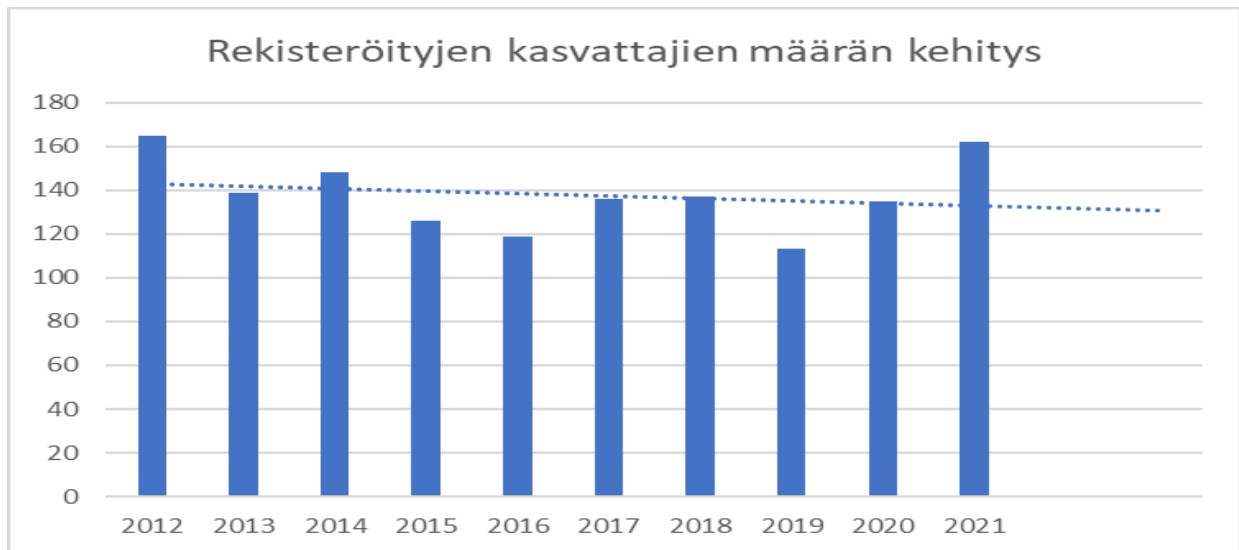
4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja

Rodun perinnöllinen monimuotoisuus tarkoittaa sen geenimuotojen (alleelien) runsautta. Puhutaan myös jalostuspohjan laajuudesta. Mitä monimuotoisempi rotu on, sitä useampia erilaisia versioita sillä on olemassa samasta geenistä. Tämä mahdollistaa rodun yksilöiden geenipareihin heterotsygotiaa, joka antaa niille yleistä elinvoimaa ja suojaa monen perinnöllisen vian ja sairauden puhkeamiselta. Monimuotoisuus on tärkeää myös immuunijärjestelmässä, jonka geenikirjon kapeneminen voi johtaa esimerkiksi tulehdussairauksiin, autoimmuunitauteihin ja allergioihin. Jalostus ja perinnöllinen edistymisenkin ovat mahdollisia vain, jos koirien välillä on perinnöllistä vaihtelua.

Suurilukuinenkin koirarotu on monimuotoisuudeltaan suppea, jos vain pientä osaa rodun koirista ja sukulinjoista on käytetty jalostukseen tai jos rodussa on koiria, joilla on rodun yksilömäärään nähden liian suuret jälkeläismäärät. Tällaiset koirat levittävät haitalliset mutaatioalleelinsa vähitellen koko rotuun, jolloin jostakin yksittäisestä mutaatiosta saattaa syntyä rodulle uusi tyyppivika tai -sairaus. Vähitellen on vaikea löytää jalostukseen koiria, joilla ei tätä mutaatiota ole. Ihannetilanteessa jalostukseen käytetään koiria tasaisesti rodun kaikista sukulinjoista. Monimuotoisuutta turvaava suositus yksittäisen koiran elinikäiselle jälkeläismäärälle on pienilukuisissa roduissa enintään 5 % ja suurilukuisissa enintään 2-3 % laskettuna rodun neljän vuoden rekisteröintimäärästä. Jos rodussa rekisteröidään neljän vuoden aikana yhteensä 1000 koiraa, ei yksittäinen koira saisi olla vanhempana useammalla kuin 20-50 koiralle. Toisen polven jälkeläisiä koiralla saisi pienilukuisissa roduissa olla korkeintaan 10 % ja suurilukuisissa 4-6 % laskettuna neljän vuoden rekisteröinneistä. (Mäki, 2013.)

Kääpiösnautsereiden kasvattajien määrän kehitys

Rodun kasvattajien määrä on pysynyt kohtuullisen tasaisena. Suurin osa kasvattajista hankkii kennelnimien. Vuosina 2012-2021 kennelnimettömien kasvattajien pentuja on syntynyt 586, eli 130 pentuetta. Lineaarinen ennustekäyrä kuviossa 1 kuvaa rekisteröityjen, kennelnimellisten, kasvattajamäärien kehittymisen suuntaa. Suunta on loivasti, mutta tasaisesti laskeva.

Kuvio 2. Rekisteröityjen, kennelnimellisten, kasvattajamäärien kehitys vuosina 2012–2021

4.1.1 Populaation rakenne ja sukusiitos

Vuositilasto - rekisteröinnit, musta										
	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Pennut (kotimaiset)	272	210	164	166	194	174	205	181	231	178
Tuonnit	5	4	9	8	6	13	11	12	9	14
Rekisteröinnit yht.	277	214	173	174	200	187	216	193	240	192
Pentueet	61	54	39	44	49	41	48	42	50	45
Pentuekoko	4,5	3,9	4,2	3,8	4	4,2	4,3	4,3	4,6	4
Kasvattajat	32	32	23	31	29	31	30	33	38	32
jalostukseen käytetyt eri urokset										
Kaikki	32	24	20	23	26	22	18	30	24	32
Kotimaiset	19	11	8	13	17	11	9	16	10	14
Tuonnit	12	9	6	6	6	9	7	12	12	12
Ulkomaiset	1	4	6	4	3	2	2	2	2	6
Keskimääräinen jalostuskäytön ikä	5 v	4 v 7 kk	5 v	3 v 11 kk	3 v 6 kk	3 v 9 kk	3 v 7 kk	4 v 2 kk	3 v 5 kk	3 v 11 kk
jalostukseen käytetyt eri nartut										
Kaikki	54	42	33	38	40	34	41	42	50	45
Kotimaiset	45	37	29	32	37	31	34	34	43	37
Tuonnit	9	5	4	6	3	3	7	8	7	8

Keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3 v 11 kk	3 v 4 kk	3 v 10 kk	3 v 4 kk	3 v 3 kk	3 v 5 kk	3 v 10 kk	3 v 8 kk	3 v 4 kk	3 v 4 kk
Isoisät	84	75	57	63	64	53	64	58	54	63
Isoäidit	95	83	64	70	71	64	71	66	67	69
Sukusiitosprosentti	1,79 %	1,73 %	1,00 %	1,11 %	1,06 %	1,86 %	0,59 %	1,44 %	1,39 %	1,07 %

Taulukko 1a. Vuositilasto – rekisteröinnit musta

Vuositilasto - rekisteröinnit, musta-hopea										
	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Pennut (kotimaiset)	311	334	215	284	305	250	269	260	290	315
Tuonnit	6	9	13	22	14	12	13	17	14	9
Rekisteröinnit yht.	317	343	228	306	319	262	282	277	304	324
Pentueet	73	86	58	69	74	66	66	66	69	85
Pentuekoko	4,3	3,9	3,7	4,1	4,1	3,8	4,1	3,9	4,2	3,7
Kasvattajat	54	53	35	49	46	44	41	54	47	56
jalostukseen käytetyt eri urokset										
Kaikki	42	50	36	45	52	38	48	41	45	53
Kotimaiset	21	30	20	21	29	19	29	23	23	33
Tuonnit	17	18	12	18	17	16	16	15	17	12
Ulkomaiset	4	2	4	6	6	3	3	3	5	8
Keskimääräinen jalostuskäytön ikä		4 v 9 kk	3 v 11 kk	3 v 8 kk	4 v 2 kk	3 v 9 kk	4 v 5 kk		3 v 4 kk	3 v 5 kk
jalostukseen käytetyt eri nartut										
Kaikki	65	81	53	58	65	59	62	58	67	77
Kotimaiset	53	61	45	49	57	52	53	45	56	62
Tuonnit	12	20	8	9	8	7	9	13	11	15
Keskimääräinen jalostuskäytön ikä		3 v 4 kk	3 v 2 kk	3 v 3 kk	3 v 9 kk	3 v 6 kk	3 v 8 kk		3 v 2 kk	3 v 5 kk
Isoisät	100	105	76	88	94	86	88	90	82	104
Isoäidit	110	128	88	106	104	97	95	100	95	119
Sukusiitosprosentti										
i	1,09 %	1,05 %	1,40 %	0,75 %	1,14 %	1,15 %	1,00 %	1,69 %	1,31 %	1,45 %

Taulukko 1b. Vuositilasto – rekisteröinnit musta-hopea

Vuositilasto - rekisteröinnit, pippuri & suola

	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Pennut (kotimaiset)	277	212	190	205	242	228	219	255	184	254
Tuonnit	8	17	9	5	8	6	14	9	11	10
Rekisteröinnit yht.	285	229	199	210	250	234	233	264	195	264
Pentueet	71	58	54	52	57	56	56	58	48	61
Pentuekoko	3,9	3,7	3,5	3,9	4,2	4,1	3,9	4,4	3,8	4,2
Kasvattajat	39	33	33	36	39	31	37	38	31	42
jalostukseen käytetyt eri urokset										
Kaikki	40	31	32	31	32	34	31	26	27	32
Kotimaiset	28	21	19	19	21	23	19	14	19	15
Tuonnit	11	8	10	10	9	9	8	12	7	13
Ulkomaiset	1	2	3	2	2	2	4	0	1	4
Keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3 v 2 kk	3 v 7 kk	4 v 9 kk	3 v 6 kk	4 v 2 kk	4 v 4 kk	4 v 4 v	3 v 1 kk	2 v 11 kk	2 v 8 kk
jalostukseen käytetyt eri nartut										
Kaikki	60	45	46	45	50	48	45	49	43	53
Kotimaiset	52	40	42	40	45	41	39	43	41	42
Tuonnit	8	5	4	5	5	7	6	6	2	11
Keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3 v 2 kk	3 v 4 kk	3 v 2 kk	3 v 3 kk	3 v 3 v	3 v 2 kk	3 v 4 kk	3 v 6 kk	3 v 2 kk	3 v 7 kk
Isoisät	86	76	66	68	71	69	71	75	55	76
Isoäidit	101	84	77	79	86	80	85	84	61	84
Sukusiitosprosentti										
i	2,21 %	1,60 %	1,62 %	1,05 %	1,20 %	1,37 %	1,25 %	1,03 %	1,36 %	1,09 %

Taulukko 1c. Vuositilasto – rekisteröinnit pippuri&suola

[illegible]

jalostukseen käytetyt eri urokset										
Kaikki	29	22	21	25	22	19	24	19	19	26
Kotimaiset	12	10	12	12	15	12	15	11	8	13
Tuonnit	14	8	8	10	7	7	8	8	10	9
Ulkomaiset	3	4	1	3	0	0	1	0	1	4
Keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3 v 9 kk	3 v 8 kk	3 v 7 kk	3 v 11 kk	4 v 3 kk	3 v 4 kk	3 v 4 kk	2 v 7 kk	3 v 2 kk	3 v 4 kk
jalostukseen käytetyt eri nartut										
Kaikki	39	25	28	28	33	20	29	30	25	38
Kotimaiset	33	22	21	19	25	14	23	24	21	30
Tuonnit	6	3	7	9	8	6	6	6	4	8
Keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3 v 5 kk	3 v 9 kk	4 v 1 kk	3 v 4 kk	3 v 3 kk	3 v 11 kk	3 v 3 kk	4 v 1 kk	3 v 3 kk	3 v 3 kk
Isoisät	65	39	41	43	44	25	29	38	35	47
Isoäidit	71	45	45	46	48	24	37	42	43	58
Sukusiitosprosentti	2,42 %	1,84 %	2,13 %	2,47 %	1,75 %	2,95 %	2,34 %	2,41 %	1,70 %	1,74 %

Taulukko 1d. Vuositilasto – rekisteröinnit valkoinen

Rekisteröintimäärät Suomessa

Viimeisen kymmenen vuoden aikana Suomessa kääpiösnautsereiden rekisteröintimäärät ovat kasvaneet tasaisesti vuosi vuodelta. Suomen Kennelliiton mukaan kääpiösnautseri oli vuonna 2021 Suomen kahdeksanneksi rekisteröidyin rotu, jonka kokonaisrekisteröintimäärä oli 1071. Vuonna 2020 kääpiösnautseri oli 9:nneksi rekisteröidyin rotu Kennelliiton mukaan, kokonaisrekisteröintimäärä vuonna 2020 oli 910.

Kääpiösnautsereiden kokonaisrekisteröintimäärät ovat keskiarvollisesti olleet viimeisen 10 vuoden aikana noin 880 rekisteröintiä vuodessa. Musta-hopeiden kääpiösnautsereiden rekisteröintimäärät viimeisen 10 vuoden aikana ovat olleet korkeimmat, noin 295 rekisteröintiä per vuosi, joka on 33,5 % kokonaisrekisteröinneistä. Vähiten on keskiarvollisesti rekisteröity viimeisen 10 vuoden aikana valkoisia kääpiösnautsereita, noin 140 vuodessa, joka on noin 16,0 % kokonaisrekisteröinneistä.

Koronavuosien aikana (2020–2021) voidaan nähdä kasvua kääpiösnautsereiden kokonaisrekisteröintimäärässä, keskiarvollisesti niitä rekisteröitiin 907 per vuosi. Pelkästään vuoden 2021 osalta kokonaisrekisteröintimäärä oli noin 22,0 % korkeampi kuin viimeisen 10 vuoden keskiarvo.

Jakautuminen linjoihin

Värien perusteella kääpiösnautserit ovat jakautuneet erillisiin linjoihin. Sallittuja värejä on neljä, musta (m), musta-hopea (m-h), pippuri&suola (p&s) ja valkoinen (v). Kaikki värimuunnokset rekisteröidään Suomessa omiksi roduiksi, vaikka niillä on sama rotumääritelmä. Selkeää jakautumista esimerkiksi näyttely- ja käyttölinjoihin ei ole.

Väristeytykset

Kääpiösnautsereiden PEVISA on sallinut vapaat väriristeytykset valkoisten ja muiden väristen kesken 1.6.2014 alkaen. Yleiskokouksessa 2018 väriristeytysprojektia päätettiin jatkaa seuraavan jalostuksen tavoiteohjelman voimassaolokaudella 2019–2023 saman sisältöisenä kuin vuosina 2014–2018. Vuosina 2014-2018 on tehty 81 väriristeytyspentuetta, jossa toisena osapuolena on valkoinen koira. Vuosina 2019-2021 vastaavia väriristeytyksiä on tehty 61 kappaletta. Kokonaispentuemäärästä väriristeytyspentueiden määrä on 9 % vuosina 2014-2018 (kaikkiaan 884 pentuetta) ja 11 % vuosina 2019-2021 (kaikkiaan 576 pentuetta). Väriristeytyksien määrä on hienoisessa nousussa vuosi vuodelta.

Ajalla 1.1.2019-31.12.2023 seuraaville väriristeytyksille ei tarvita poikkeuslupaa:

valkoinen x musta
valkoinen x musta-hopea
valkoinen x pippuri&suola

Valkoisten ja muiden värien kesken väriristeytyksien salliminen aloitettiin, jotta valkoisten kääpiösnautsereiden kantaan saataisiin lisää monimuotoisuutta. Tarkoitus on, kuten roturisteytyksissäkin, että luovuttajaväriin risteytetään kerran, minkä jälkeen jälkeläisiä eli F1-sukupolvea risteytettäisiin takaisin saajaväriin.

Muiden värien risteyttämiseen keskenään vaaditaan edelleen poikkeuslupa. Poikkeuslupahakemus perusteluineen rotujärjestön lausuntoa varten toimitetaan SKSK ry:n jalostustoimikunnalle, joka antaa siitä lausuntonsa SKSK ry:n hallitukselle. Rotujärjestöstä toimitetaan hallituksen päätöksen pöytäkirjanote ja hakemus hakijalle ja jalostustieteelliselle toimikunnalle. Kasvattajan tulee ennen astutusta varmistaa, että Suomen Kennelliitosta tulee päätös poikkeusluvasta. SKSK ry:n väriristeytysten poikkeuslupasäännöt löytyy liitteestä 2.

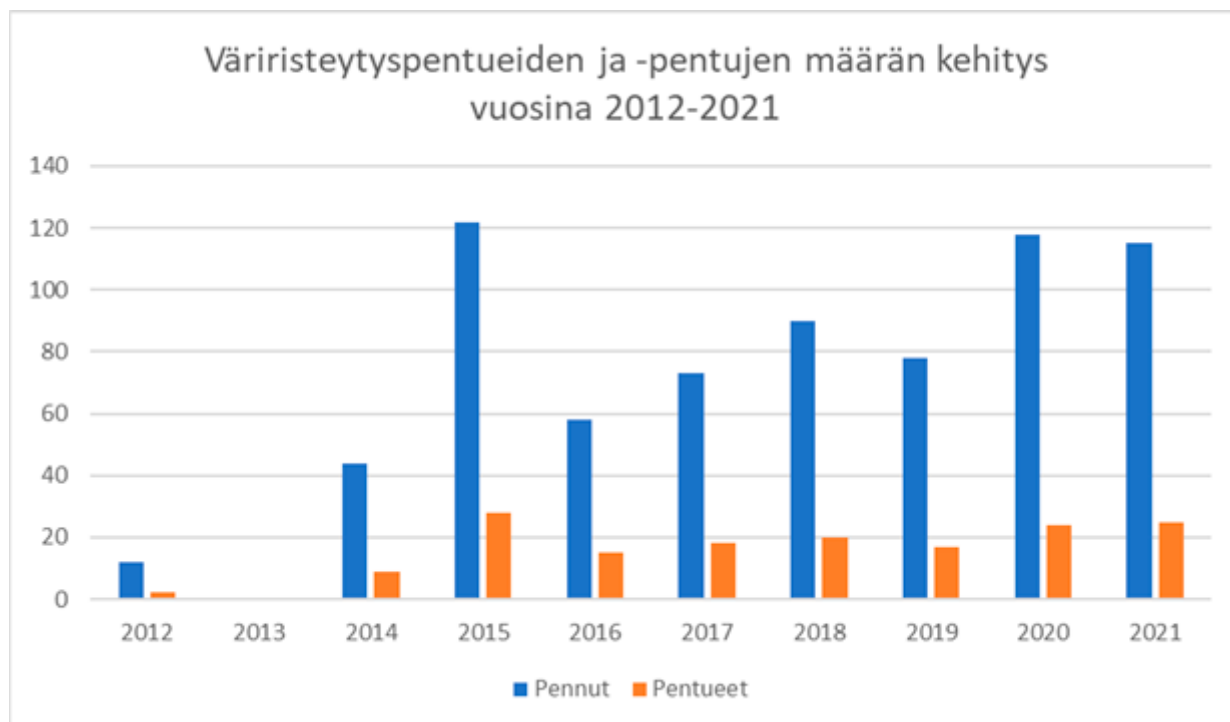
Rotujärjestö suhtautuu väriristeytyksiin lähtökohtaisesti myönteisesti, mutta kasvattajalla on hyvä olla selvät suuntaviivat risteytysjälkeläisten jatkojalostuskäytöstä.

Suomen Kääpiösnautserikerho esittää muiksi rotukohtaisiksi erityisehdoiksi, että 1.1.2024 alkaen väriristeytykset eri muunnosten kesken sallitaan poikkeusluvalla. Väriristeytysvapautus valkoiset x muut värit on ollut voimassa 1.1.2014 alkaen.

Vuosina 2014-2019 toteutettiin kaikkiaan 107 väriristeytystä. Näistä Suomen kääpiösnautserikerho ry:n pentulistan vaatimukset täytti ulkomuodon osalta 52kpl, kun taas 55kpl ei niitä täyttänyt. Kriteerit täyttäneistä pentueista 74 % jatkui vähintään yhden yksilön osalta seuraavaan, eli F2-sukupolveen. Kriteerit täyttämättömissä pentueissa tämä vastaava lukema oli 32 %. Ero on merkittävä, mutta ei tietenkään yksiselitteinen. On huomioitava, että terveystuloksia ei ole tässä tilastossa mukaan laskettuna.

Väriristeytysten salliminen jatkossa poikkeusluvalla pyrkii kannustamaan väriristeytyspentueiden osalta yhdistelmiin, jotka ovat jalostussuosituksen mukaisia. Tämän tarkoituksena on saada väriristeytyspentueista mahdollisimman korkeatasoisia, jotta risteytystyön mahdollinen jatkuminen olisi todennäköisempää.

Jalostustoimikunta on selkeyttänyt SKSK ry:n väriristeytysprosessia sääntöjen ja toimintatapojen suhteen laatimalla uudet kriteerit ja selkeyttämällä prosessia. Tämän tavoitteena on madaltaa kynnystä poikkeusluvan anomiseen, kun selkeästi tiedossa on yhdistelmältä vaadittavat asiat.

Kuvio 3. Väriřisteytyspentueiden ja -pentujen määrän kehitys vuosina 2012-2021

Väriřisteytykset valkoisten ja muiden värien kesken on vapautettu 1.1.2014 alkaen. Vuonna 2014 väriřisteytyksiä tehtiin jo muutamia, tätä seuraavana vuonna 2015 väriřisteytyksiä tehtiinkin toistaiseksi suurin määrä. Sittemmin väriřisteytysten määrä vuosittain on vaihdellut kahdenkymmenen molemmin puolin. Muiden kuin valkoisten väriřisteytyksiä on poikkeusluvalla tehty 0-2/vuosi, painottuen vuosille 2019-2021. Koronapandemian aikaan kääpiösnautsereiden kokonaisrekisteröintimäärän kasvaessa myös väriřisteytyksien määrä on ollut hienoisessa kasvussa.

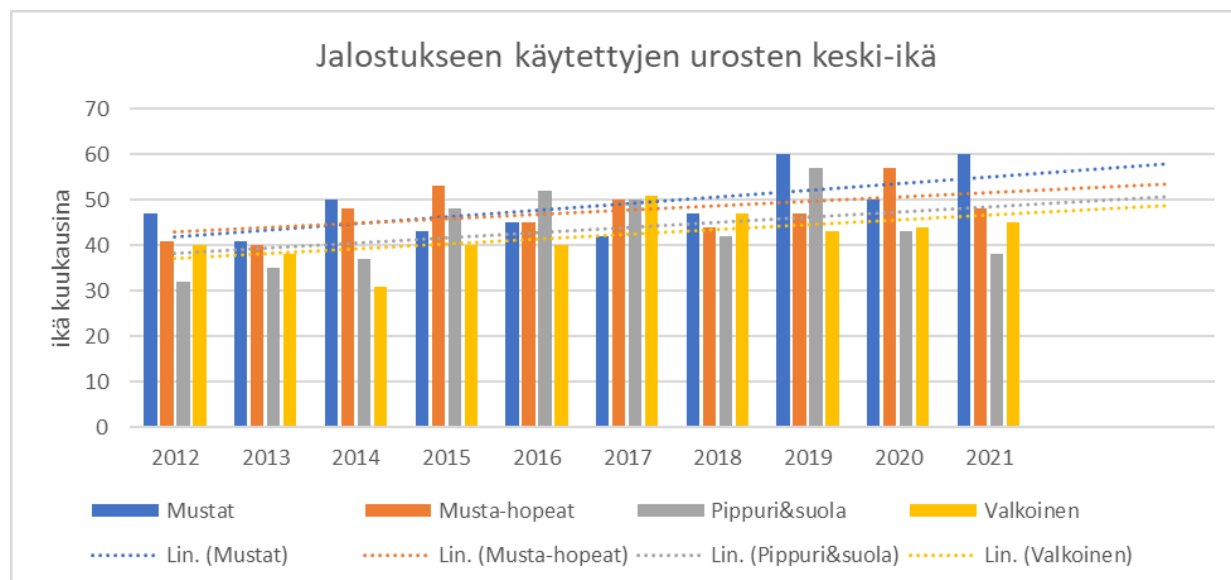
Tuontikoirien vuosittainen lukumäärä

Ulkomaan tuonteja rekisteröidään Suomeen vuosittain keskimäärin noin 40 kappaletta kaikki värit yhteenlaskettuna. Viimeisen 10 vuoden aikana on keskimäärin eniten tuotu musta-hopeita kääpiösnautsereita (33 %) ja valkoisia vähiten (19 %). Erityisesti mustien ja musta-hopeiden kääpiösnautsereiden osalta tuontimäärät laskivat vuosina 2020 ja 2021. Tuontimäärien laskua ei kuitenkaan voida selittää yksistään koronapandemiaan liittyvillä tekijöillä, koska pippuri&suolan ja valkoisten kääpiösnautsereiden kohdalla koronan vaikutusta tuontimääriin ei näy selittävänä tekijänä. Myös ajankohdallisesti tuontikoirien rekisteröinnissä on eroja. Osaa koirista ei rekisteröidä Suomen Kennelliittoon esimerkiksi ennen terveystarkastuksia tai jalostuskäyttöä, jolloin ne näkyvät tilastoissa ulkomaisina koirina.

Rodun jalostusurosten ja -narttujen ikä

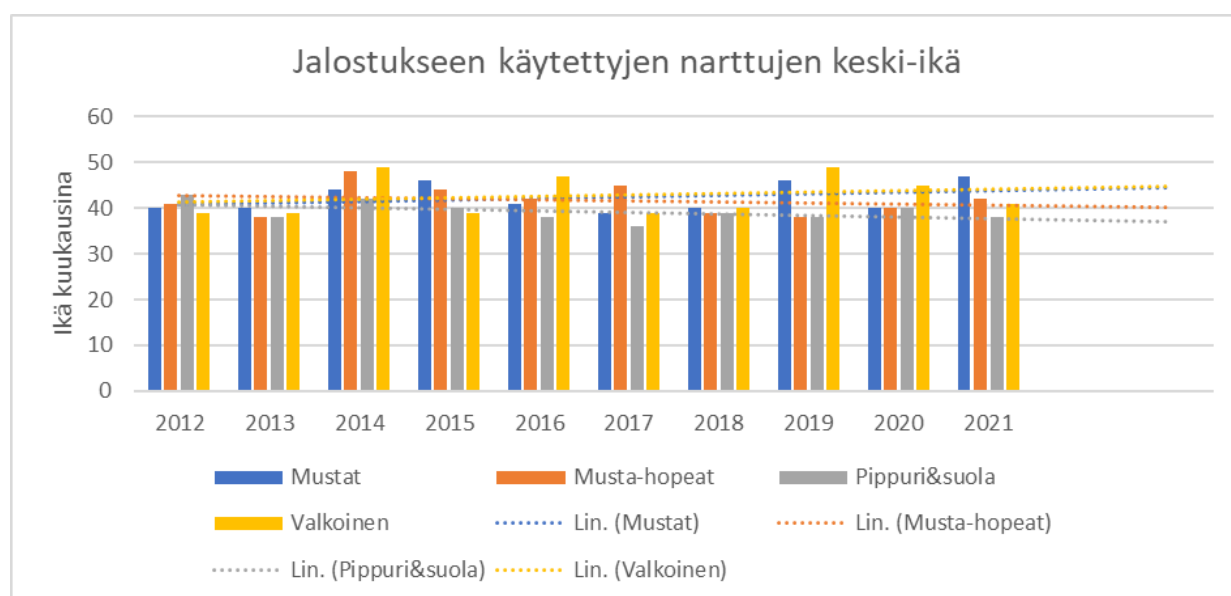
Tänä päivänä keskimääräisesti jalostuksessa käytettyjen urosten ja narttujen keski-ikä on noin 3-4 vuotta, joka on varsin hyvä jalostuskoiran käyttöikä. Keski-ikä on pysynyt kutakuinkin samana usean vuoden ajan. Mustien kääpiösnautseriurosten jalostuskäytön keski-ikä on noussut hieman viimeisen kolmen vuoden aikana. Tämä nostaa urosten jalostuskäytön keski-ikää yli viitearvon, 4 vuoden. Valkoisten kääpiösnautseriurosten jalostuskäytön keski-ikä on suhteessa alhaisin. Urosten jalostuskäytön keski-ikä on hieman yli 3 vuotta.

Urosten jalostuskäytössä suositellaan käytettäväksi yli 4-vuotiaasta urosta, jotta sen ominaisuuksista saadaan tarpeeksi tietoa. Tyypillisin ikä perinnöllisten sairauksien puhkeamiselle on 3-4 vuotta. Urosten jalostuskäytön keski-iän vaihteluun saattaa vaikuttaa myös, onko jalostuksessa käytetty tuore- tai pakastespermaa. Rotujärjestö pyrkii tukemaan myös vanhempien urosten jalostuskäyttöä. Lineaarisen ennusteen mukaan jalostukseen käytettyjen urosten keski-iän voidaan nähdä olevan noususuhdanteinen.

Kuvio 4. Jalostukseen käytettyjen urosten keski-ikä

Jalostuksessa käytettyjen urosten keski-ikässä on enemmän hajontaa kuin narttujen. Lineaarisen ennusteen mukaan kaikilla väreillä, jalostukseen käytettyjen urosten keski-ikä, olisi noususuhdanteinen. Lineaarisen ennusteen mukaan mustien ja valkoisten narttujen jalostuskäytön keski-ikä on samansuuntainen, noususuhdanteinen, kun taas pippuri&suolan ja musta-hopeiden narttujen jalostuskäytön keski-ikä on hieman tasaisempi, jopa hieman laskusuhdanteinen, suhteessa aiemmin mainittuihin.

Kuvio 5. Jalostukseen käytettyjen narttujen keski-ikä

Urosten liikakäyttö

Vaikka jalostukseen olisi käytettävissä potentiaalisesti suuri määrä koiria, urosten liikakäyttöä esiintyy edelleen. Vain hieman yli puolet pentueista on eri urosten jälkeläisiä, eli sama uros astuu vuosittain useampia narttuja. Varsinkin uroksilla jalostuksen käyttöikä on jatkuvasti liian alhainen, noin 4 vuotta, mutta se näyttää olevan nousussa. Rotu on kuitenkin mielletty pitkäikäiseksi, joten urosten jalostusura voisi hyvin jakautua useammallekin vuodelle. Kennelliiton sijoitussopimus urosten osalta päättyy viimeistään koiran täyttäessä 5 vuotta, jonka vuoksi myös uroksen jalostuskäyttö toisinaan päättyy siihen. Kääpiösnautsereilla on PEVISA-ohjelmaan sisällytetty urosten jälkeläismääräkiintiö, joka tuli voimaan vuonna 2020.

Nartuilla puolestaan jalostusuran alkaminen taulukoiden ilmaisemassa iässä (3-4 vuotta) on perustellumpaa, sillä kovin vanhalla ensisynnyttäjällä on suurempi komplikaatioriski. Alhaiseen jalostukseen käyttöikään ohjaa myös Kennelliiton sijoitussopimus rajaamalla sopimuksen voimassaoloaikaa.

Geenitestaus jalostuksen apuna

Koirilla tunnetaan noin 650 perinnöllistä sairautta. Geenitesteillä voidaan tunnistaa perinnöllisen sairauksien kantajat ja ne auttavat myös geneettisesti sairaiden koirien tunnistamisessa ennen jalostusvalintaa. Geenitestaus mahdollistaa kantajien säilyttämisen jalostusohjelmassa, sillä kantaja voidaan turvallisesti yhdistää genotyypiltään normaalin (ei-kantaja) koiran kanssa. Tällöin pennut ovat joko kantajia tai normaaleja, mutta eivät sairaita. Näin pystytään käyttämään laajasti eri yksilöitä jalostukseen säilyttäen populaation monimuotoisuus.

Kääpiösnautsereille tällä hetkellä tärkeimmät saatavilla olevat geenitestit ovat seuraaville sairauksille: Myotonia Congenita (synnynnäinen lihasjäykkyys), MAC (alttiutuberkuloosi-infektioon, zoonoosi), PRA-B (sokeuttava silmätauti) ja SCD (luuston/rangan ja kylkiluiden periytyvä kehityshäiriö). Tarkemmin kyseisistä sairauksista sivuille 50-51.

Ideaalitulanteessa lisääntyvät koirat eivät ole sukua keskenään, ja jokainen koira lisääntyy elinaikanaan vain kerran. Tällaiseen tilanteeseen ei tietenkään jo suljettujen rotukirjojen takia päästä, eikä kaikkien koirien tietenkään tarvitse lisääntyä, mutta urosten maltillinen jalostuskäyttö mahdollistaa laajemman geneettisen monimuotoisuuden populaatiossa. Samoin se ehkäisee tyyppillisimpien perinnöllisten sairauksien leviämistä, joita ilman geenitestejä on mahdotonta luotettavasti kontrolloida.

Urosten merkitys jalostuspopulaatiossa on narttuja suurempi, koska ne pystyvät jatkamaan sukuaan huomattavasti nopeammin ja pidempään kuin nartut. Suomen Kennelliitto on rajoittanut nartun pentueet viiteen, mutta uros voi astua kymmeniä narttuja elinaikanaan. Rotujärjestön tehtävä on tarvittaessa rajoittaa urosten liikakäyttöä.

Trendi on, että jalostusuros, joka usein on tuontikoira ja jonka suvun terveystaustasta ei välttämättä tiedetä paljon, aloittaa jalostusuransa hyvin nuorena ja on aktiivinen vain lyhyen aikaa. On tapauksia, joissa uros on jo ehtinyt astua useita narttuja, kun sen jälkeläisellä puhkeaa perinnöllinen sairaus. Suomen Kääpiösnautserikerho suosittaa jalostukseen käytettävien koirien geenitestausta ja ylläpitää kotisivuillaan listaa kerholle ilmoitetuista geenitestituloksista.

Tietoa sukusiitoksesta

Koirakannan lähisukulaisuuden astetta kuvataan sukusiitosasteella. Se on prosentteina ilmaistava todennäköisyys sille, että yksilö on perinyt kuhunkin geenilokukseen molemmilta vanhemmiltaan samanlaiset, samalta esivanhemmalta peräisin olevat alleelit eli geeniversiot (nämä alleelit ovat silloin

nk. homotsygootteja). Ilman sukusiitosta suurin osa yksilöiden geenipareista on heterotsygoottisia, jolloin haitalliset, usein resessiiviset alleelit pysyvät vallitsevan, normaalin alleelin peittäminä. Korkeat sukusiitoskertoimet (tai -asteet) kertovat siis perinnöllisen vaihtelun katoamisesta. Jossain määrin sukusiitos on tarpeen ja hyödyllistä, kun halutaan vakiinnuttaa tiettyjä rotutyypillisiä ominaisuuksia varsinkin rodun kehitysvaiheessa. Pitkään jatkuessaan se vaikuttaa haitallisesti paitsi näkyviin myös piileviin ominaisuuksiin. Yksittäisten jalostusyhdistelmien sukusiitosasteella ei ole yhtä paljon merkitystä kuin koko rodun sukusiitosasteella.

Sukusiitosaste on saatu Kennelliiton jalostustietojärjestelmästä, sukusiitosaste on muilla kuin kotimaisilla roduilla laskettu puutteellisen sukupolvitiedon mukaan, joten se saattaa olla aliarvio todellisesta tilanteesta.

Tutkimuksissa on todettu sukusiitoksen haittavaikutusten alkavan näkyä eläimen sukusiitosasteen ylittäessä 10 %. Silloin todennäköisyys hedelmällisyyden ja elinvoiman heikkenemiseen kasvaa, ja nähdään esimerkiksi lisääntymisvaikeuksia, pentukuolleisuuden nousua, pentujen epämuodostumia, vastustuskyvyn heikkenemistä sekä tulehdusalttiutta. Ilmiötä kutsutaan sukusiitostaantumaksi. Jos sukusiitosaste kasvaa hitaasti monen sukupolven aikana, haitat ovat pienemmät kuin nopeassa sukusiitoksessa eli lähisukulaisten yhdistämisessä. Sukusiitosasteen suuruus riippuu laskennassa mukana olevien sukupolvien määrästä, joten vain sellaisia sukusiitosasteita voi verrata keskenään, jotka on laskettu tismalleen saman taustainfon perusteella. Jalostuksessa suositellaan neljän-viiden sukupolven perusteella lasketun sukusiitosasteen pitämistä alle 6,25 %. (Mäki, 2011.)

Koiran sukusiitosaste on puolet sen vanhempien välisestä sukulaisuussuhteesta. Isä–tytärparituksessa jälkeläisten sukusiitosaste on 25 %, puolisisarparituksessa 12,5 % ja serkusparituksessa 6,25 %. Sukusiitos vähentää heterotsygoottisten geeniparien osuutta jokaisessa sukupolvessa sukusiitosasteen verran, joten esimerkiksi puolisisarparituksessa jälkeläisten heterotsygotia vähenee 12,5 %. Myös todennäköisyys haitallisten resessiivisten ongelmien esiintuloon on puolisisarparituksessa 12,5 %.

Koirilla on rotuja muodostettaessa käytetty runsaasti sukusiitosta. Sukusiitoksella pyritään tuottamaan tasalaatuisia ja periyttämisvarmoja eläimiä. Jos huonot alleelit esiintyvät kaksinkertaisina sukusiitoksen ansiosta, niin mikseivät hyvätkin. Toisaalta sukusiitettykin eläin siirtää vain puolet perimästään jälkeläisilleen, jolloin edulliset homotsygoottiset alleeliyhdistelmät purkautuvat. Lisäksi jokainen yksilö kantaa perimässään useita haitallisia alleleja, joiden todennäköisyys tulla esiin jälkeläisissä kasvaa sukusiitoksen myötä, joten ei ole turvallisia sukusiitosyhdistelmiä. (Mäki, 2013.)

Taulukko 2. Rodun vuosittainen sukusiitosaste

2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	Keskiarvo
1,79 %	1,75 %	1,00 %	1,11 %	1,07 %	1,86 %	0,59 %	1,44 %	1,48 %	1,11 %	1,32 %

Musta

2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	Keskiarvo
------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	-----------

1,09 %	1,05 %	1,41 %	0,76 %	1,14 %	1,15 %	1,00 %	1,69 %	1,31 %	1,45 %	1,21 %
--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Musta-hopea

2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	Keskiarvo
2,21 %	1,60 %	1,62 %	1,06 %	1,20 %	1,37 %	1,25 %	1,03 %	1,37 %	1,09 %	1,38 %

Pippuri & suola

2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	Keskiarvo
2,42 %	1,89 %	2,13 %	2,48 %	1,76 %	2,96 %	2,34 %	2,43 %	1,70 %	1,74 %	2,19 %

Valkoinen

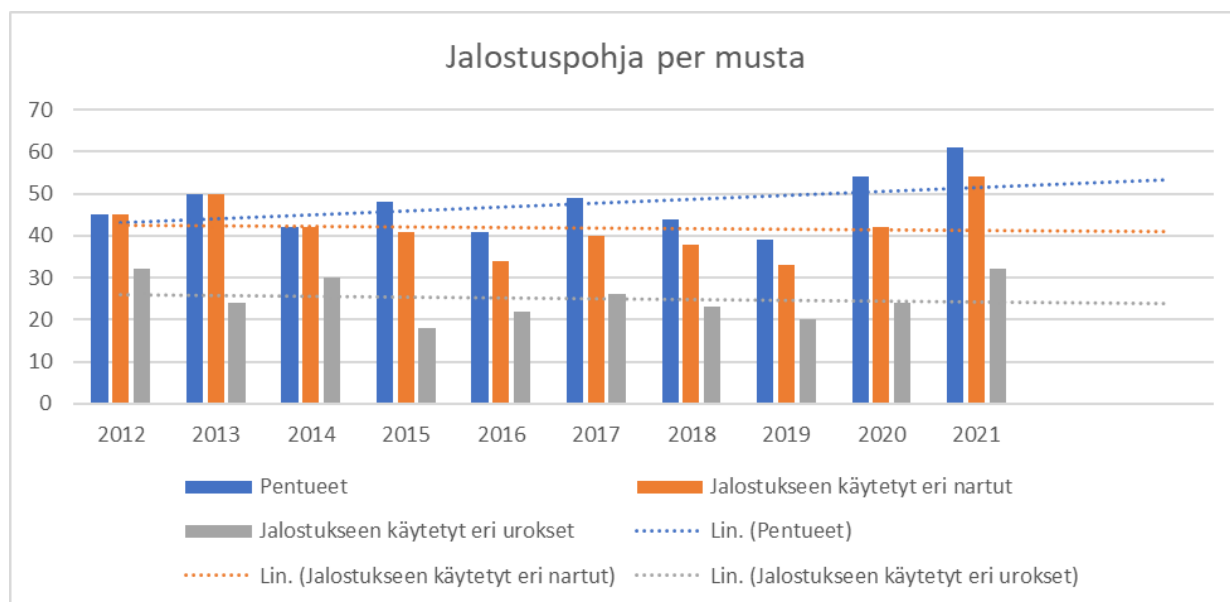
Vuosittainen sukusiitosaste on varsin tasainen ja alhainen kaikkien neljän värin osalta, ainoastaan valkoisissa se on keskimääräisesti muita värejä korkeampi. Luvut perustuvat Suomen Kennelliiton jalostustietojärjestelmään (Koiranet), jonka tilastot ovat laskettu osin puutteellisten sukutietojen mukaan. Esimerkiksi useiden tuontikoirataustaisten koirien sukutaulut ovat vain muutaman sukupolven mittaisia. Tämän vuoksi taulukoiden antama sukusiitosaste on todellista alhaisempi.

4.1.2 Jalostuspohja

Vuositilasto - jalostuspohja, musta										
	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Per vuosi										
- pentueet	61	54	39	44	49	41	48	42	50	45
- jalostukseen käytetyt eri urokset	32	24	20	23	26	22	18	30	24	32
- jalostukseen käytetyt eri nartut	54	42	33	38	40	34	41	42	50	45
- isät/emät	0,59	0,57	0,61	0,61	0,65	0,65	0,44	0,71	0,48	0,71
- tehollinen populaatio	59 (48%)	45 (42%)	36 (46%)	42 (48%)	45 (46%)	38 (46%)	38 (40%)	49 (58%)	49 (49%)	53 (59%)
- uroksista käytetty	1 %	1 %	9 %	9 %	3 %	7 %	10 %	10 %	9 %	15 %

jalostukseen										
- nartuista käytetty jalostukseen	1 %	1 %	18 %	20 %	26 %	22 %	27 %	25 %	20 %	23 %
Per sukupolvi (4 vuotta)	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
- pentueet	198	186	173	182	180	181	185	186	203	210
- jalostukseen käytetyt eri urokset	105	95	96	99	97	84	88	85	88	100
- jalostukseen käytetyt eri nartut	153	150	141	151	145	140	142	140	155	157
- isät/emät	0,69	0,63	0,68	0,66	0,67	0,6	0,62	0,61	0,57	0,64
- tehollinen populaatio	177 (45%)	168 (45%)	163 (47%)	171 (47%)	166 (46%)	153 (42%)	157 (42%)	154 (41%)	165 (41%)	176 (42%)
- uroksista käytetty jalostukseen	5 %	5 %	7 %	7 %	8 %	9 %	11 %	11 %	9 %	10 %
- nartuista käytetty jalostukseen	8 %	16 %	22 %	24 %	25 %	23 %	24 %	23 %	23 %	24 %

Taulukko 3a. Jalostuspohja per sukupolvi musta

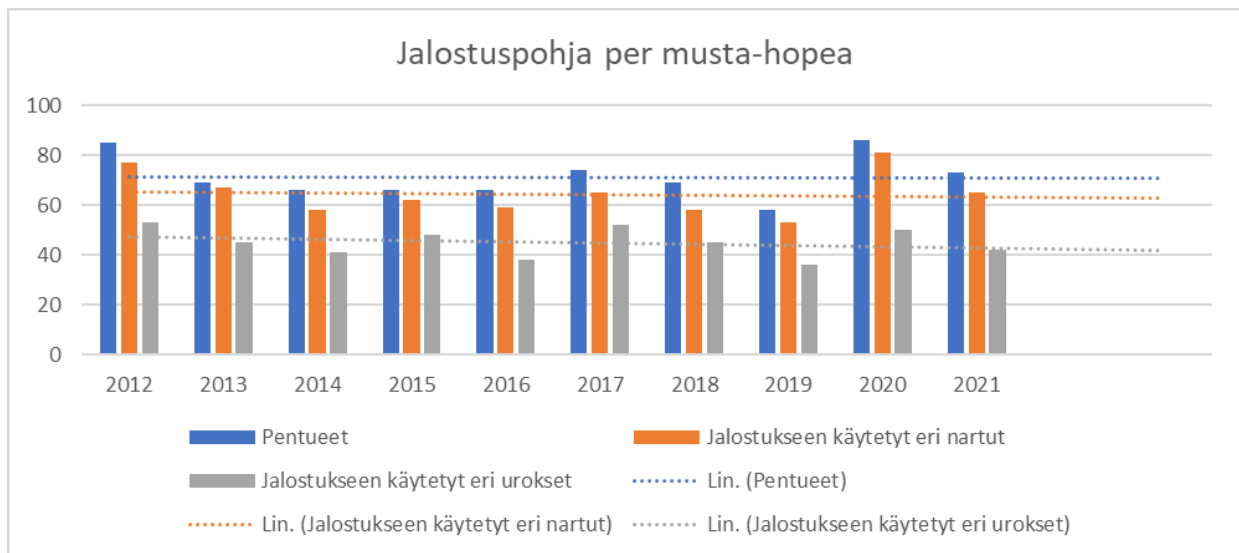
Kuvio 6. Jalostuspohja per musta

2010-luvulla mustien kääpiösnautsereiden pentuemäärät ovat pysyneet melko tasaisina, noin 47 pentuetta vuodessa, mutta koronavuosien 2020 ja 2021 aikana pentuemäärät nousivat yli 10 vuoden keskiarvon. Jalostukseen käytettyjen narttujen määrä on pysynyt kohtuullisen tasaisena. Jalostukseen

käytettyjen urosten määrä on hieman laskusuhdanteinen lineaarisen ennusteen mukaan.

Vuositilasto - jalostuspohja, musta-hopea										
	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Per vuosi										
- pentueet	73	86	58	69	74	66	66	66	69	85
- jalostukseen käytetyt eri urokset	42	50	36	45	52	38	48	41	45	53
- jalostukseen käytetyt eri nartut	65	81	53	58	65	59	62	58	67	77
- isät/emät	0,65	0,62	0,68	0,78	0,8	0,64	0,77	0,71	0,67	0,69
- tehollinen populaatio	73 (50%)	90 (52%)	61 (53%)	71 (51%)	80 (54%)	66 (50%)	75 (57%)	68 (52%)	77 (56%)	89 (52%)
- uroksista käytetty jalostukseen	1 %	2 %	5 %	11 %	10 %	14 %	14 %	10 %	11 %	6 %
- nartuista käytetty jalostukseen	1 %	1 %	14 %	22 %	23 %	25 %	27 %	23 %	35 %	20 %
Per sukupolvi (4 vuotta)	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
- pentueet	286	287	267	275	272	267	286	302	322	335
- jalostukseen käytetyt eri urokset	142	151	138	141	140	129	141	146	148	158
- jalostukseen käytetyt eri nartut	217	225	206	210	213	214	222	229	239	243
- isät/emät	0,65	0,67	0,67	0,67	0,66	0,6	0,64	0,64	0,62	0,65
- tehollinen populaatio	246 (43%)	258 (45%)	236 (44%)	241 (44%)	242 (44%)	234 (44%)	248 (43%)	257 (43%)	264 (41%)	275 (41%)
- uroksista käytetty jalostukseen	5 %	7 %	10 %	12 %	12 %	12 %	11 %	10 %	10 %	10 %
- nartuista käytetty jalostukseen	9 %	15 %	21 %	24 %	25 %	28 %	26 %	26 %	27 %	22 %

Taulukko 3b. Jalostuspohja per sukupolvi musta-hopea

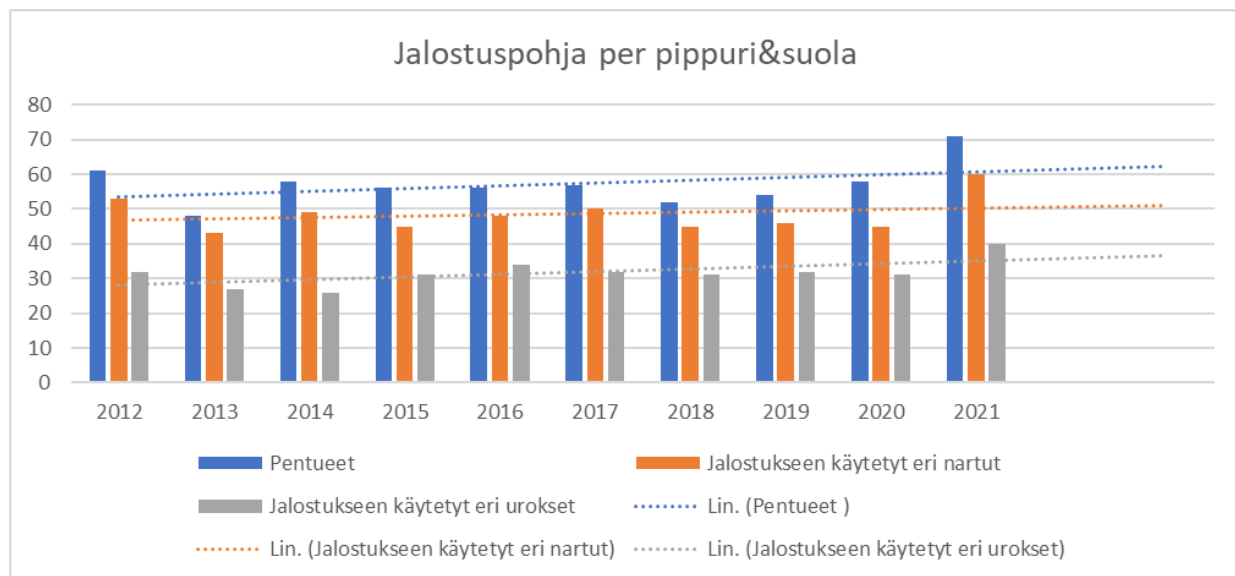
Kuvio 7. Jalostuspohja per musta-hopea

2010-luvulla musta-hopeiden kääpiösnautsereiden pentuemäärät ovat pysyneet melko tasaisina, noin 71 pentuetta vuodessa, mutta koronavuosien 2020 ja 2021 pentuemäärät nousivat yli 10 vuoden keskiarvon. Jalostukseen käytettyjen urosten määrä on hieman laskusuhdanteinen lineaarisen ennusteen mukaan. Jalostukseen käytettyjen narttujen määrä on pysynyt kohtuullisen tasaisena.

Vuositilasto - jalostuspohja, pippuri&suola										
	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Per vuosi										
- pentueet	71	58	54	52	57	56	56	58	48	61
- jalostukseen käytetyt eri urokset	40	31	32	31	32	34	31	26	27	32
- jalostukseen käytetyt eri nartut	60	45	46	45	50	48	45	49	43	53
- isät/emät	0,67	0,69	0,7	0,69	0,64	0,71	0,69	0,53	0,63	0,6
- tehollinen populaatio	69 (49%)	52 (45%)	54 (50%)	52 (50%)	56 (49%)	56 (50%)	52 (46%)	50 (43%)	48 (50%)	58 (48%)
- uroksista käytetty jalostukseen	1 %	5 %	11 %	6 %	10 %	12 %	12 %	8 %	14 %	15 %
- nartuista käytetty jalostukseen	0 %	2 %	23 %	18 %	23 %	23 %	28 %	27 %	21 %	23 %
Per sukupolvi (4 vuotta)	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012

- pentueet	235	220	218	220	227	218	223	217	221	222
- jalostukseen käytetyt eri urokset	113	113	109	118	113	106	107	104	115	120
- jalostukseen käytetyt eri nartut	184	172	173	179	179	168	177	176	173	166
- isät/emät	0,61	0,66	0,63	0,66	0,63	0,63	0,6	0,59	0,66	0,72
- tehollinen populaatio	203 (43%)	195 (44%)	193 (44%)	204 (46%)	200 (44%)	187 (43%)	194 (43%)	191 (44%)	197 (45%)	196 (44%)
- uroksista käytetty jalostukseen	5 %	8 %	10 %	10 %	10 %	11 %	12 %	13 %	14 %	14 %
- nartuista käytetty jalostukseen	10 %	16 %	22 %	23 %	25 %	25 %	25 %	24 %	24 %	26 %

Taulukko 3c. Jalostuspohja per sukupolvi pippuri&suola

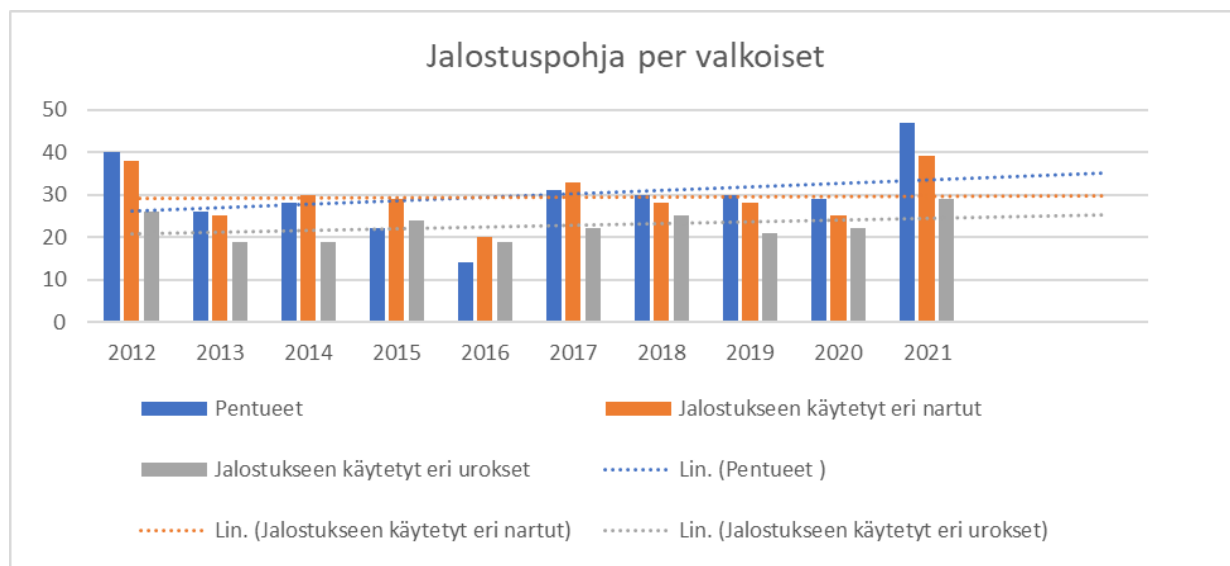
Kuvio 8. Jalostuspohja per pippuri&suola

Viime vuosikymmenen aikana pippuri&suola kääpiösnautserin pentumäärät ovat kasvaneet tasaisesti. Samanaikaisesti jalostukseen käytettyjen urosten ja narttujen määrät nousevat lineaarisen käyrän mukaisesti.

Vuositilasto - jalostuspohja, valkoinen										
	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Per vuosi										
- pentueet	47	29	30	30	31	14	22	28	26	40
- jalostukseen käytetyt eri	29	22	21	25	22	19	24	19	19	26

urokset										
- jalostukseen käytetyt eri nartut	39	25	28	28	33	20	29	30	25	38
- isät/emät	0,74	0,88	0,75	0,89	0,67	0,95	0,83	0,63	0,76	0,68
- tehollinen populaatio	47 (50%)	32 (55%)	34 (57%)	36 (60%)	38 (61%)	26 (93%)	36 (82%)	34 (61%)	30 (58%)	44 (55%)
- uroksista käytetty jalostukseen	3 %	2 %	6 %	15 %	13 %	18 %	10 %	12 %	12 %	16 %
- nartuista käytetty jalostukseen	2 %	5 %	8 %	23 %	24 %	32 %	31 %	23 %	21 %	16 %
Per sukupolvi (4 vuotta)	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
- pentueet	136	120	105	97	95	90	116	120	135	147
- jalostukseen käytetyt eri urokset	62	60	53	53	54	56	62	59	60	67
- jalostukseen käytetyt eri nartut	105	88	81	80	80	74	95	98	109	111
- isät/emät	0,59	0,68	0,65	0,66	0,68	0,76	0,65	0,6	0,55	0,6
- tehollinen populaatio	114 (42%)	102 (42%)	92 (44%)	91 (47%)	92 (48%)	89 (49%)	108 (47%)	107 (45%)	114 (42%)	121 (41%)
- uroksista käytetty jalostukseen	6%	9%	12%	14%	13%	13%	13%	15%	13%	15%
- nartuista käytetty jalostukseen	9%	16%	21%	27%	26%	26%	22%	20%	22%	22%

Taulukko 3d. Jalostuspohja per sukupolvi valkoinen

Kuvio 9. Jalostuspohja per valkoinen

Valkoisten kääpiösnautsereiden pentuemäärät sekä jalostukseen käytettyjen urosten määrät ovat kasvaneet 2010-luvulla tasaisesti. Erityisesti koronavuoden 2021 aikana pentuemäärässä tapahtui kasvua. Jalostuksessa käytettyjen narttujen määrä on ollut lineaarisen käyrän mukaan tasaisempi vuosikymmenen aikana. Jalostukseen käytettyjen urosten määrä on myös noususuhdanteinen ennusteen mukaan.

Isät/emät -luku

Kaikilla väreillä isät/emät- suhde on osittain epäterve. Jalostukseen käytettyjä uroksia on suhteessa narttuihin liian vähän, eli yksi uros astuu liian monta narttua. Tämän seurauksena voi jokin sairaus tai muu haitallinen geeniversio levitä parin sukupolven aikana hallitsemattomasti koko populaatioon.

Viimeisen 10 vuoden aikana isät/ emät- suhdeluku on keskiarvallisesti mitattuna mustilla 0,60, musta-hopeilla 0,70, pippuri&suolalla 0,66 ja valkoisilla 0,77. Mitä lähempänä luku on 1,0, sitä parempi. Tällöin kukin narttu ja uros on lisääntynyt vain yhden kerran. Vuosien 2018-2021 aikana suhdeluku on valkoisilla lähimpänä lukua 1, ~0,82. Mustilla kääpiösnautsereilla on samalla seurantajaksolla suhdeluku ~0,6.

Tietoa tehollisesta populaatiokoosta

Jalostuspohjan laajuutta kuvataan määreellä tehollinen populaatiokoko. Se kuvaa niiden yksilöiden määrää, jotka siirtävät perintöainesta seuraavaan sukupolveen. ”Tehollinen populaatiokoko on laskennallinen arvio rodun perinnöllisestä monimuotoisuudesta. Mitä suurempi rodun tehollinen populaatiokoko on, sitä paremmin perinnöllinen vaihtelu säilyy rodussa. Pieni tehollinen koko tarkoittaa nopeaa sukusiitoksen lisääntymistä. Yksinkertaistaen voidaan sanoa, että tehollinen populaatiokoko kertoo, kuinka monen yksilön geenimuotoja on tietyssä rodussa tai kannassa. Esimerkiksi lukema 50 tarkoittaa, että rodun sukusiitostase kasvaa yhtä nopeasti kuin, jos rodussa olisi 50 tasaisesti jalostukseen käytettyä koiraa. Mitä pienempi tehollinen koko on, sitä nopeammin rodun sisäinen sukulaisuus kasvaa ja perinnöllinen vaihtelu vähenee. Samalla sukusiitoksen välttäminen vaikeutuu.” (Mäki, 2013.)

”Kun tehollista kokoa arvioidaan jalostuskoirien lukumääristä tai rekisteriaineistojen sukutauluista,

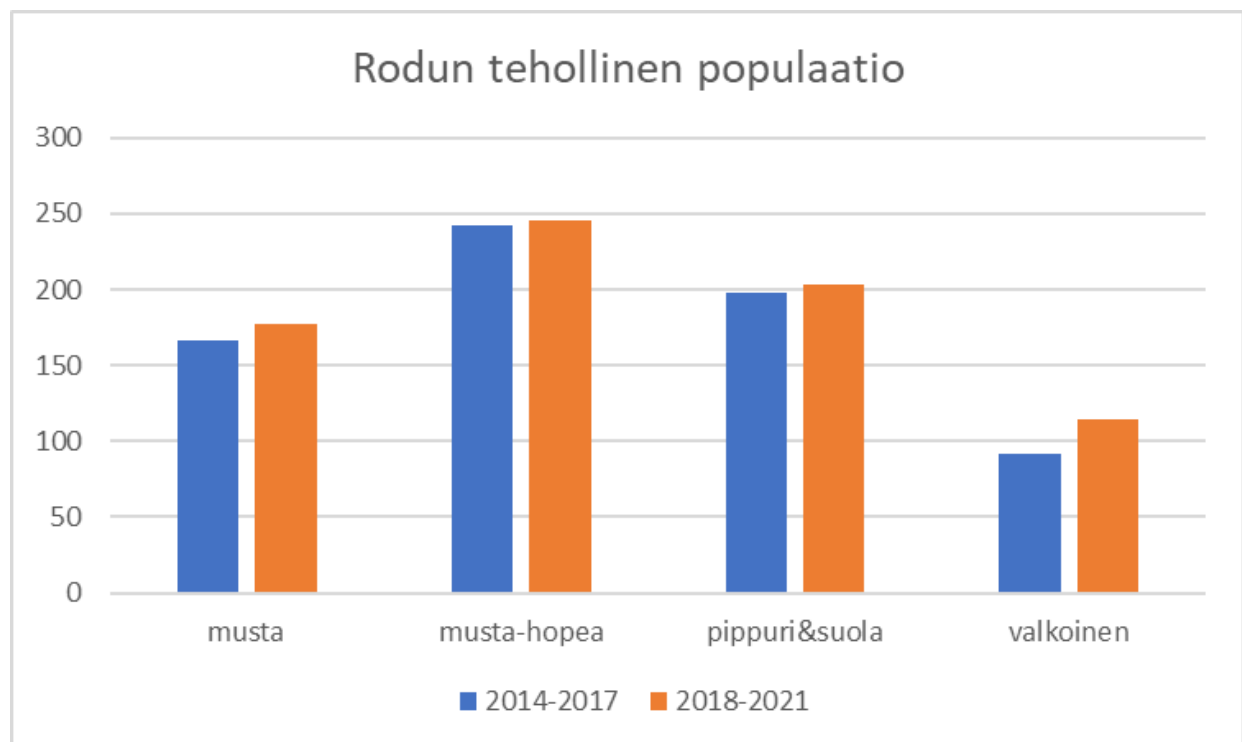
laskelmat tehdään aina sukupolvea kohden. Sukupolven pituus on seurakoirilla kolmesta neljään ja käyttökoirilla viisi vuotta. Nyrkkisääntönä on, että tehollinen koko on enintään neljä kertaa tänä aikana jalostukseen käytettyjen, eri sukuisten urosten lukumäärä. Jalostuskoirien lukumäärän perusteella laskettu tehollinen koko on aina yliarvio, koska kaava olettaa, etteivät jalostuskoirat ole toisilleen sukua ja että niillä on tasaiset jälkeläismäärät. Parempi tapa arvioida tehollista populaatiokokoa perustuu rodun keskimääräisen sukusiitosasteen kasvunopeuteen, mutta tämä kaava toimii vain suljetulle populaatiolle ja aineistolle, jossa sukupuut ovat hyvin pitkiä. Tehollista kokoa voidaan arvioida myös rodun koirista otettujen dna-näytteiden avulla.” (Mäki, 2013.)

Tehollinen populaatiokoko voidaan laskea kaavasta $N(e) = 4 \times N(m) \times N(f) / (2 \times N(m) + N(f))$ jossa $N(m)$ on lisääntyvien urosten määrä ja $N(f)$ lisääntyvien narttujen määrä.

Rodun tehollinen populaatiokoko

KoiraNetistä katsottuna kääpiösnautsereiden tehollinen populaatiokoko sukupolvea kohden on yllä esitetyn kaavan mukaisesti vuosina 2018-2021 mustilla 177, musta-hopeilla 246, pippuri&suoloilla 203 ja valkoisilla 114. Kovin kapea jalostuspohja aiheuttaa väistämättä sukusiitosasteen kasvamista ja perinnöllisen vaihtelun häviämistä. Näin ollen nykytilanne on näiden lukujen valossa kohtuullinen, vaikka se vaihtelee väreittäin hieman. Mustien ja valkoisten kääpiösnautsereiden osalta populaation teholliseen kokoon on vaikuttanut jälkimmäisellä tarkasteluajanjaksolla (vuosina 2018-2021) jalostuksessa käytettyjen urosten määrän suurempi kasvu kuin muilla väreillä.

”Jos rodun tehollinen koko on alle 50 - 100, rodusta häviää geenimuotoja niin nopeasti, ettei luonto pysty tasapainottamaan tilannetta. Silloin on keskityttävä säilyttämään mahdollisimman monen yksilön geenejä käyttämällä mahdollisimman useaa eri koiraa jalostukseen ja huolehtimalla, että niiden jälkeläismäärät pysyvät tasaisina. Toisaalta suurimmalla osalla roduistamme on kantoja myös ulkomailla, jolloin voi olla mahdollista tuoda maahamme ”uutta verta”. Monella rodulla ulkomailta ei kuitenkaan ole saatavissa sen erilaisempaa geenimateriaalia kuin kotimaastakaan. **Paras tapa säilyttää perinnöllistä vaihtelua ja estää perinnöllisten sairauksien kasaantuminen on välttää yksittäisen yksilön runsasta jalostuskäyttöä** (Mäki, 2013).

Kuvio 10. Rodun tehollinen populaatiokoko

Monimuotoisuutta turvaava suositus yksittäisen koiran elinikäiselle jälkeläismäärälle on suurilukuisissa enintään 2-3 % laskettuna rodun neljän vuoden rekisteröintimäärästä (Mäki, 2013). Nelivuotiskaudella 2018-2021 on Suomessa rekisteröity yhteensä mustia kääpiösnautseria 838, musta-hopeita 1194, pippuri&suolaa 923 ja valkoisia 582. Näin ollen yksittäinen musta kääpiösnautseri ei saisi olla vanhempana useammalle kuin 26 koiralle, musta-hopea 36 koiralle, pippuri&suola 28 koiralle ja valkoinen 18 koiralle. Toisen polven jälkeläisiä koiralla saisi suurilukuisissa roduissa olla korkeintaan 4-6 % laskettuna neljän vuoden rekisteröinneistä (Mäki, 2013). Kääpiösnautseri lasketaan suurilukuiseksi roduksi, koska rekisteröintejä on viimeisen viiden vuoden aikana yli 250 kappaletta.

Taulukko 4. Viimeisen 10 vuoden aikana jalostukseen runsaimmin käytetyt 15 urosta

Mikäli koira esiintyy listalla useammin kuin kerran, se on merkitty värillä. Samoin mahdolliset täyssisarukset on merkitty samalla värillä. Lisäksi värillisellä pohjalla on merkitty suositukset täyttävät (keltainen) ja yli suositusten (punainen) menevät jälkeläisosuudet.

	Jalostusurokset, musta 2012-2021		Tilastointiaikana				Toisessa polvessa		Yhteensä		1. polven jälkeläiset per 4v syntyneet	2. polven jälkeläiset per 4v syntyneet
	Uros	Syntymävuosi	Pentueitä	Pentuja	%-os.	Kum.%	Pentueitä	Pentuja	Pentueitä	Pentuja		
1	GRAND PRIX GRASANT (CHAR N'CO ONE MORE FOR THE ROAD x RANDES VOUS GRASANT)	2008	12	51	2,58 %	3 %	39	175	19	92	6 %	20 %
2	PEACEMAKER'S BLACK I AM (DOG-OTHO'S POSEIDON x PEACEMAKER'S BLACK FIONA)	2015	9	44	2,23 %	5 %	7	39	9	51	5 %	4 %
3	PEACEMAKER'S BLACK GENTLEMAN (GRAND PRIX GRASANT x PEACEMAKER'S BLACKDOLL)	2013	8	42	2,13 %	7 %	15	85	8	43	4 %	8 %
4	SUPER PLAY'S VERDI (SCEDIR CARYGRANT x SUPER PLAY'S ZIRCON)	2009	10	42	2,13 %	9 %	10	44	10	42	5 %	5 %
5	COOPER ORIC CENTRAL (KELPI'S TOD JR V TOD x OH-OH V.D. KÖNIGSSÄULE)	2008	11	39	1,97 %	11 %	17	81	15	53	6 %	9 %
6	TUUMAILIJAN MUSTA GANGSTERI (COOPER ORIC CENTRAL x WILLY LEE BLACK LISEMETTE)	2016	7	38	1,92 %	13 %	5	28	7	38	4 %	3 %
7	FILDALE OBI-WAN KENOBI (MODUS MAXIMUS TSALLER x BERRY)	2015	8	37	1,87 %	15 %	6	29	8	45	4 %	3 %
8	DOG-OTHO'S POSEIDON (FEELING'S MAMBRU x DOG-OTHO'S CORDELIA)	2012	10	33	1,67 %	17 %	17	88	10	39	5 %	9 %
9	ADLERS MICRO YAXXEL (SANTA KNYRYS TOLSTOY x BLOWINGINTHEWIND)	2007	7	33	1,67 %	18 %	18	83	9	38	4 %	9 %

10	PEACEMAKER'S BLACK JAMES (ZANIMIN MILOU x PEACEMAKER'S BLACK GENESIS)	2016	9	32	1,62 %	20 %	2	10	9	42	5 %	1 %
11	MY LITTLE PONY FROM DOLINA RIVENDELL (GIPSY KING BLACK STAR OF RAINBOWLAND x LIVIA'S LEGACY STAR FROM DOLINA RIVENDELL)	2017	8	31	1,57 %	21 %	2	11	8	36	4 %	1 %
12	PANOMAKS X-TRAIL (DREAMKISS KNOW-HOW x PANOMAKS IMPERIAL STYLE)	2011	6	30	1,52 %	23 %	7	30	6	30	3 %	4 %
13	BLACKGALAXY LOVER MINI BOY (UNJEDI STONE x BLACKGALAXY GINEVRA)	2010	5	30	1,52 %	24 %	14	58	5	30	3 %	7 %
14	STABLEMASTER'S FULL TIME FUN (INTER LEADER REZLARK x AFRODITE)	2007	6	28	1,42 %	26 %	8	42	8	38	3 %	4 %
15	APOLLO SHUTTLE FROM DOLINA RIVENDELL (SCEDIR HUGOBOSS x MATRASZEPE TABOO)	2013	6	27	1,37 %	27 %	5	21	6	29	3 %	3 %

	Jalostusurokset, musta-hopea 2012-2021		Tilastointiaikana				Toisessa polvessa		Yhteensä		1. polven jälkeläiset per 4v syntyneet	2. polven jälkeläiset per 4v syntyneet
	Uros	Syntymävuosi	Pentueita	Pentuja	%-os.	kum.%	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja		
1	DOG-OTHO'S NEW WAVE (REPITITION'S HEAT WAVE x DOG-OTHO'S CORDELIA)	2011	14	67	2,36 %	2 %	23	107	14	67	5 %	8 %
2	MAXI KING OF TAITA'S USHABTI (CHELINES MAXWELL-MAX x ANGELIQUE OF TAITA'S USHABTI)	2009	13	61	2,15 %	5 %	11	52	15	71	5 %	4 %
3	PEACEMAKER'S BEST LUCK (EXSERBIAN PACHINO x SHEENA BLUES LANANASIM)	2011	13	61	2,15 %	7 %	20	84	13	61	5 %	7 %
4	FILDALE JACK NICHOLSON (MODUS MAXIMUS TSALLER x HOUSE KAZAK LUCKY CHARM)	2013	14	59	2,08 %	9 %	2	12	14	59	5 %	1 %
5	FIRST KNIGHT GRASANT (WILD RUSH'S KNIGHTS OF THE ROUND TABLE x RANDES VOUS GRASANT)	2010	12	46	1,62 %	10 %	13	55	14	57	4 %	5 %
6	SAILER'S BIG BROTHER-JONAS (GRAN CARIBE DEEP BLUE x SAILER'S MOONWALKER-BEYON)	2012	10	46	1,62 %	12 %	8	30	10	46	3 %	3 %
7	PECTUS MR MOONLIGHT (CHOTTANS LORD OF THE RING x PECTUS FREIA FIEREZZA)	2007	10	42	1,48 %	13 %	31	142	12	52	3 %	11 %
8	ULNIGHT BUTTERFLY FIN FOR WILLY LEE (PEACEMAKER'S FROSTED EDWARD x	2013	10	42	1,48 %	15 %	0	0	10	42	3 %	0 %

	REVAL DREAM UL-RELLY)											
9	PONGO SILVER GRAND CALVERA (OPS DA BOA BARBA x ALIX GRAND CALVERA)	2009	8	39	1,38 %	16 %	12	52	9	44	3 %	4 %
10	WIND OF GLORY DRAGONHEART (KING OF HEARTS JEZZY DOGS x YAVNAYA FAVORITKA SMART MUSTACHE)	2016	10	38	1,34 %	18 %	3	11	10	38	3 %	1 %
11	PROCELLER QUID PRO QUO (REPITITION'S INDIGO SKY x SILVER MOON OF ESCUDO BLUE BRICASSART)	2012	7	36	1,27 %	19 %	18	69	8	42	2 %	6 %
12	X-MAS SILVER GRAND CALVERA (DOG-OTHO'S AMERICAN GIGOLO x HAPPY HANNAH GRAND CALVERA)	2013	8	36	1,27 %	20 %	3	16	8	36	3 %	1 %
13	DOG-OTHO'S MICHAEL (BANDSMAN THE SKY'S THE LIMIT x GRAN CARIBE BELLEFIRE)	2009	8	34	1,20 %	21 %	14	58	11	49	3 %	5 %
14	MINIMAKS JET BLACK (CHELINES RUSSIAN ROULETTE x FLER PARK FLASHDANSE)	2011	6	34	1,20 %	23 %	6	29	6	34	2 %	2 %
15	SUPER PLAY'S WELL DONE (SCEDIR HUGOBOSS x SUPER PLAY'S FIORENZA)	2012	6	34	1,20 %	24 %	5	19	6	34	2 %	2 %

	Jalostusurokset, pippuri & suola 2012-2021		Tilastointiaikana				Toisessa polvessa		Yhteensä		1. polven jälkeläiset per 4v syntyneet	2. polven jälkeläiset per 4v syntyneet
	Uros	Syntymävuosi	Pentueita	Pentuja	%-os.	kum.%	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja		
1	ACER ALMANIS POLONIA (DACTYLIS ALMANIS POLONIA x YORKA YORDANIA NADPILICKIE)	2014	17	80	3,53 %	4 %	6	29	17	80	7 %	3 %
2	SAVALI ZZ-TOP (SAVALI SHOK&SHIK x SAVALI JULY)	2010	14	73	3,22 %	7 %	16	71	14	73	6 %	7 %
3	POOKER PS REZLARK (ROMANOV MENGU CELEBRATION x LARIFEM ERIS)	2011	16	70	3,09 %	10 %	12	68	16	70	7 %	5 %
4	U2 DAI MEDICI (DOG-OTHO'S PISCO x WILD ROSE DAI MEDICI)	2012	12	50	2,21 %	12 %	23	96	12	50	5 %	10 %
5	AVIS GAGATEK (FIRST WISHER RAVA AVIS DOLINA RIVENDELL x EXIMIA DENTIS)	2012	7	44	1,94 %	14 %	18	82	7	44	3 %	8 %
6	GERARD DEPARDIEU FROM DOLINA RIVENDELL (OPEN YOUR EYES IN DOLINA RIVENDELL x ASTARTE DASTYNELLA ELEGANT)	2016	8	42	1,85 %	16 %	5	18	8	42	3 %	2 %
7	IMBREZ MONSTER INC (STERLING' GREEN MONSTAH x IMBREZ WEEKENDS FINEST)	2011	7	40	1,77 %	18 %	5	26	7	40	3 %	2 %
8	SUPER PLAY'S NICOLAS (SUPER PLAY'S WIND CHASER x SUPER PLAY'S DONATELLA)	2011	8	38	1,68 %	19 %	14	52	8	38	3 %	6 %

9	KORIANDER IZ SALSKOY STEPI (VASILEK IZ SALSKOY STEPI x YARKAYA IZ SALSKOY STEPI)	2009	9	37	1,63 %	21 %	16	59	10	41	4 %	7 %
10	WELKAR BIGWIG (WELKAR AMIGO PIMIENTA x CHEANTAKE DOUBLE DATE)	2012	8	37	1,63 %	23 %	21	82	8	37	3 %	9 %
11	SCANDVIK COWBOY SALSKOY STEPI (KAVEN DE PICHERA x HILDEBERT'S BLOSSOM OF BIZANTIA)	2012	7	36	1,59 %	24 %	8	35	7	36	3 %	3 %
12	DESTINEEZ HIGH HOPES (GALA TRIBUTE x DESTINEEZ HIGH ROLLER)	2009	8	35	1,55 %	26 %	9	38	9	42	3 %	4 %
13	RUSSKIY ASSORTI'C IRBIS (RUSSIAN ORNAMENT OF MENGU CELEBRATION x RUSSKIY ASSORTY'C D'ADEL)	2009	7	33	1,46 %	27 %	19	81	7	37	3 %	8 %
14	SUPER PLAY'S RICARDO (ALERT CHARM YUDGIN x SUPER PLAY'S IMAGINE)	2006	6	29	1,28 %	28 %	28	103	10	46	3 %	12 %
15	MEMORYTALE'S EASY GOING (CHEANTAKE JUST LIKE MONTAGUE x MEMORYTALE'S CAN I CARE FOR YOU)	2015	7	29	1,28 %	30 %	1	4	7	29	3 %	0 %

	Jalostusurokset, valkoinen 2012-2021		Tilastointiaikana				Toisessa polvessa		Yhteensä		1. polven jälkeläi set per 4v syntyne et	2. polven jälkeläi set per 4v syntyne et
	Uros	Syntym ävuosi	Pentuei ta	Pentuja	%-os	kum.%	Pentuei ta	Pentuja	Pentuei ta	Pentuja		
1	ZSÓ GYÉMÁNTJA VERSACE (STAR'S OF WHITE NIGHT ARITOS x INNOVATING ME OF ROXY'S PRIDE)	2012	13	51	3,90 %	4 %	14	75	14	55	10 %	10 %
2	FILL SARAH ANIBI (LUCKY BOY WHITE STAR OF RAINBOWLAND x DIDI ANIBI)	2015	9	41	3,13 %	7 %	4	21	10	47	7 %	3 %
3	MONTPARNASSE SD VON PORTENSCHLAG (STAR'S OF WHITE NIGHT BONAPARTE x KINGSPORTS JE SUIS COMME JE SUIS MAQUI)	2011	7	37	2,83 %	10 %	18	81	7	37	5 %	13 %
4	DOG-OTHO'S SUGAR BOY (LIEVI LE FLOLUA VICENT'S x DOG-OTHO'S LOLA PITUFINA)	2013	6	35	2,68 %	13 %	14	63	7	39	4 %	10 %
5	ULMUS MENGU CELEBRATION (ETERNAL GAMBLER STEP BY STEP x BLAYLOCK CASSANDRA'S DREAM)	2009	6	33	2,52 %	15 %	12	50	9	49	4 %	9 %
6	KOH-I-NOOR ESTRELLA'S FAVORITO (KINGSPORT'S FREDDIE MERCURY x FRUCTOSA-GLUCOSA ESTRELLA'S FAVORITO)	2011	6	32	2,45 %	18 %	2	12	6	32	4 %	1 %
7	GOLDIRIS GRAND PRIME (CHELINES MORNING STAR x YVES NADIZ SENSATION)	2015	6	31	2,37 %	20 %	4	14	8	38	4 %	3 %
8	STAR'S OF WHITE NIGHT FASHION VERDICT (FEELING'S CLEMENTE x STAR'S)	2018	7	28	2,14 %	22 %	1	5	8	39	5 %	1 %

	OF WHITE NIGHT ROMINA POWER)											
9	YEN DASTYNELLA ELEGANT (KOKO JUMBO SWEET TOYS x MONSERRAT EL JOYERO DE LA MARGAUX)	2017	5	26	1,99 %	24 %	2	10	7	33	4 %	1 %
10	ZORNOI XEROX (REX ZORNOI BIANCO OLGAS x BAMBUS IVORY MY ZORNOI)	2004	5	25	1,91 %	26 %	1	6	10	58	4 %	1 %
11	FABIEN ŠVARCAVA (SIMON ŠVARCAVA x FIONA REZLARK)	2016	5	25	1,91 %	28 %	3	9	6	32	4 %	2 %
12	PRIORITY PASSENGER FROM DOLINA RIVENDELL (INEY GENSTAT x KOKO KOKO EURO SPOKO BRILLANTINO FROM DOLINA RIVENDELL)	2019	4	25	1,91 %	30 %	0	0	5	30	3 %	0 %
13	DON'T STOP ME NOW MMJ VON PORTENSCHLAG (MAKE MY DAY LES AMIS DU CHANNEL x KINGSPORT'S ARABIAN WHITE JASMIN WQUI)	2009	4	23	1,76 %	31 %	18	75	6	35	3 %	13 %
14	JETTYSPOOF'S SHADOW OSCAR (CHELINES CICLAMATO SODICO x D'ARNÉ ADORABLE LIAR)	2009	4	23	1,76 %	33 %	5	28	4	23	3 %	4 %
15	JETTYSPOOF'S PIECE OF CAKE (GOLDIRIS UPON MY WORD x D'ARNÉ ALL THE RAGE)	2014	4	22	1,68 %	35 %	2	9	5	27	3 %	1 %

Mustissa 36, musta-hopeissa 47, pippuri&suolassa 36 ja valkoisissa 26 urosta on käytetty tuottamaan 50 % ajanjakson pennuista.

Taulukko 5. Viimeisen 10 vuoden aikana jalostukseen runsaimmin käytetyt 15-20 narttua

Mikäli koira esiintyy listalla useammin kuin kerran, se on merkitty värillä. Samoin mahdolliset täyssisarukset on merkitty samalla värillä. Lisäksi värillisellä pohjalla on merkitty suositukset täyttävät (keltainen) ja yli suositusten (punainen) menevät jälkeläisosuudet.

	Jalostusnartut, musta 2012-2021		Tilastointiaikana			Toisessa polvessa		Yhteensä		1. polven jälkeläiset per 4v syntyneet	2. polven jälkeläiset per 4v syntyneet
	Narttu	Syntymä vuosi	Pentueita	Pentuja	%-osuus	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja		
1	FINNEXC CARELIAN BEAUTY (STABLEMASTER'S FORREST GUMP x SAILER'S BIRD OF FIRE)	2013	4	33	1,67 %	1	7	4	33	2 %	1 %
2	GOLDEN CUB MY ONE AND ONLY LOVE (GOLDEN CUB BLACK PEARL x TMAVI KNIR UNGA)	2009	4	24	1,22 %	2	12	4	30	2 %	1 %
3	CLEO DARK ANGEL JULIA (DREAMKISS AFFAIR OF HONOUR x VICTORIOUS STAR XENA-WARRIOR PRINCESS)	2016	4	24	1,22 %	2	4	4	25	2 %	1 %
4	NOUZER'S MYSTERIOUS BLACK (RAVEN'S TOT MIDNIGHT BOLERO x RAVEN'S TOT FINE AND DANDY)	2011	4	24	1,22 %	13	63	4	24	2 %	7 %

5	LOVE YOU SO MUCH Z SARDANU (KELLY'S SUPER STAR x RARITA Z SARDANU)	2016	3	21	1,06 %	1	7	3	26	2 %	1 %
6	GREENFAIRY (ADLERS MICRO YAXXEL x FAIRYTALE)	2014	3	19	0,96 %	1	5	3	19	2 %	1 %
7	WILPERIN BLACK CASSANDRA (BRASCO HEBANOWA SFORA x WÄKKÄRÄN PAN-DORA)	2014	3	19	0,96 %	2	11	3	19	2 %	1 %
8	GREEDY RASCAL'S LOVE TAKES (BACKOUT'S CHEVALIER x GREEDY RASCAL'S FOUNTAIN)	2010	3	19	0,96 %	9	36	3	19	2 %	5 %
9	BLACK DROP RADICALLY AUDACIOUS (LITTLE GIANTS EXTREMO x BLACK DROP MADONNA)	2010	4	18	0,91 %	1	7	4	18	2 %	1 %
10	PEACEMAKER'S BLACK KARAMIA (PEACEMAKER'S BLACK I AM x PEACEMAKER'S BLACK GUTHRIE)	2017	3	18	0,91 %	0	0	3	18	2 %	0 %
11	BIG PAW'S DIVA FOR NOUZER (GRAN CARIBE WARADMIRAL x STABLEMASTER'S FLOWER POWER)	2010	4	17	0,86 %	8	31	4	18	2 %	4 %
12	STABLEMASTER'S NIKITA (PARTNER REZLARK x AFRODITE)	2008	3	16	0,81 %	3	17	3	16	2 %	2 %
13	PEACEMAKER'S BLACK TUTTI-FRUTTI (WILLY LEE BLACK RASCAL x PEACEMAKER'S BLACK KITTY-CAT)	2009	2	15	0,76 %	9	38	3	23	1 %	5 %
14	WÄKKÄRÄN PAN-DORA (ATTIVO ALMAKONE AMORIS x BLISS NEE PAANGA TWIN)	2010	4	15	0,76 %	3	19	4	15	2 %	2 %
15	BLACK DROP PRIMUS INTER PARES (LITTLE GIANTS ALADIN x BLACK DROP EXCELLENT PEARL)	2009	3	14	0,71 %	5	25	3	14	2 %	3 %

	Jalostusnartut, musta-hopea 2012-2021		Tilastointiaikana			Toisessa polvessa		Yhteensä		1. polven jälkeläiset per 4v syntyneet	2. polven jälkeläiset per 4v syntyneet
	Narttu	Syntymä vuosi	Pentueita	Pentuja	%-osuus	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja		
1	WHISPER OF WIND DEEPOVE (WHISPER OF WIND AMARO x WHISPER OF WIND GRASANT)	2014	5	27	0,95 %	3	16	5	27	2 %	1 %
2	DOG-OTHO'S SOMBRA DE LM ARCANÉ PUPPIES (DOG-OTHO'S NEW WAVE x SPECIAL SOL DE WAYRA MULLO)	2013	6	24	0,85 %	5	23	6	25	2 %	2 %
3	GWENDAL'S COCA COLA (CHELINES DO-IT-AGAIN x GWENDAL DE BARBLAN)	2010	4	24	0,85 %	15	52	4	24	1 %	5 %
4	GREEDY RASCAL'S KISS ME QUICK (NOBODY LIKE I VOM HELLA-HOF x	2010	4	24	0,85 %	7	32	4	24	1 %	2 %

	KIPENEN BERTTA)										
5	HOPEAPARRAN ANDROMEDA ALFA (CORANTE'S AXL ROSE x BELLABELLAX MADONNA)	2010	4	21	0,74 %	0	0	4	21	1 %	0 %
6	QUBA-MABI VON SILVERSTONE (INCREDIBLE IMP NUO BJAURYBES xMALI VON SILVERSTONE)	2013	3	21	0,74 %	2	6	3	21	1 %	1 %
7	BELLABELLAX MARIGOLD (PECTUS TANGO LA BOCA x PECTUS EDWINA FIAMMA)	2008	3	19	0,67 %	5	18	4	23	1 %	2 %
8	BOJAI HONEY (WILLY LEE VIKTOR x VAISING DEMETRA)	2010	4	19	0,67 %	1	5	4	19	1 %	0 %
9	WILHELLMIINAN KARJALAN-NEITO (PONGO SILVER GRAND CALVERA x WILHELLMIINAN ZURKU-HUPAIZA)	2011	4	19	0,67 %	1	5	4	19	1 %	0 %
10	PESSI (JOLI x VIVA VICTORIA DON-ROS)	2014	4	19	0,67 %	4	18	4	19	1 %	1 %
11	SCANDAL (PEACEMAKER'S BEST LUCK x BELLABELLAX MARGARITA)	2014	3	18	0,64 %	1	4	3	18	1 %	0 %
12	HERTTUATTAREN CECILIA (PEACEMAKER'S BOHEMIAN RHAPSODY x HERTTUATTAREN ADELLE)	2013	3	18	0,64 %	3	11	3	18	1 %	1 %
13	SIDE-LINE'S LISA (FIRST KNIGHT GRASANT x SIDE-LINE'S JOSEFINA)	2012	3	18	0,64 %	3	11	3	18	1 %	1 %
14	DUMOND BE MY XTRA DREAM (PEACEMAKER'S FROSTED EDWARD x DUMOND BE MY SUNDREAM)	2010	3	18	0,64 %	1	6	3	18	1 %	0 %
15	WILLY LEE FROSTED XARA (DUMOND BE MY SUNKID x WILLY LEE FROSTED IRACE)	2010	5	17	0,60 %	3	10	5	17	2 %	1 %

	Jalostusnartut, pippuri&suola 2012-2021		Tilastointiaikana			Toisessa polvessa		Yhteensä		1. polven jälkeläiset per 4v syntyneet	2. polven jälkeläiset per 4v syntyneet
	Narttu	Syntymä vuosi	Pentueita	Pentuja	%-osuus	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja		
1	WILHELLMIINAN INTERN-ETTI (WILHELLMIINAN VELLMIES-JUHANI x WILHELLMIINAN SATU-PRINSESSA)	2001	5	30	1,32 %	5	22	5	30	2 %	2 %
2	WILHELLMIINAN TÄHDEN-LENTO (AVIS GAGATEK x WILHELLMIINAN LIKKA-KAWERI)	2015	4	25	1,10 %	0	0	4	25	2 %	0 %
3	WILHELLMIINAN LIKKA-KAWERI (WILHELLMIINAN YÖ-WAKZI x WILHELLMIINAN ÄLY-WAPAA)	2011	4	24	1,06 %	13	65	4	24	2 %	6 %
4	RUSSKIY ASSORTI'C CHARM OF NOVERIA (RUSSKIY ASSORTI'C TRIUMPH x VENUS LA POLOGNE MENGO CELEBRATION)	2013	4	20	0,88 %	3	17	4	20	2 %	1 %

5	AXCIUM'S EXCELLENZIA (BRAVO'S TIPPING POINT x CHEANTAKE AXCIUM EXTRAVAGANZA)	2012	3	20	0,88 %	4	15	3	20	1 %	2 %
6	SUPER PLAY'S SPANISH WIND (RUSSKIY ASSORTI'C IRBIS x SUPER PLAY'S CHANELLE)	2016	4	20	0,88 %	5	23	4	20	2 %	2 %
7	WILLY LEE LAYLA-PEPPER FOR LUVIMARIN (UPTIGHT JACK'S SALTY AEDAN x WILLY LEE NOONA-PEPPER)	2016	3	18	0,79 %	1	5	3	18	1 %	0 %
8	PEACEMAKER'S AGATHA PEPPER (WILHELLMIINAN VELLMIES-SIMEON x VOLGA DAI MEDICI)	2010	3	18	0,79 %	2	12	3	18	1 %	1 %
9	IMBREZ IDOLL (AXCIUM'S AMERICAN IDOL x STERLING' I'M HERE TO IMBREZ)	2010	3	17	0,75 %	8	34	3	17	1 %	3 %
10	CHEANTAKE ECHO OF PASSION (CHEANTAKE BET'N WIN x AXCIUM'S MISS AMERICA)	2009	3	16	0,71 %	6	25	3	16	1 %	3 %
11	WILHELLMIINAN NELI-APILA (<i>SAVALI</i> <i>ZZ-TOP</i> x <i>WILHELLMIINAN INTERN-ETTI</i>)	2012	3	16	0,71 %	8	40	3	16	1 %	3 %
12	WILD WINE SUNRAY (POOKER PS REZLARK x WILD WINE QUICSHINE)	2012	3	16	0,71 %	0	0	3	16	1 %	0 %
13	WILHELLMIINAN QUWIS-MAIKKA (<i>SAVALI</i> <i>ZZ-TOP</i> x <i>WILHELLMIINAN LIKKA-KAWERI</i>)	2014	3	16	0,71 %	1	7	3	16	1 %	0 %
14	SALTEYE'S FIJA-PEPPER (BRINATA HIGH HOPES x SALTEYE'S ELISA-PEPPER)	2007	2	15	0,66 %	7	32	3	22	1 %	3 %
15	IMBREZ TOO BIZZY TO CARE (WARDS CREEK'S NIGHTLY BUSINESS x WARDS CREEK'S SOLAR WIND)	2012	3	15	0,66 %	0	0	3	15	1 %	0 %

	Jalostusnartut, valkoinen 2012-2021		Tilastointiaikana			Toisessa polvessa		Yhteensä		1. polven jälkeläis et per 4v syntyne et	2. polven jälkeläis et per 4v syntyne et
	Narttu	Syntymä vuosi	Pentueit a	Pentuja	%-osuus	Pentueit a	Pentuja	Pentueit a	Pentuja		
1	PEACEMAKER'S WHITE HANNAH (ZSÓ GYÉMÁNTJA VERSACE x PEACEMAKER'S WHITE ARIZONA)	2014	4	21	1,61 %	2	15	4	21	3 %	1 %
2	NAGYIREGI RAZYRA (RANGER VON DER GONDHAUZI x ODRY VON DER GONDHAUZI)	2014	5	21	1,61 %	1	6	5	21	4 %	1 %
3	JUDITH ŠVARCAVA (I'AM SNOWMAN V.D.SPIKKE x KINGSPORT'S BATTICUORE WHQUE)	2010	4	19	1,45 %	0	0	4	19	3 %	0 %
4	TILIA ALMANIS POLONIA (ILEX ALMANIS POLONIA x SKY GHOST FROM DOLINA RIVENDELL)	2015	4	18	1,38 %	3	13	4	18	3 %	2 %

5	CREDULOUS HAZELDAZEL (ENZO VOM LANDESKRONER WEIHER x CREDULOUS AISCHA)	2009	3	17	1,30 %	0	0	3	17	2 %	0 %
6	FAUSTKÄMPFEN OILILY IN WHITE BW (STAR'S OF WHITE NIGHT CHARTUS x FAUSTKÄMPFEN HERSELF IN WHITE)	2014	2	16	1,22 %	3	14	3	22	1 %	2 %
7	BACKOUT'S WANNA BE THE JACKPOT (BACKOUT'S NOAH x BACKOUT'S KRISTALL)	2014	3	16	1,22 %	3	21	3	16	2 %	2 %
8	CREDULOUS HIGGLYPIGGLY (ENZO VOM LANDESKRONER WEIHER x CREDULOUS AISCHA)	2009	2	16	1,22 %	0	0	2	16	1 %	0 %
9	VILIJONKKA (ZORNOI NERO x LITLEDIVASANASTACIA)	2013	2	15	1,15 %	1	8	2	15	1 %	1 %
10	OTIS BOANERGOS CHANEL (XEBEC J.P. GAULTIER x AMORE MIA AMADEUS LAND)	2016	2	14	1,07 %	1	3	3	22	1 %	1 %
11	GREAT VALENTINES SWEETHEART (ENZO VOM LANDESKRONER WEIHER x WILLY LEE WHITE INCA)	2012	2	14	1,07 %	9	47	2	14	1 %	7 %
12	BLAYLOCK FIRST LADY (A NICE SUPRICE LES AMIS DU CHANNEL x I'M WHITE QUEEN VOM HELLA-HOF)	2009	2	14	1,07 %	2	13	2	14	1 %	1 %
13	JETTYSPOOF'S TOP MODEL (DOG-OTHO'S SUGAR BOY x JETTYSPOOF'S OH SO STAR)	2015	2	13	0,99 %	2	9	3	16	1 %	1 %
14	ANADIA (EISERN GUILLERMO x TERRAVIRTUS CHA CHA CHA)	2011	3	13	0,99 %	3	7	3	13	2 %	2 %
15	EPELIN INGELA (JETTYSPOOF'S SHADOW OSCAR x BLAYLOCK FIRST LADY)	2013	2	13	0,99 %	1	4	2	13	1 %	1 %

Jalostuskoirien käyttömäärät

Suurilukuisissa roduissa, joissa rekisteröintimäärä on yli 1000 yksilöä per sukupolvi, voidaan yksittäiselle koiralle sallia elinikäiseksi jälkeläismääräksi 2-3 % sukupolven rekisteröintimäärästä.

Kääpiösnautsereilla viimeisimmän sukupolven, vuosien 2018-2021 aikana, rekisteröintimäärän (mustat 838, musta-hopea 1194, pippuri&suola 923 ja valkoinen 582) perusteella yksittäisen koiran liikakäytössä on oltava tarkkana. Yksittäinen musta kääpiösnautseri ei saisi olla elinikänsä aikana vanhempana useammalle kuin 26 koiralle, musta-hopea 36 koiralle, pippuri&suola 28 koiralle ja valkoinen 18 koiralle.

Mustissa, pippuri&suoloissa ja valkoisissa edellä mainitun suosituksen ylittävät kaikki taulukon 15 mainittua urosta, musta-hopeissa 13 eniten käytettyä urosta. On selvää, että rodussamme on yhä selkeänä ongelmana urosten liikakäyttö. Tilastointikaudella 2012-2021 ei kuitenkaan vielä ole nähtävillä mahdollista vaikutusta, jonka 1.1.2020 voimaan tullut jälkeläismäärän rajoitus tekee. Seuraavalla JTO:n kaudella jälkeläismäärän rajoituksen vaikutusta nähdään jo selkeämmin.

Jalostuskoirien keskinäinen sukulaisuus

Alla on listattuna yllä olevista taulukoista 15. eniten käytettyjen koirien lähimpiä sukulaisuussuhteita jokaisessa värissä. Koirien sukupuolet määriteltä värikoodein sininen = uros ja punainen = narttu.

Musta:

Grand Prix Grasant (1.) on **Peacemaker's Black Gentlemanin** (3.) isä ja **Peacemaker's Black Jamesin** (10.)

emänisä.

Dog-Otho's Poseidon (8.) on Peacemaker's Black I Amin (2.) isä ja Peacemaker's Black Karamian (10.) isänisä.

Cooper Oric Central (5.) on Tuumailijan Gangsterin (6.) isä.

Peacemaker's Black I Am (2.) on Peacemaker's Black Karamian (10.) isä.

Adler's Micro Yaxxel (9.) on Greenfairyn (6.) isä.

Wäkkärän Pan-Dora (14.) on Wilperin Black Cassandran (7.) emä.

Panomaks X-Trail (12.) on Peacemaker's Black Karamian (10.) emänisä.

Stablemaster's Full Time Funilla ja Stablemaster's Nikitalla (12.) on sama emä (Afrodite).

Musta-hopea:

Dog-Otho's New Wave (1.) on Dog-Otho's Sombra De Lm Arcane Puppiesin (2.) isä.

Peacemaker's Best Luck (3.) on Scandalin (11.) isä.

First Knight Grasant (5.) on Side-Line's Lisan (13.) isä.

Pongo Silver Grand Calvera (9.) on Wilhellmiinan Karjalan-Neiton (9.) isä.

Dog-Otho's Michael (13.) on Herttuattaren Cecilian (12.) isänisä.

Ulnight Butterfly Fin For Willy Leella (8.) ja Dumond Be My Xtra Dreamilla (14.) on sama isä (Peacemaker's Frosted Edward).

Pippuri & suola:

Vanhempi-jälkeläinen:

Savali ZZ-Top (2.) on Wilhellmiinan Neli-Apilan (11.) ja Wilhellmiinan Quwis-Maikkan (14.) isä.

Pooker Ps Rezlark (3.) on Wild Wine Sunrayn (12.) isä.

Avis Gagatek (5.) on Wilhellmiinan Tähden-Lenton (2.) isä ja Willy Lee Layla-Pepper For Luvimarinin (7.) isänisä.

Russkiy Assorti'c Irbis (13.) on Super Play's Spanish Windin (6.) isä.

Wilhellmiinan Inter-Netti (1.) on Wilhellmiinan Neli-Apilan (11.) emä.

Wilhellmiinan Likka-Kaweri (3.) on Wilhellmiinan Tähden-Lenton (2.) ja Wilhellmiinan Quwis-Maikkan (13.) emä.

Super Play's Ricardo (14.) on Super Play's Nicolasin (8.) emänisä.

Cheantake Echo Of Passion (10.) on Memorytale's Easy Goingin (15.) isänemä.

Imbrez Idoll (9.) on Memorytale's Easy Goingin (15.) emänemä.

Valkoinen:

Vanhempi-jälkeläinen:

Zsó Gyémántja Versace (1.) on Peacemaker's White Hannahin (1.) isä.

Dog-Otho's Sugar Boy (4.) on Jettyspoof's Top Modelin (13.) isä.

Jettyspoof's Shadow Oscar (14.) on Epelin Ingelan (15.) isä.

Credulous Hazeldazel (5.) ja Credulous Higglypiggly (7.) ovat täyssisaruksia ja Great Valentines Sweetheartilla (11.) on niiden kanssa sama isä (Enzo Vom Landeskroner Weiher).

Yhteistä jokaiselle värille on ilmiö, jossa käytetyimpien koirien kärjessä olevien urosten ja/tai narttujen jälkeläisistä löytyy myös hyvin paljon jalostukseen käytettyjä koiria yksi tai useampi. Tämä osaltaan selittää, miksi erityisesti käytetyimpien urosten toisen polven jälkeläismäärät ovat suuria. Yllä olevan listan lisäksi käytetyimpien koirien joukosta löytyy runsaasti muita sukulaisuussuhteita. Esimerkiksi serkkuja ja pikkuserkkuja on jokaisessa värissä, erityisesti mustissa ja musta-hopeissa.

Läheisten sukulaisten runsasta jalostuskäyttöä tulisi välttää geneettisen monimuotoisuuden säilyttämiseksi. Kääpiösnautseri on rotuna suosittu ja lukumäärältään runsas sekä Suomessa että globaalisti. Koirien suuren lukumäärän puolesta tämän voisi olettaa olevan mahdollista. Vuoden 2020 alusta voimaan tulleen jälkeläismäärän rajoituksen vaikutus ei tule esille vielä tämän tilastointikauden aikana.

4.1.3 Rodun populaatiot muissa maissa

Pohjoismaiden ja Viron rekisteröintimäärät on listattu alla oleviin taulukoihin 2013-2021 väliltä. Ruotsin rekisteröinnit ovat hieman suuremmat kuin Suomen mutta Norja, Tanska ja Viro rekisteröintimäärät ovat huomattavan paljon pienempiä kuin Suomessa. Suomeen on tuotu runsaasti kääpiösnautsereita myös esimerkiksi Puolasta, Venäjältä ja Ukrainasta, mutta näiden maiden vuosittaisia rekisteröintitilastoja ei ole saatavilla.

	M	MH	PS	V	YHT
2021	545	296	344	206	1391
2020	498	311	364	162	1335
2019	424	249	282	121	1076
2018	436	323	260	124	1143
2017	428	294	373	98	1193
2016	334	278	411	126	1149
2015	415	279	336	89	1119
2014	330	276	351	124	1081
2013	278	271	339	118	1006

Taulukko 6a. Rekisteröinnit Ruotsi 2013-2021

	M	MH	PS	V	YHT
2021	49	83	85	17	234
2020	27	79	52	7	165
2019	28	40	61	13	142
2018	42	62	74	8	186
2017	57	87	58	8	210
2016	34	58	72	8	172
2015	59	66	89	15	229
2014	87	68	73	11	239
2013	41	91	86	8	226

Taulukko 6b. Rekisteröinnit Tanska 2013-2021

	M	MH	PS	V	YHT
2021	199	143	136	35	513
2020	136	137	56	25	354
2019	113	122	39	56	330
2018	103	203	63	41	410
2017	85	111	35	65	296
2016	114	182	78	42	416
2015	74	142	53	41	310
2014	118	143	105	76	442

2013	133	87	81	46	347
------	-----	----	----	----	-----

Taulukko 6c. Rekisteröinnit Norja 2013-2021

	M	MH	PS	V	YHT
2021	31	54	30	0	115
2020	14	48	10	7	79
2019	11	55	20	6	92
2018	28	53	9	4	94
2017	24	26	22	8	80
2016	19	58	12	1	90
2015	8	37	23	8	76
2014	17	44	21	1	83
2013	15	55	14	0	84

Taulukko 6d. Rekisteröinnit Viro 2013-2021

4.1.4 Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta

Rodun jalostuspohjan laajuus

Rodun jalostuspohjan laajuus kääpiösnautsereilla, huomioimalla koko populaatio, on yleensä ottaen hyvä. Rodun rekisteröintimäärät ovat keskimäärin 1000 koiraa vuodessa. Rodussa käytetään jalostukseen uroksia ja narttuja varsin tasaisesti (isä/emä -suhdeluku vuosina 2018-2021 musta 0,6, musta-hopea 0,68, pippuri&suola 0,69 ja valkoinen 0,82 sukupolvea kohti). Se on osittain liian pieni, mutta suhdeluku on noussut lähemmäksi lukua 1 viimeisen neljän vuoden periodilla mitattuna. Tällöin kukin narttu ja uros ovat lisääntyneet vain yhden kerran. Nykytilastojen mukaan sama uros on astunut vuoden aikana useita eri narttuja. Mustilla kääpiösnautsereilla suhdeluku on pienin ja valkoisilla suurin. Edellisessä jalostuksen tavoiteohjelmassa oli määriteltynä tavoitteena suhdeluvun nostaminen lähemmäksi lukua 1,0 ja sen voidaan todeta osittain toteutuneen mm. valkoisten kääpiösnautsereiden kohdalla. Jalostuspohjaa on yleisesti ottaen laajentanut erityisesti jalostusurosten osalta tuonti- ja ulkomaisten urosten laaja käyttö eli noin puolet käytetyistä jalostusuroksista.

Keskimääräinen laskennallinen sukusiitosaste on maltillinen (musta 1,32 %, musta-hopea 1,21 %, pippuri&suola 1,38 % ja valkoinen 2,19 % sukupolvea kohti) ja tehollinen populaatiokoko on kohtalainen (musta 177, musta-hopea 246, pippuri&suola 203 ja valkoinen 114 koiraa/sukupolvi), tarkastelujaksolla 2018-2021. Rodun tehollinen populaatiokoko on nykytilanteessa näiden lukujen perusteella kohtuullinen, vaikka se vaihtelee hieman väreittäin. Mustien ja valkoisten kääpiösnautsereiden kohdalla populaation tehollinen koko on muuttunut suhteessa eniten parempaan suuntaan.

Jalostuksen tavoitteena populaatorakenteen osalta on ylläpitää perinnöllistä vaihtelua. Uroksia ja narttuja tulisi käyttää mahdollisimman tasaisesti jalostukseen. Sekä urosten että narttujen jalostuksen käyttöikä on pysytellyt 3-4 ikävuoden välillä. Varsinkin urosten suhteen ikä on suhteellisen alhainen. Suurin osa rodulle tyypillisistä perinnöllisistä sairauksista puhkeaa vasta vanhempana. Tämä yhdistettynä siihen, että osaa uroksista käytetään liian paljon jo nuorina, altistaa rodun suurelle määrälle eri sairauksien kantajia ja lopulta myös sairaille yksilöille. Kuitenkin alle 4- vuotiaan koiran jalostuskäyttöön ohjaa Kennelliiton sijoitussopimus, jonka mukaan koiran omistusoikeus siirtyy haltijalle verrattain nuorena.

Lisäksi olisi suositeltavaa, että tulevaisuudessa suurempi osa kotimaisista uroksista päättyisi

jalostuskäyttöön. Jotta kotimaisia uroksia pystyttäisiin käyttämään jalostukseen aiempaa laajemmin, tulisi kasvattajien ja urosten omistajien kiinnittää huomiota urostensa entistä aktiivisempaan tutkimiseen ja testaamiseen. Näin useampi uros täyttäisi rodun vaatimat PEVISA -ehdot.

Yhteenvetona voidaan myös miettiä, millaisia vaikutuksia suosikkirodun asema voi saada aikaan kasvatuksellisesta näkökulmasta. On kuitenkin hyvä huomioida jalostukselliset tavoitteet, jotta populaatio saadaan pidettyä riittävän monipuolisena.

Tärkeimmät jalostuspohjaa kaventavat tekijät

Rodun jalostuspohjaa kaventava tekijä on jalostukseen käytettyjen urosten ja narttujen alhainen osuus koko kannasta, minkä takia arvokasta perimää menetetään joka sukupolvessa. Rodun perinnöllisen monimuotoisuuden säilyttämiseksi eri yksilöitä tulee käyttää jalostukseen mahdollisimman laajasti. Jalostuskäytössä olevien urosten määrä kokonaismäärään verrattuna on vähäinen.

Jalostuksen tavoiteohjelman 2024–2028 myötä kannustetaan käyttämään aktiivisemmin Suomen Kääpiösnautserikerhon ylläpitämää uroslistaa, jonka tavoitteena on tuoda esille muitakin kuin näyttelyissä menestyneitä uroksia ja tätä kautta lisätä yksittäisten jalostukseen käytettyjen urosten määrää. Myös jalostustarkastuksissa pyritään saamaan tietoa mahdollisista jalostuskoirista, jalostustarkastuslomaketta on muutettu vuonna 2019 aiemman virhepisteiden laskun sijaan laajemmin koiraa kuvailevaksi. Jalostustarkastuslomakkeet ja tulokset julkaistaan kerhon kotisivuilla.

Suurin osa kääpiösnautsereista on normaaleja kotikoiria ilman jalostuksellista tarkoitusta. Tämän lisäksi osa koirista päätyy kastroitavaksi tai steriloitavaksi. Jalostuspohjaa kaventaviin tärkeisiin tekijöihin voidaan lukea myös, että runsaimmin jalostukseen käytettyjen yksilöiden joukossa on lähisukulaisia.

Jonkin verran tehdään myös samoja yhdistelmiä. Tähän syynä on yleensä joko se, että ensimmäisestä pentueesta on saatu hyviksi koettuja jälkeläisiä, jotka ehkä menestyvät näyttelyissä, tai mahdollisesti vain määrän lisääminen. Yhdistelmän uusimiselle tulisi olla vahvat perusteet. Mikään ei köyhdytä rotua niin paljon kuin uusintayhdistelmät. Edellä esitettyjen tilastojen perusteella voimme todeta, että maassamme esiintyy yksittäisten urosten, narttujen ja sukulinjojen liiakäyttöä edelleen.

Jälkeläismäärään perustuva PEVISA-ohjelma

Kääpiösnautsereilla tuli voimaan vuonna 2020 PEVISA-ohjelmaan uroksen jälkeläismääräkiintiö, rajoittamaan yksittäisen uroksen liiakäyttöä ja nostamaan jalostukseen käytettävien urosten ikää. Uroksen Suomessa rekisteröitävä jälkeläismäärä voi olla korkeintaan 40 pentua, joista alle 4-vuotiaana 24 pentua. Viimeinen, rajan ylittävä pentue rekisteröidään kuitenkin kokonaan. Edellä mainituista rajoista voi perustelluista syistä hakea poikkeuslupaa, jonka kriteerit on määritelty ja löytyvät liitteestä 3. SKSK ry:n jalostustoimikunta ehdottaa, että urosten jälkeläismäärään perustuva PEVISA-ohjelma jatkuu ilman muutoksia vuosina 2024-2028.

4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet

4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta

Rotumääritelmä määrittelee kääpiösnautserin koti- ja seurakoiraksi. Luonteenominaisuudet vastaavat

snautserin luonnetta ja korostuvat pienessä koirassa temperamentikkaana käyttäytymisenä. Älykkyys, pelottomuus, sitkeys ja valppaus tekevät kääpiösnautserista miellyttävän koti-, vahti- ja seurakoiran, joka soveltuu ongelmitta pieneenkin asuntoon. Hylkääviksi virheiksi luokitellaan vihaiisuus tai liiallinen arkuus sekä selvästi epänormaali käyttäytyminen. Snautserille on rotumääritelmän mukaan tyypillistä eloisuus, johon yhdistyy rauhallisuus sekä hyväluonteisuus, leikkisyys ja voimakas kiintymys isäntään. Rotu on hyvin lapsirakas, lahjomaton ja valpas, ei kuitenkaan herkkähaukkuinen. Hyvin kehittyneiden aistien, älykkyyden, koulutettavuuden, pelottomuuden, sitkeyden sekä säiden ja tautien sietokyvyn ansiosta snautseri on erinomainen perhe-, vahti- ja seurakoira.

4.2.2 Jakautuminen näyttely- / käyttö- / tms. -linjoihin

Kääpiösnautsereilla ei ole erillisiä näyttely- ja käyttölinjoja, joskin kasvattajien painotukset poikkeavat toisistaan.

4.2.3 PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttöominaisuuksien testaus ja/tai kuvaus

Kääpiösnautsereiden PEVISA on tullut voimaan 1.1.2011 perinnöllisten silmäsairauksien osalta, jota täydennettiin vuonna 2020 urosten jälkeläismäärän rajoituksella. PEVISA-ohjelmassa ei ole mainintaa luonneominaisuuksista.

4.2.4 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa

Luonnekysely

Kääpiösnautsereille laadittiin kotikäyttäytymiskysely syksyllä 2021. Kysely oli auki 7 viikon ajan. Kaikkiaan vastauksia tuli 344 kappaletta. Kyselyaineiston koirista leikkaamattomia uroksia oli 159 kpl, leikkaamattomia narttuja 106 kpl, kastroiduja uroksia 32 kpl ja steriloituja narttuja 47 kpl.

Rotumääritelmä kuvaa kääpiösnautserin luonnetta älykkääksi, pelottomaksi, sitkeäksi ja valppaaksi. Nämä ominaisuudet tekevät kääpiösnautserista miellyttävän seura-, vahti- kuin kotikoirankin. Vahtikoiran virkaa kyselyn vastausten perusteella moni kääpiösnautseri toteuttaakin; niiden kotiin ei usein huomaamatta tulla. Haukkuminen on pääosin vain tulijan saapumisesta ilmoittamista, suurin osa koirista suhtautuu vieraisiin kuitenkin ystävällisesti ja iloisesti. Kääpiösnautseria kuvaillaan usein suurena koirana pienen koiran kropassa, joka monella näkyy myös toisiin koiriin itsevarmana suhtautumisena.

Koiran (ja myös omistajan) stressittömän arjen sujumisen kannalta on hyvin tärkeää, ettei koiran tarvitse pelätä jokapäiväisessä elämässä kuuluvia ääniä. Kyselyn perusteella kääpiösnautserit ovatkin pääsääntöisesti omilla jaloillaan seisovia, itsevarmoja koiria, jotka pääsääntöisesti eivät arjen ääniä pelkää. Tulevaisuuden jalostusvalinnoissa on kuitenkin huomioitava tämä asia, sillä joitain jokapäiväisiä ääniä pelkääviä koiria vastauksien perusteella löytyi. Ukkosen ja ilotulitusten ääniä pelkääviä yksilöitä oli arjen äänien pelkoon verraten suurempi määrä kyselyn aineistosta. Osa vastaajista arvioi myös esimerkiksi oman pelon ukkosta kohtaan vaikuttavan asiaan. Uudet tai erikoisemmat alustat eivät suurimmalle osalle kääpiösnautsereista tuota isompia ongelmia.

Kyselyn perusteella valtaosa omistajista kokee koiransa luonteen arjessa helpoksi, juuri kuten

kääpiösnautserin kanssa pitäisi ollakin.

Luonnetesti ja MH-luonnekuvaus

Luonnetestatut	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
LTE	39	24	28	38	34	34	31	39	50	45
LTE-				1						
Yhteensä	39	24	28	39	34	34	31	39	50	45

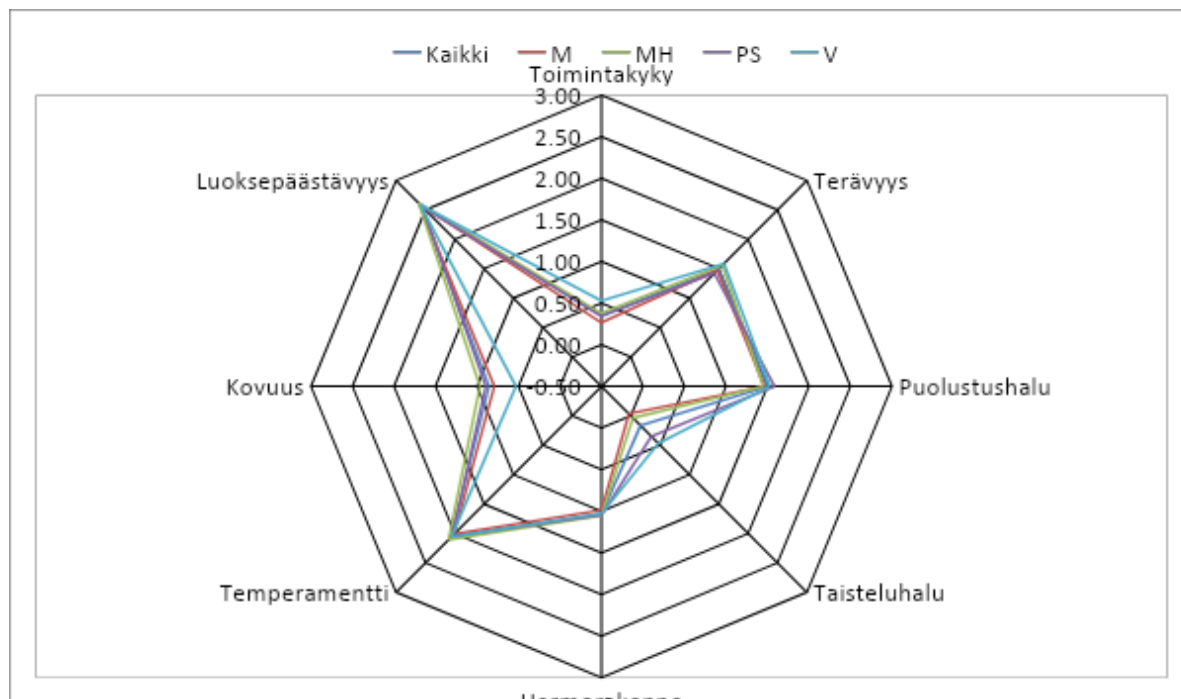
Taulukko 7. Luonnetestatut kääpiösnautserit

MH-kuvatut	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Suoritettu						1		5	12	3
Yhteensä	0	0	0	0	0	1	0	5	12	3

Taulukko 8. MH-kuvatut kääpiösnautserit

Vuodesta 1996 vuoteen 2021 kääpiösnautsereita on luonnetestattu 631 kappaletta. Vuosina 2012-2021 on luonnetestattu 363 kääpiösnautseria, joista 204 urosta (56 %) ja 159 narttua (44 %). Testatuista koirista yhden testi on keskeytetty ja lisäksi yksi koira on testattu kahteen kertaan (vuosina 2015 ja 2017). MH-luonnekuvattuja kääpiösnautsereita on vuodesta 2009 vuoteen 2021 yhteensä 30 kappaletta, joista vuosina 2012-2021 21 kpl, joista 11 urosta (52 %) ja 10 narttua (48 %).

Luonnetestattujen kääpiösnautserien tulosten vaihteluväli on -27 - +250 pistettä. Ylipäättään loppupistemäärää merkitsevämpää on tarkastella yksilöiden pisteytystä osa-alueittain.

Kuvio 11. Kääpiösnautserien luonnetestien osa-alueiden keskiarvot (kaikki värit).

Kaikkien värien osalta toimintakyvyn keskiarvo on +0,35 ja SKSK ry:n laatiman kääpiösnautserin luonnetestin ihanneprofiiliin mukaan toimintakyvyn tulisi olla +1a kohtuullinen tai +2 hyvä. Terävyyden keskiarvo on +1,49 ihanteen ollessa joko +1a pieni ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua tai +3 kohtuullinen ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua. Puolustushalua testatuilla koirilla on keskimäärin +1,51 kun ihanne olisi +1 pieni tai +3 kohtuullinen hillitty. Taisteluhalu keskiarvo +0,17 jää selkeästi ihanteesta +2a kohtuullinen. Hermorakenteen keskiarvo on +1,03 kun ihanne on määritelty +2 tasapainoiseksi tai +3 tasapainoiseksi ja varmaksi. Temperamentin keskiarvotulos +2,06 on hyvällä tasolla ihanteen ollessa joko +2 kohtuullisen vilkas tai +3 vilkas. Kovuuden keskiarvotulos +0,86 jää kauimmaksi ihanteesta, joka on +3 kohtuullisen kova. Luoksepäästävyydeltään testatut kääpiösnautserit ovat keskiarvotuloksella +2,59 hyvällä tasolla ihanteen ollessa +2a luoksepäästävä, aavistuksen pidättyväinen tai +3 hyväntahtoinen, luoksepäästävä, avoin. Laukauspelottomuuden ihanne on laukausvarma ja viisiportaisella asteikolla (laukausarka = 1 ja laukausvarma = 5) keskiarvotulos asettuu tasolle 4,53.

Kaikki värit yht.	3	2	1	-1	-2	-3
Toimintakyky	0	22	217	112	11	0
Terävyys	82	15	265	0	0	0
Puolustushalu	140	17	150	51	4	0
Taisteluhalu	8	148	0	152	54	0
Hermorakenne	0	20	338	4	0	0
Temperamentti	102	201	48	11	0	0
Kovuus	42	0	275	0	44	1
Luoksepäästävyys	238	115	1	8	0	0

Taulukko 9a. Luonnetestitulokset osa-alueittain (kpl), kaikki värit

Musta	3	2	1	-1	-2	-3
Toimintakyky	0	5	52	30	4	0
Terävyys	20	3	68	0	0	0
Puolustushalu	35	5	35	15	1	0
Taisteluhalu	0	34	0	43	14	0
Hermorakenne	0	3	86	2	0	0
Temperamentti	21	54	14	2	0	0
Kovuus	9	0	70	0	11	1
Luoksepäästävyys	59	30	1	1	0	0

Taulukko 9b. Luonnetestitulokset osa-alueittain (kpl), musta

Musta-hopea	3	2	1	-1	-2	-3
Toimintakyky	0	10	65	36	3	0
Terävyys	29	6	79	0	0	0
Puolustushalu	44	7	42	19	2	0
Taisteluhalu	2	44	0	46	22	0
Hermorakenne	0	8	105	1	0	0
Temperamentti	32	70	8	4	0	0
Kovuus	16	0	86	0	12	0
Luoksepäästävyys	76	36	0	2	0	0

Taulukko 9c. Luonnetestitulokset osa-alueittain (kpl), musta-hopea

Pippuri&suola	3	2	1	-1	-2	-3
Toimintakyky	0	5	77	37	4	0
Terävyys	24	4	95	0	0	0
Puolustushalu	47	4	59	13	0	0
Taisteluhalu	4	55	0	49	15	0
Hermorakenne	0	8	114	1	0	0
Temperamentti	40	59	19	5	0	0
Kovuus	16	0	92	0	15	0
Luoksepäästävyys	80	39	0	4	0	0

Taulukko 9d. Luonnetestitulokset osa-alueittain (kpl), pippuri&suola

Valkoinen	3	2	1	-1	-2	-3
Toimintakyky	0	2	23	9	0	0
Terävyys	9	2	23	0	0	0
Puolustushalu	14	1	14	4	1	0
Taisteluhalu	2	15	0	14	3	0
Hermorakenne	0	1	33	0	0	0
Temperamentti	9	18	7	0	0	0

Kovuus	1	0	27	0	6	0
Luoksepäästävyys	23	10	0	1	0	0

Taulukko 9e. Luonnetestitulokset osa-alueittain (kpl), valkoinen

Yllä olevissa taulukoissa on eriteltyinä luonnetestitulosten osa-aluekohtaiset jakaumat kappaleittain kaikki värit yhdistettynä ja jaoteltuina väreittäin. Vihreällä on merkitty kunkin osa-alueen yleisin pistemäärä. Yhteensä testin suorittaneita kääpiösnautsereita on 362 kpl, jotka jakautuvat mustat 91 kpl (25 %), musta-hopeat 114 kpl (31 %), pippuri&suolat 123 kpl (34 %) ja valkoiset 34 kpl (9 %).

Jalostustarkastus

Kääpiösnautsereille ei ole erillistä käyttäytymisosiota/luonneosiota jalostustarkastuksessa. Kääpiösnautserikerhon jalostustarkastuksessa vuodesta 2019 käytössä olleessa lomakkeessa arvioidaan koiran käyttäytymistä ulkomuodon arvostelussa ja suhteessa tarkastajiin asteikolla: Käsiteltävissä, väistää, vihainen, pelokas, tottumaton käsittelyyn. Jalostustarkastuksessa käyneiden koirien osalta käsiteltävyys on ollut hyvää; vihaisia, pelokkaita tai väistäviä koiria tulosten mukaan ei tarkastuksissa ole käynyt vuoden 2021 loppuun mennessä.

	Käsiteltävissä	Väistää	Vihainen	Pelokas	Tottumaton käsittelyyn
musta	21				2
musta-hopea	37				2
pippuri & suola	30				5
valkoinen	14				

Taulukko 10. Jalostustarkastettujen koirien käyttäytyminen

Näyttelyt

Rodun erikoistuomarit toivovat kääpiösnautsereille enemmän rodunomaista snautseritemperamenttia näyttelykehässä. Mahdollista lukumäärää vihasen käytöksen vuoksi hylätyn arvostelun saaneista kääpiösnautsereista ei ole tiedossa edellisen JTO:n voimassaoloaikana.

Erot eri maiden populaatioiden välillä

Eri maiden tilastotietoa ei ole saatavilla.

4.2.5 Käyttö- ja koeominaisuudet

Rodun alkuperäinen käyttö

Alunperin kääpiösnautsereita pidettiin rodun kotimaassa Saksassa talonvahteina ja rottakoirina. Nykyään rotumääritelmän mukaan kääpiösnautseri on vahti- ja seurakoiria.

Käyttöominaisuuksien säilyttäminen

Jossain määrin käyttöominaisuudet ovat säilyneet tähän päivään saakka, lähinnä kiinnostuksena pienjyrsijöitä kohtaan.

Vertailu rodun kotimaahan ja muihin tärkeisiin maihin

Vertailua muiden maiden välillä ei ole tehty.

Kokeet

Kääpiösnautsereiden kanssa harrastetaan useita eri lajeja, eli se on varsin monipuolinen harrastuskoira. Alla olevassa taulukossa listattuna eri lajien osalta kilpailumäärät viiden vuoden ajalta. Huomioitavaa on vuoden 2020-21 luvuissa koronapandemian aiheuttamat rajoitukset kilpailuiden järjestämisessä. Suosituin yksittäinen laji kääpiösnautserin kanssa on ollut starttimäärien mukaan agility, mutta myös rally-toko ja tottelevaisuuskokeet keräävät tasaisesti osallistujia.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Agility	2558	2480	2127	2134	2027	1932	1951	1730	1212	1201
Hyötykoi rakokeet								1 (Hypo K)	1 (Hypo K)	
Koiratan ssi							2	10	14	17
Käyttäyt ymiskoe	3	1	2	1	2	1		1	2	2
Luonnet esti	45	50	39	31	34	34	39	28	24	39
Metsästy skoirien jäljestäm iskoe	1			2	2	1	4			
Nosewor k									3	14
Rally-Tok o			16	106	107	148	172	131	143	118
Totteleva isuuskoe	75	68	60	63	58	80	65	61	48	50

Taulukko 11. Kääpiösnautsereiden määrät kokeissa

Hyötykoira-, virka- tai muu työkäyttö

Kääpiösnautsereita esiintyy kaverikoiratoiminnassa jonkin verran. Lisäksi kääpiösnautsereissa on muutamia virallisia hypo-koiria.

Alkuperäiset, rodunomaiset käyttäytymistarpeet ja niiden täyttäminen

Nykyään kääpiösnautseria ei enää juurikaan käytetä tuhoeläinten metsästämiseen, joka oli rodun alkuperäinen käyttötarkoitus. Eloisa snautserin temperamentti, riittävä taistelutahto ja toimintakyky tekevät kääpiösnautserista monenlaiseen harrastamiseen soveltuvan harrastuskoiran, ja näitä ominaisuuksia tulee pyrkiä säilyttämään. Sopivan vahvuinen saalistusvietti helpottaa koiran koulutusta ja motivointia. Kääpiösnautserit omaavat edelleen jonkin verran vahtiviettä. Voimakas riistavietti sen sijaan ei nyky-yhteiskunnassa välttämättä ole toivottava ominaisuus. Jonkin verran kääpiösnautsereita nähdään kuitenkin esimerkiksi metsästyskoirien jäljestämiskokeissa.

4.2.6 Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen

Lisääntymiskäyttäytyminen

Suomen Kääpiösnautserikerho ry:n jalostustoimikunta seuraa lisääntymiskäyttäytymisen muutoksia pentuetiedustelulomakkeilla. Kaikkiaan vuosittain rekisteröitävistä pentueista reilusta 80 % pentueista kasvattajat täyttävät pentuetiedustelulomakkeen, palautusprosentti on ollut viimeisen 10 vuoden aikana tasaisesti nousussa.

Pääosin kääpiösnautsereiden astutustilanteet onnistuvat luonnollisesti, vuosittain keinosiemennyksiä tehdään noin 3 % kaikista astutuksista, lukumäärä vaihtelee vuosittain noin 5-10 kappaleen välillä. Syitä keinosiemennyksiin ovat esimerkiksi uroksen liika innokkuus, nartun haluttomuus, nartun progesteroniarvojen nousu, astutuksen varmistaminen luonnollisen astutuksen lisäksi ja ulkomaisen tai jo edesmenneen uroksen käyttäminen. Keinosiemennystä tulisi pitää viimeisenä keinona, ja yhdistelmän molempien osapuolten tulee pystyä lisääntymään myös luonnollisesti. Lisääntymiskyky on mille tahansa rodulle elintärkeä, joten sitä tulee kaikin tavoin ylläpitää ja lisätä. Heikko libido on perinnöllinen. Nartun haluttomuus voi joskus johtua myös rakenteellisista syistä jotka estävät normaalin astumisen.

Pääosin nartut tiinehtyvät hyvin, yleisin syy tyhjäksi jäämiseen on astutuksen väärä ajankohta. Tyhjäksi jääneiden narttujen lukumäärä ei ole tarkasti kerhon tiedossa, sillä moni pentueista ilmoitetaan rotujärjestön lomakkeilla vasta tiineyden varmistuttua. Suurin osa kääpiösnautserinartuista synnyttää luonnollisesti ja ongelmitta. Pentuetiedustelulomakkeiden perusteella viimeisen 10 vuoden aikana keskimääräisesti noin 15 % pentueista syntyy keisarileikkauksen avulla. Määrä on ollut viime vuosina laskussa verrattuna tilastointikauden alkuun, eli suunta on positiivinen. Muuta eläinlääkärin apua (kuten oksitosiinipistosta) tarvitaan noin 5 % pentueiden kohdalla. Keisarileikkaukseen johtaa useimmiten pentujen iso koko / virheasento, mutta myös pitkittynyt synnytys ja/tai polttoheikkous. Pääsääntöisesti kääpiösnautserinartut hoitavat pentunsa hyvin. Moni narttu vieroittaa itse pentunsa niiden ollessa noin 5-6 viikon ikäisiä.

Sosiaalinen käyttäytyminen

Käyttäytymiskyselyn perusteella kääpiösnautsereiden suhtautuminen vieraisiin ihmisiin kodin ulkopuolella on avoimempaa kuin kotonaan, mitä selittää pitkälti vahtivietti. Valtaosa kuitenkin suhtautuu vieraisiin ihmisiin myös kotona ystävällisesti, haukkuminen ei pääsääntöisesti ole yhteydessä aggressiivisuuteen. Kääpiösnautserit ovat pääsääntöisesti toisten koirien kanssa melko itsevarmoja ja osin myös dominoivia, mutta huonot kokemukset esimerkiksi irtokoirien kanssa vaikuttavat tähän asiaan merkittävästi. Yleensä tämä ilmenee hihnäkäytöksessä aggressiivisuutena tai pelokkuutena.

Pelot ja ääniherkkyys

Käyttäytymiskyselyn tuloksien mukaan kääpiösnautserit ovat pääsääntöisesti jokapäiväisessä arjessa omilla jaloillaan seisovia, itsevarmoja koiria, jotka eivät pelkää arjen ääniä tai tapahtumia, mutta yksittäisiä arjen ääniäkin pelkääviä koiria kuitenkin vastausten perusteella löytyi. Ukkosen ja ilotulitusten ääniä pelkääviä yksilöitä oli arjen äänien pelkoon verraten suurempi määrä kyselyn aineistosta. Osa vastaajista arvioi myös esimerkiksi oman pelon ukkosta kohtaan vaikuttavan asiaan. Uudet tai erikoisemmat alustat eivät suurimmalle osalle kääpiösnautsereista tuota isompia ongelmia.

Ikään liittyvät käytöshäiriöt

Ikään liittyviä käytöshäiriöitä ei ole selkeästi havaittu, mutta iän myötä mahdollisesti lisääntyvät sairaudet tai kiputilat voivat ilmetä myös esimerkiksi ärtyneenä käytöksenä.

Rakenteelliset tai terveydelliset seikat, jotka voivat vaikuttaa koirien käyttäytymiseen

Kääpiösnautseri on rakenteeltaan peruskoira ilman liioiteltuja piirteitä. Tiedossa ei ole rakenteellisia tai terveydellisiä seikkoja, jotka vaikuttaisivat käyttäytymiseen.

4.2.7 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta

Keskeisimmät ongelmakohdat

Kääpiösnautsereiden luonnetestituloksia tarkasteltaessa on tullut esiin tarve parantaa kääpiösnautsereiden toimintakykyä, hermorakennetta ja taisteluhallua. Tavoitteena tulisi olla tasapainoinen, omilla jaloillaan seisova koira. Myös rodun ulkomuototuomarit ovat kommentoineet, että toivoisivat näyttelykehissä enemmän snautserimaista temperamenttia. Käyttäytymiskyselyn perusteella joitain ääniin reagoivia/pelkääviä kääpiösnautsereita löytyy. Tähän on kiinnitettävä huomiota jalostusvalinnoissa, sillä äänipelot ovat usein varsin voimakkaasti periytyviä ominaisuuksia.

Ongelmien syyt ja vähentäminen

Kääpiösnautsereille on laadittu luonnetestin ihanneprofiili (liite 4). Ihanneprofiilin tavoitteena on kiinnittää huomiota kääpiösnautsereiden luonteisiin. Jalostussuosituksiin on myös lisätty suositus siitä, että jalostukseen käytettävä yksilö olisi luonnetestattu, MH-luonnekuvattu tai tehty Kennelliiton virallinen käyttäytymisen jalostustarkastus. Kahteen viimeksi mainittuun laaditaan ihanneprofiili.

4.3. Terveys ja lisääntyminen

4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat

PEVISA-ohjelman voimaantulovuosi sekä ohjelman muutokset

Kääpiösnautsereiden PEVISA-ohjelma on tullut voimaan 1.1.2011 perinnöllisten silmäsauroksien osalta. 1.6.2014 PEVISA:an lisättiin vapautus väriristeytyksiin valkoinen x muut värit. Vuonna 2020 astui voimaan urosten jälkeläismäärän PEVISA-ohjelma.

Kääpiösnautsereiden PEVISA-ohjelma 1.1.2019-31.12.2023

Pentueen vanhemmilla tulee olla astutushetkellä voimassa oleva silmätarkastuslausunto.

Silmätarkastuslausunto ei astutushetkellä saa olla 12 kk vanhempi.

Jalostuksesta poissulkevat sairaudet ovat KAT, PRA, gRD, tRD, PHTVL/PHPV, PPM iris-linssi ja PPM iris-kornea.

Jos koiralla on todettu mRD, on se paritettava RD:n suhteen terveen koiran kanssa ja jos sillä on todettu PHTVL/PHPV-sairauden aste 1, on se paritettava PHTVL/PHPV:n suhteen terveen koiran kanssa sekä PPM iris-iris tulee parittaa terveen kanssa.

Seuraavat väriyhdistelmät sallitaan vapaasti 1.6.2014->

valkoinen x musta

valkoinen x musta-hopea

valkoinen x pippuri-suola

Risteytykset muiden värimuunnosten kesken sallitaan poikkeusluvalla; ks. koirarekisteriohjeen kohta

6.2. Ulkomaisia uroksia koskeva poikkeus: Ei vaadita PEVISA-tutkimuksia. (Päivitetty 1.1.2011)

Nartun ikä tulee olla astutushetkellä vähintään 18 kk ja uroksen vähintään 12 kk.

Uroksen Suomessa rekisteröitävä jälkeläismäärä voi olla korkeintaan 40 pentua, joista alle 4-vuotiaana 24 pentua. Viimeinen, rajan ylittävä pentue rekisteröidään kuitenkin kokonaan.

PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat

Vuosi	Syntyneitä	Tutkittu	Tutkittu %	Terveitä	Terveitä %
2012	969	332	34 %	258	78 %
2013	896	296	33 %	233	72 %
2014	838	267	32 %	193	72 %
2015	864	300	35 %	221	74 %
2016	765	229	30 %	178	78 %
2017	878	247	28 %	189	77 %
2018	827	255	31 %	193	76 %
2019	753	205	27 %	157	77 %
2020	903	160	18 %	139	87 %
2021	1038	70	7 %	63	90 %

Taulukko 12. Kääpiösnautsereiden virallisten silmätarkastuslausuntojen määrät vuosina 2012-2021

Diagnoosi	Esiintymiä
-----------	------------

Ahyaloidea jäännös, todettu	1
Caruncular trichiasis, todettu	1
Dermoidi, todettu	1
Distichiasis, todettu	444
Ei todettu perinnöllisiä silmäsairauksia	1836
Ektooppinen cilia, todettu	2
Kaihin laajuus, kohtalainen	4
Kaihin laajuus, laaja	5
Kaihin laajuus, lievä	11
Katarakta, jonka sijaintia ei ole määritelty, epäilyttävä	9
Kortikaalinen katarakta, epäilyttävä	1
Kortikaalinen katarakta, todettu	32
Kuivasilmäisyys, todettu	4
Lasiaisen rappeuma, epäilyttävä	1
Lasiaisen rappeuma, todettu	3
Linssin etuosan saumalinjan katarakta, todettu	1
Muu iris sairaus, todettu	1
Muu vähämerkityksellinen kaihi, todettu	7
Nukleaarinen katarakta, epäilyttävä	1
Nukleaarinen katarakta, todettu	5
PHTVL/PHPV, diagnoosi avoin	1
PHTVL/PHPV, sairauden aste 2 - 6	1
Pienisilmäisyys, todettu	1
Posterior polaarinen katarakta, todettu	10
PPM, iris-iris, todettu	2
PPM, iris-kornea, todettu	1
PPM, iris-linssi, todettu	2
PRA, todettu	6
Puutteellinen kyynelkanavan aukko, todettu	52
RD, multifokaali, todettu	3
Sarveiskalvon dystrofia/degeneraatio, epäilyttävä	1

Sarveiskalvon dystrofia/degeneraatio, todettu	3
Silmäluomen sisäänpäin kiertyminen, todettu	1
Silmämuutosten vakavuus, kohtalainen	7
Silmämuutosten vakavuus, lievä	344
Silmämuutosten vakavuus, vakava	2
Totaali katarakta, todettu	3
Trichiasis, todettu	1
Vilkkuluomen rauhasen esiinluiskahdus, operoitu	1

Taulukko 13. Kääpiösnautsereiden silmätutkimustilastot vuosina 2012-2021

Perinnöllinen harmaakaihi, hereditary cataract

Harmaakaihi tarkoittaa silmänsairautta, jossa silmän linssin tai linssin kapselin läpinäkyvyys menetetään. Sameutta voi ilmetä eri kohdissa ja eri asteisena linssissä ja linssin kapselissa. Kaihin syntymekanismia ei edelleenkaan tunneta tarkasti, mutta taustalla on linssin ravinnonsaantiin, energiametaboliaan, proteiinimetaboliaan ja osmoottiseen tasapainoon liittyviä ongelmia. Näiden ongelmien seurauksena linssiin syntyy palautumattomia muutoksia. Lopulta linssin kuidut repeävät, seuraa solukuolema ja repeämän synty.

Harmaakaihia tavataan eri syistä, näistä perinnöllinen harmaakaihi on tyypillisin kaihin syy. Kääpiösnautsereilla esiintyy perinnöllistä harmaakaihia. Sairauden alkamisikä vaihtelee. Perinnöllinen kaihi on usein molemminpuolinen. Kaihi johtaa sokeuteen, jos linssin samentuma on täydellinen. Kaihia tavataan perinnöllisen muodon lisäksi hankittuna kaihina esimerkiksi diabeteksen yhteydessä sekä synnynnäisenä muotona. Synnynnäinen muoto ilmenee alle 8-viikkoisilla pennuilla. Kääpiösnautsereilla synnynnäinen muoto on harvinainen.

Kaihin geneettinen tausta ei ole täysin tiedossa, mutta sairaus periytyy autosomaalisesti resessiivisesti. Perinnöllinen kaihi voidaan todeta oftalmoskopiassa. Kaihi voidaan parantaa leikkaushoidolla ja tulos on paras, jos leikkaus tehdään ennen linssin täydellistä samentumista. Perinnöllistä kataraktaa sairastavaa koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Voimassa olevan PEVISA-ohjelman mukaan ennen astutusta kaihisairaaksi todetun koiran kyseisestä astutuksesta syntyneitä pentuja ei rekisteröidä.

Kaihisairaita koiria löytyy ajanjaksolla 2012-2021 syntyneistä kääpiösnautsereista jalostustietokannasta 51 ja epäilyttävän diagnoosin on saanut 11 koiraa. Kaikkiaan vuosina 2012-2021 syntyneille kääpiösnautsereille virallisia silmätutkimuksia on tehty 2377 kpl, johon verrattuna kaihisairaiden määrä on 2,1 %. Kaihin esiintyvyys on melko tasaista eri värien kesken, musta-hopeilla se on hieman muita korkeampi. Esiintyvyydet silmätutkituista väreittäin: musta 1,9 %, musta-hopea 2,8 %, pippuri & suola 1,5 % ja valkoinen 2,0 %.

PHTVL/PHPV (persistent hyperplastic tunica vasculosa lentis/persistent hyperplastic primary vitreous)

PHTVL/PHPV on ryhmä silmänsairauksia, joissa linssin ja silmänpohjan välinen sikiöaikainen verisuoniverkosto ei surkastu normaalisti syntymän jälkeen. Löydös jaetaan vakavuudeltaan kuuteen asteeseen, joista aste 6 tarkoittaa sitä, että silmä on sokea. Lievimmässä asteessa (1) näkyy linssin

takapinnalla ainoastaan pieniä pigmenttipisteitä, jotka eivät vaikuta näkökykyyn. Muutokset eivät pahene iän myötä. Vakavammissa asteissa muutokset voivat aiheuttaa linssin lisääntyvää samentumista. PHTVL/PHPV:n periytymismalli on autosomaali resessiivinen.

PHTVL/PHPV aste 1 ei ole este jalostuskäytölle, mutta koira tulee parittaa kyseisen sairauden suhteen terveen partnerin kanssa. PHTVL/PHPV asteita 2-6 sairastavaa koiraa ei saa käyttää jalostukseen. PHTVL/PHPV asteita 2-6 sairastavan koiran astutuksesta syntyneitä pentuja ei rekisteröidä.

PHTVL/PHPV asteita 2-6 sairaita koiria löytyy ajanjaksolla 2012-2021 syntyneistä kääpiösnautsereista jalostustietokannasta 1 koira, joka on väriltään pippuri & suola.

PRA, progressive retinal atrophy

Generalized progressive retinal atrophy, PRA, on etenevä verkkokalvon surkastuma. Kyseessä on ryhmä silmäsairauksia, jotka aiheuttavat verkkokalvolle muutoksia ja lopulta verkkokalvon rakenteen häviämisen ja sokeutumisen. Tavallisesti sairaus alkaa hämäränäössä tärkeiden verkkokalvon sauvasolujen surkastumisesta. Myöhemmin myös verkkokalvon tappisolut surkastuvat. Sairaus ilmeneekin usein ensin hämäränäön heikkenemisenä ja koira sokeutuu täysin vasta tappisolujen tuhoutumisen myötä. Sairaus puhkeaa tavallisimmin 3–5 vuoden iässä ja on usein hitaasti etenevä.

Useita geenejä ja geenimuotoja on liitetty sairauteen ja kääpiösnautsereissa esiintyy jopa useaa geneettistä muotoa PRA:sta. Fotoreseptoridysplasia ilmenee nuorilla koirilla ja sen alun perin ajateltiin periytyvän peittyvästi. Sairauden geneettistä taustaa on yritetty selvittää pitkään, mutta tehdyt löydökset on myöhemmin kumottu. Aguirren tutkimusryhmän X-kromosomissa periytyvän PRA:n liittyvän raportin ja sen löydöksen perusteella kehitetyllä PRA A -nimisellä geenitestillä ei ole toistaiseksi löydetty yhtäkään sairasta kääpiösnautseria.

Tuoreempia geenitestejä kääpiösnautsereilla esiintyvän PRA:n osalta on kaksi. Vuonna 2019 julkaistu Aguirren ryhmän tieteellisen artikkelin pohjalta Optigenin kehittämä kaupallinen geenitesti tyyppin B PRA ja vuonna 2020 Lohen tutkimusryhmän tieteellisen artikkelin pohjalta kehitetty geenitesti HIVEP3/PPT1-PRA. Näissä sairaus paikannettiin samalle perimän alueelle, mutta Lohen raportissa sairautta aiheuttavaksi variantiksi ehdotettiin säätelyvarianttia HIVEP3-geenissä ja tästä käytettiin nimitystä tyyppin 1 PRA, kun taas Aguirren tutkimusryhmän artikkelissa kuvattiin monimutkainen rakenteellinen geenivariantti PPT1-geenissä, joka sijaitsee kromosomissa 15 ja liittyy kääpiösnautsereiden PRA:han.

Kääpiösnautsereiden PRA:n geenitestaukseen suositellaan käytettävän HIVEP3-geenivarianttia. PRA voidaan todeta silmänpohjan oftalmoskopiassa. Verkkokalvon sähköisessä tutkimuksessa (ERG) voidaan havaita muutoksia näköhermosoluissa jo ennen oftalmoskooppisessa tutkimuksessa nähtäviä verkkokalvon rappeutumamuutoksia. PRA:han ei ole olemassa hoitoa.

PRA:ta sairastavaa koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Sairautta periyttäneitä yhdistelmää ei saa uusia. Voimassa olevan PEVISA-ohjelman mukaan ennen astutusta PRA-sairaaksi todetun koiran kyseisestä astutuksesta syntyneitä pentuja ei rekisteröidä.

PRA sairaita koiria löytyy ajanjaksolla 2012-2021 syntyneistä kääpiösnautsereista jalostustietokannasta 6 koiraa. Kaikkiaan vuosina 2012-2021 syntyneille kääpiösnautsereille virallisia silmätutkimuksia on tehty 2377 kpl, johon verrattuna PRA-sairaiden koirien määrä on 0,3 %. Kaikki tämän ajanjakson PRA-sairaajat koirat ovat mustia kääpiösnautsereita.

Retinal dysplasia, RD

Retinal dysplasia on verkkokalvon synnynnäinen kehityshäiriö. Sairautta tavataan kolmea muotoa: multifokaalia (mRD), geografista (gRD) ja totaalista (tRD). MRD:ssa verkkokalvolla näkyy yksittäisiä poimuja, jotka syntyvät verkkokalvon paikallisen virhekehityksen seurauksena. Poimujen määrä voi vaihdella. MRD ei vaikuta näkökykyyn. GRD:ssa verkkokalvo on väärin kehittynyt laajemmalla alueella, mikä voi vaikuttaa koiran näkökykyyn ja tRD:ssa verkkokalvo on kokonaan irtautunut, mikä aiheuttaa silmän täydellisen sokeuden. MRD-muutokset eivät pahene iän myötä, vaan saattavat pikemminkin osittain hävitä näkyvistä vanhemmiten. GRD:aan saattaa iän myötä liittyä paikallista verkkokalvon rappeumaa muutoksen alueella.

Useilla roduilla RD:n on todettu periytyvän autosomaalisesti resessiivisesti. Eri RD-muotojen välistä geneettistä yhteyttä ei tunneta.

MRD-sairaana koiran voi parittaan RD:n suhteen terveen partnerin kanssa. Vakavampia muotoja gRD:tä ja tRD:tä sairastavia koiria ei saa käyttää jalostukseen. Voimassa olevan PEVISA-ohjelman mukaan ennen astutusta gRD- tai tRD-sairaaksi todetun koiran kyseisestä astutuksesta syntyneitä pentuja ei rekisteröidä.

Vuosina 2012-2021 syntyneistä kääpiösnautsereista ei ole diagnosoitu yhtään gRD tai tRD sairasta koiraa.

Muita silmäsairauksia

Kääpiösnautsereilla esiintyy myös joitain muita silmäsairauksia, selkeästi yleisimpänä näistä esiintyy Distichiasis eli ylimääräiset ripset. Se on ylimääräisten ripsien lievempi sairausmuoto, jossa karva kasvaa ulos luomen vapaasta reunasta. Oireilu distichiasiksen osalta riippuu karvan kasvusuunnasta ja paksuudesta. Paksummat ja silmän pintaan osuvat karvat voivat aiheuttaa esimerkiksi silmän lievää vuotamista ja räpyttelyä, tai jopa voimakkaampia kipuoireita ja sarveiskalvovaurioita. Ohuet ja ulospäin suuntautuvat ripset eivät välttämättä aiheuta juuri lainkaan oireita. Karvan vaihtumisen yhteydessä ripsiä voi irrota ja kasvaa takaisin. Suositus on, ettei kahta distichiachista sairastavaa koiraa yhdistetä.

Distichiasis on diagnosoitu ajanjaksolla 2012-2021 syntyneistä kääpiösnautsereista jalostustietokannan mukaan 444kpl. Kaikkiaan vuosina 2012-2021 syntyneille kääpiösnautsereille virallisia silmätutkimuksia on tehty 2377 kpl, johon verrattuna distichiasiksen esiintymisprosentti on 18,7 %. Distichiasista esiintyy hyvin tasaisesti jokaisella värimuunnoksella. Silmätutkituista mustista diagnosoituja on 19 %, musta-hopeista 16 %, pippuri & suoloista 21 % ja valkoisista 21%.

SAIRAUDET, JOIHIN RODULLA ON GEENITESTI

Charcot-Marie-Tooth Neuropathy, CM

Charcot-Marie-Tooth Neuropathy on neuromuskulaarinen eli hermostoon ja lihaksistoon vaikuttava sairaus. Sen oireet näkyvät nuorilla, alle 2-vuotiailla koirilla.

Oireisiin kuuluvat laajentuneesta ruokatorvesta (megaesofagus) johtuva ruoan ylös pulauttaminen ja kurkun halvaantumisesta johtuvat hengitysvaikeudet (inspiratorinen dyspnea). Sairas yksilö elää oireiden kanssa useamman vuoden. Patologisiin löydöksiin kuuluvat tyypillisesti paikallinen myeliinikato ja ääreishermostojen aksoneiden myeleenipinnan paksuuden vaihtelut. CMT on autosomaalisesti ja resessiivisesti periytyvä.

Mycobacterium avium complex sensitivity, MAC

Kääpiösnautsereilla esiintyy perinnöllistä alttiutta saada lintutuberkuloosi-infektio. Sairaus on zoonoosi, joka voi tarttua eläimestä ihmiseen ja päinvastoin. Taudin aiheuttavia mykobakteereja esiintyy yleisesti ympäristössä esimerkiksi maaperässä, luonnonvesissä ja kotieläimissä. Normaalisti nämä bakteerit ovat vaarattomia niin ihmisille kuin koirillekin. Jos yksilöllä kuitenkin on vakavasti heikentynyt vastustuskyky tai jos geneettisen puutoksen takia immuunijärjestelmästä puuttuu jokin tietty puolustusmekanismi, voi bakteeri aiheuttaa vakavan taudin. Kääpiösnautsereilla on raportoitu perinnöllistä alttiutta sairastua tautiin.

Koiralla MAC aiheuttaa muun muassa maksan, pernan ja imusolmukkeiden normaalin kudoksen asteittaisen korvautumisen sidekudoksella, jolloin elimet eivät enää toimi normaalisti. Muutokset ovat palautumattomia. Oireina on muun muassa voimakas anemia ja suurentuneet imusolmukkeet, kuume, väsymys ja ruokahaluttomuus sekä laihtuminen. Sairaus muistuttaa oireiltaan lymfoomaa. Sairauden hoito on vaikeaa ja usein sairaus todetaan liian myöhään.

Suomessa on raportoitu kaksi sairasta koiraa vuonna 2012, samassa pentueessa. Maailmalta raportoiduissa tapauksissa sairastuneet koirat ovat olleet iältään 10 kuukauden ja 2 vuoden väliltä. Pohjois-Amerikassa on raportoitu useita sairastuneita. Saksassa on virallisesti todettu kaksi tapusta. Herkkyys MAC-tartunnalle periytyy autosomaalisesti resessiivisesti.

Myotonia congenita, MC

Myotonia congenita on sairaus, joka aiheuttaa etenevää lihasjäykkyyttä. Myotoniassa tahdonalaisten lihasten rentoutuminen häiriintyy samaan tapaan kuin ihmisten Parkinsonin taudissa. Lihakset kasvavat nopeasti, koska ne ovat jatkuvasti supistuneina. Liikkuminen on jäykkää ja koira voi liikkua niin sanotuin pupuloikin. Kieli on usein suurentunut, mikä vaikeuttaa syömistä. Alaleuan epänormaali rakenne on myös yleinen oire. Hengittäminen on äänekästä. Oireet ilmestyvät tavallisesti muutaman viikon iässä.

Kääpiösnautsereiden myotonian aiheuttava geenimutaatio on paikallistettu amerikkalaiseen pippurin ja suolan väriseen kääpiösnautseriin, Blythewood Shooting Sparksiin. Nykytietämyksen mukaan sairautta voi kuitenkin esiintyä kaikilla väreillä. Myotonia on autosomaalisesti resessiivisesti periytyvä.

Persistent Müllerian Duct Syndrome, PMDS

PMDS eli Persistent Müllerian Duct Syndrome on perinnöllinen sairaus, joka liittyy urossukupuolen kehitykseen. Normaalisti sikiönkehityksen aikana uroksen sukupuolielimet kehittyvät normaalisti. PMDS-geenimutaation takia tämä vaihe jää sikiönkehityksen aikana tapahtumatta. Tällöin seurauksena on sukupuolen kehityksen häiriö

Sairaus ilmenee uroksilla, eikä sairaasta uroksesta ei välttämättä näe lainkaan päällepäin, että se on sairas. Nartuilla sairaus ei ilmene, mutta ne voivat olla hedelmällisiä homo- tai heterotsygootteja taudin kantajia. Noin puolet sairastuneista uroksista on piilokiveksisiä tois- tai molemminpuoleisesti. Molemminpuoleisesti piilokiveksiset ovat steriilejä, mutta toispuoleisesti piilokiveksiset sekä koirat, joilla molemmat kivekset ovat laskeutuneet, ovat hedelmällisiä eli kykeneviä jatkamaan sukua. Sairailla uroksilla on uroksen sukupuolielinten lisäksi myös kohtu, munanjohtimet ja osa emätintä tai jokin osa näistä. Sairaot yksilöt ovat siis intersukupuolisia eli hermafroditteja.

Monet sairastuneet urokset kehittävät kohtutulehduksen ja/tai kivesten pahanlaatuisen kasvaimen. Edellä mainittujen terveydellisten syiden takia jalostuksessa olisi tärkeää poimia sairaat ja kantajakoirat

sairauden leviämisen estämiseksi rodussa. Tämä voidaan tehdä geenitestauksella sekä siihen yhdistettävällä geneettisesti sairaiden koirien kliinisellä tutkimuksella. Ajoissa havaittu sairaus parantaa koiran ennustetta, koska varhainen sterilaatio ja kastratio vähentävät kohtutulehduksen ja kasvainsairauksien riskiä.

Geenin mutaatio on kääpiösnautsereilla yleinen, USA:ssa tehtyjen tutkimusten mukaan jopa noin neljännes kääpiösnautsereista kantaa tätä geeniä. On syytä olettaa, että sairaus on myös meillä likimain yhtä yleinen. Koska sairaat koirat ovat usein ulkoisesti täysin normaaleita, ei sairautta voida vastustaa pelkkään ulkoiseen olemukseen perustuvan tarkastelun perusteella. Jos kaikki jalostuskoirat tutkitaan sairauden varalta, saadaan sairaat yksilöt katoamaan nopeasti ja myös kantajien osuus vähentymään. Liian tiukkaan karsintaan ei kuitenkaan tule ryhtyä, sillä jos myös kantajien jalostuskäyttö estettäisiin, riskinä on geenipoolin liiallinen kapeneminen.

4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat

Parodontiitti

Yli 80 % aikuisista koirista kärsii jonkin asteisista tulehduksista suussa hampaan vieruskudoksessa. Hampaan vieruskudoksen sairaudet ovat koirien tavallisimpia tauteja. Gingiviitti eli ientulehdus on tulehdus, joka rajoittuu ikeneen. Gingiviitti voidaan hoidolla saada vielä parantumaan ja muutokset palautumaan. Jos gingiviittiin ei puututa, etenee sairaus parodontiitiksi eli hampaan kiinnityskudoksen tulehdukseksi. Tällöin tulehdusmuutoksia on myös hammasta ympäröivässä luussa. Parodontiittimuutokset ovat palautumattomia, mutta hyvällä hoidolla sairauden etenemistä voidaan hidastaa. Jos tulehdus leviää laajemmalti leukaluuhun, on kyse osteomyeliitistä eli luutulehduksesta. Edetessään osteomyeliitti voi altistaa jopa leukamurtumalle.

Plakilla tarkoitetaan hampaiden pinnalle muodostuvaa biofilmiä, joka koostuu pääasiassa bakteereista. Plakki aiheuttaa koiralle ientulehduksen ja parodontiittia. Parodontiitin taustalla ovat tietyt, ”pahat” bakteerit. Syvissä ientaskuissa olosuhteet muuttuvat hapettomiksi ja valtaan pääsevät anaerobibakteerit. Hammaskivi on mineralisoitunutta plakkia, bakteerien lisäksi hammaskivessä on kalsiumfosfaattia ja kalsiumkarbonaattia. Hammaskivi itsessään ei aiheuta tulehdusta, mutta muodostaa karheen pinnan, jolle plakki tarttuu helpommin. Parodontiittia voi siis esiintyä myös ilman hammaskiveä, jos suussa on plakkia ja bakteereita.

Parodontiitti saa alkunsa, kun suuhun kertyy bakteereita ja plakin muodostus alkaa. Bakteerit tuottavat entsyymejä ja toksiineja, kuten lipopolysakkariineja ja sytokiineja. Nämä saavat aikaan kudoksen tulehdusreaktion ja kudoksessa voidaan havaita elimistön puolustusjärjestelmän soluja lymfosyyttejä ja plasmakomponentteja. Tulehdusreaktion seurauksena käynnistyy kollagenolyysi eli sidekudoksen tuhoutuminen. Lopulta hampaan ympärille syntyy luukatoa. Parodontiitille on tyypillistä eteneminen hyppäyksittäin. Parodontiitille altistavia tekijöitä ovat pieni koko, kokoon nähden vahvat hampaat ja ahtaat hammasvälit, korkea ikä, ravitsemukselliset tekijät, muut systeemiset sairaudet sekä huono hammashygieeni.

Suun alueen tulehdukset aiheuttavat tyypillisesti pahaa hajua hengitykseen. Ikenet voivat punoittaa ja vuotaa verta. Hampaiden ja suun tulehdukset aiheuttavat kipua, joten niiden hoito on erittäin tärkeää koiran hyvinvoinnin kannalta. Paikallisen tulehduksen lisäksi parodontiitilla on systeemisiä eli koko elimistöön vaikuttavia seurauksia. Suun jatkuvat bakteeripäästöt verenkiertoon altistaa elimistön muiden tulehdusten, kuten sydänlihastulehduksen, keuhkosairauksien ja munuaisten ja maksan toiminnan ongelmien kehittymiselle. Muiden sairauksien hoito voi vaikeutua. Lisäksi ihmisillä parodontiitilla on todettu yhteys ennenaikaiseen synnytykseen ja lapsien alhaiseen syntymäpainoon.

Kääpiösnautsereilla parodontiitti on yleinen sairaus. Parodontiitti on myös periytyvä, joskaan täsmällistä periytymismekanismia ei tunneta. On todennäköistä, että sairauden ilmentymiseen vaikuttavat useat geenit eli periytyminen on monitekijäistä. Perimän lisäksi ympäristötekijöillä on kuitenkin suuri merkitys sairauden ilmentymiselle. Koska parodontiittia aiheuttavat bakteerit, voivat nämä sairaudelle altistavat bakteerit myös tarttua koirasta toiseen esimerkiksi lelujen tai ruoka- ja juoma-astioiden välityksellä.

Parodontiittia voidaan ennaltaehkäistä estämällä plakin muodostumista. Hoito jakautuu kahteen osaan: kotihoitoon sekä eläinlääkärissä tapahtuvaan hammashoitoon. Kotihoidolla on suuri merkitys parodontiitin esiintymisen kannalta. Hampaiden säännöllinen harjaaminen on kaikista tehokkain keino estää parodontiitin muodostumista. Kotihoidon lisäksi kaikki koirat tarvitsevat jossain vaiheessa elämänsä hammashoitoa myös eläinlääkärissä. Kääpiösnautserin kohdalla ensimmäinen hammashoito on tarpeen usein noin kahden vuoden iässä. Monilla koirilla hammashoito on tarpeen vuosittain. Yksilölliset erot ovat kuitenkin hyvin suuria.

Virtsakiteet ja -kivet

Virtsakiteitä alkaa muodostua, kun virtsa muuttuu virtsakiteitä muodostavien mineraalien suhteen ylikylläiseksi. Ylikylläisessä virtsassa mineraalit alkavat kerääntyä yhteen muodostaen ensin virtsakiteitä. Jos kidemuodostus pääsee jatkumaan, kerääntyvät kiteet yhteen muodostaen virtsakiviä. Virtsakiviä voi muodostua munuaisiin tai virtsarakkoon, suurin osa kivistä muodostuu virtsarakossa. Kun kivet lähtevät liikkeelle, voivat ne tukkia virtsaputken. Virtsakiteitä ja -kiviä esiintyy niin koirilla kuin kissoillakin.

Virtsakiteitä ja -kiviä on erilaisia ja siten niille altistavat myös erilaiset tekijät. Esimerkiksi virtsan pH:n muutos liian happamaksi tai emäksiseksi, liian suuri jonkin mineraalin saanti ruokavaliossa ja virtsatietulehdus voivat altistaa virtsakiteiden muodostumiselle. Lisäksi joillakin roduilla on suurempi perinnöllinen alttius virtsakiteiden ja -kivien muodostumiselle.

Kääpiösnautsereilla esiintyy muita rotuja enemmän struviitti- ja kalsiumoksalaattivirtsakiteitä. Virtsatietulehdusta aiheuttavat bakteerit tuottavat ureaasientsyymiä, joka reagoi virtsan molekyyleihin tuottaen ammoniakkia ja hiilidioksidia. Ammoniakki muuttuu virtsassa ammoniumioneiksi ja hiilidioksidi tuottaa muiden yhdisteiden kanssa fosfaattia. Virtsassa normaalistakin oleva magnesium reagoi ammoniumin ja fosfaatin kanssa ja kiteytyy magnesiumammoniumfosfaatti- eli struviittivirtsakiteiksi. Jos kiteitä syntyy lyhyessä ajassa paljon, alkavat ne kerääntyä virtsakiviksi. Struviittikiteitä voi esiintyä myös ilman tulehdusta, emäksinen virtsa altistaa kiteiden muodostumiselle.

Kalsiumoksalaatteja esiintyy uroksilla useammin kuin nartuilla ja kääpiökoirilla useammin kuin suurilla roduilla. Altistavia tekijöitä ovat virtsan ja veren liika kalsiumpitoisuus ja Cushingin tauti. Myös hapan virtsa altistaa kalsiumoksalaateille. Usein syy jää kuitenkin avoimeksi. Kalsiumoksalaattikivistä kärsivillä kääpiösnautsereilla on todettu virtsassa kohonneita määriä oksalaattia sekä virtsahappoa.

Struviittivirtsakiteitä ja -kiviä voidaan liuottaa ruokavalion avulla. Kalsiumoksalaatit eivät ole liukenevia ja syntyneet kalsiumoksalaattikivet täytyy poistaa virtsarakosta leikkauksella.

Maksashuntti eli portosysteeminen shuntti

Portosysteeminen shuntti on verisuoniepämuodostuma, joka johtaa verenkierron maksakudoksen ohi. Normaalisti laskimoveri kulkee vatsaontelon sisäelimistä porttilaskimon kautta maksaan. Shunttisuoni yhdistää porttilaskimon verenkierron suoraan maksan ohi systeemiseen verenkiertoon. Näin suolesta imeytyneet ravintoaineet kuormittavat systeemistä verenkiertoa, eivätkä ole maksan käytettävissä.

Maksa ei myöskään kehity normaalisti ja ajan myötä maksa kirrotisoituu.

Shunttisuoni voi sijaita maksan ulkopuolella (ekstrahepaattisesti) tai maksan sisällä (intrahepaattisesti). Shuntti voi olla synnynnäinen tai hankittu eli seurausta toisesta sairaudesta. Mikrovaskulaarinen dysplasia on sairaus, jossa verinäytemuutokset ovat shuntille tyypillisiä (myös sappihappoarvot ovat koholla), mutta koira on yleensä oireeton, maksan koko on normaali, ja yksittäinen shunttisuoni puuttuu. Muutokset ovat tällöin maksan mikroverenkierron tasolla.

Maksashuntti voi aiheuttaa hermostollisia eli neurologisia oireita, mahasuolikanavan oireita, lisääntynyttä juomista ja pissaaamista ja toistuvia tulehduksia. Yleisiä oireita ovat huono kasvunopeus, painon lasku ja lääkeaineyleherkkyys. Koiralla voi olla horjumista, väsymistä, käytöshäiriöitä ja sokeutumista. Ruokahaluttomuus, oksentelu ja ripuli ovat tavallisia oireita.

Kääpiösnautsereiden maksashuntin yleisyyttä selvitetään parhaillaan Helsingin yliopistossa käynnissä olevassa tutkimuksessa.

Idiopaattinen hyperlipidemia

Hyperlipidemialla tarkoitetaan rasva-aineiden (lipidien) lisääntynyttä määrää verenkierrossa. Hyperlipidemia voi olla primääriä tai syntyä sekundäärisesti jonkin muun sairauden seurauksena. Tyypillisesti sekundääristä hyperlipidemiaa tavataan esimerkiksi haimatulehduksessa, sappitieongelmissa sekä erilaisissa endokriinisissä eli hormonaalisissa sairauksissa.

Kääpiösnautsereilla esiintyy myös primääristä hyperlipidemiaa, jolloin hyperlipidemia ei ole seurausta mistään toisesta sairaudesta. Tällöin hyperlipidemian seurauksena voi kuitenkin esiintyä haimatulehdusta, maksasairauksia, ateroskleroosia eli verisuonien kalkkeutumista sekä silmänsairauksia. Sairautta hoidetaan vähärasvaisella ruokavaliolla. Sairauden etiologia on toistaiseksi tuntematon.

Ruokatorven laajentuma

Ruokatorven laajentumassa eli megaesofaguksessa ruokatorvi on laajentunut, sen lihakset eivät toimi normaalisti eikä ruoka kulkeudu vatsalaukuun kuten kuuluisi. Ruoka voi jäädä seisomaan ruokatorveen. Koiralla voi esiintyä pulauttelua tai nielemisongelmia.

Kääpiösnautsereilla esiintyy perinnöllistä ruokatorven laajentumaa, mutta vaiva voi olla myös hankittu. Kääpiösnautsereiden ruokatorven laajentuman ja Charcot-Marie-Tooth Neuropathy -polyneropatian mahdollista yhteyttä ei tiedetä, mutta on mahdollista, että ruokatorven laajentumat liittyvät ainakin osin kyseiseen sairauteen. Jalostustoimikunnalle on raportoitu joitakin ruokatorven laajentumia, usein jo pienillä pennuilla.

Epilepsia

Epilepsia on toistuvia kohtauksia aiheuttava aivojen sähköisen toiminnan häiriö, joka on koiran yleisin neurologinen sairaus. Kohtauksien luonne vaihtelee ja koiralla voi olla tajunnan, motoriikan, sensorisen toiminnan, autonomisen hermoston ja/tai käyttäytymisen häiriöitä. Kohtauksen aikana koira voi olla tajuissaan tai tajuton. Jos koko koira kouristelee, puhutaan yleistyneestä kohtauksesta. Kohtaus voi esiintyä myös paikallisena, jolloin vain yksi lihasryhmä, esimerkiksi koiran raaja tai raajat kouristelevat. Paikallisalkuinen kohtaus voi laajeta yleistyneeksi kohtaukseksi. Kohtauksen luonne riippuu purkauksen lähtöpaikasta aivoissa ja sen leviämisestä.

Ensimmäinen epilepsiakohtaus tulee useimmiten nuorena, 1-5 – vuotiaana, mutta perinnöllinen epilepsia voi alkaa missä iässä hyvänsä. Samantyyppisiä kohtauksia voivat aiheuttaa myös muut

sairaudet kuin epilepsia. Epilepsiadiagnoosi pohjautuu muiden sairauksien poissulkemiseen. Epilepsiaa ei voida parantaa, vaan koira tarvitsee lääkitystä koko loppuelämänsä ajan.

Idiopaattinen epilepsia on perinnöllinen sairaus, mutta sen periytymiskuvio kääpiösnautsereilla ei ole selvillä. Epilepsiaa sairastavaa koira ei saa käyttää jalostukseen, eikä epilepsiaa tuottanutta yhdistelmää saa uusia.

Atopia ja ruoka-aineallergia

Atopia on perinnöllinen kutinaa aiheuttava ihosairaus. Atopia puhkeaa tavallisimmin ½-3-vuoden iässä. Sairaudelle on tyypillistä IgE-vasta-ainevälitteinen allerginen reaktio. Koira reagoi usein allergisesti ilman välityksellä leviäviin allergeeneihin, kuten homeisiin, hilseisiin ja siitepölyihin. Lisäksi atopiaan liittyy ihon muuttunut rakenne, jolloin ihon puolustusmekanismit ovat heikommalla ja toisaalta iho on herkempi ympäristön muutoksille, kuten kosteudelle ja kuivuudelle.

Atopialle tyypillistä on kutina, joka alkaa ilman aluksi nähtäviä ihomuutoksia. Kutinan takia koira nuolee ja raapii itseään. Nuolemisen ja raapimisen seurauksena on ihorikkoja ja edelleen ihon hiiva- ja bakteeritulehduksia. Tyypillisimpiä oireilevia alueita ovat tassut, taivealueet, peräpeili, suupielet ja korvat.

Atopian diagnoosi perustuu muiden mahdollisten oireita aiheuttavien syiden poissulkemiseen sekä tyypilliseen oirekuvaan. Diagnoosin tukena voidaan käyttää allergiatestejä. Atopia on sairaus, joka ei parane, mutta sen oireita voidaan lievittää esimerkiksi siedätyshoidolla ja kutinaa ja tulehdusreaktiota hillitsevillä lääkkeillä.

Ruoka-aineallergia on niin ikään immuunivälitteinen sairaus, johon voi liittyä iho-oireiden lisäksi ruoansulatuskanavaoireita. Tavallisimmin sairaus puhkeaa nuorella iällä tai keski-ikä jälkeen. Sairaus voi ilmetä esimerkiksi kutinana, toistuvina ihotulehduksina, ripulina, oksenteluna, ilmavaivoina tai närästyksenä. Ruoka-aineallergia voidaan diagnosoida eliminaatiodietillä eli mahdollisten allergiaa aiheuttavien ruoka-aineiden välttämällä ja altistuksella. Ruoka-aineallergia ei parane, mutta oireet voidaan pitää poissa sopivalla ruokavaliolla.

Atopia ja ruoka-aineallergia ovat perinnöllisiä sairauksia, vaikka niiden tarkkaa periytymistapaa ei tunneta. Atooppista tai allergista koira ei tule käyttää jalostukseen.

Distichiasis/ektooppinen cilia/trichiasis

Distichiasis tarkoittaa ylimääräisiä ripsiä, jotka kasvavat silmäluomen reunasta normaalin ripsirivin sisäpuolelta. Ektooppinen cilia on luomen sisäpinnalta kasvava ripsi. Trichiasis taas tarkoittaa silmän sisänurkan ihon karvoja, jotka kääntyvät sarveiskalvon sisänurkan päälle ärsyttäen silmää.

Luomen reunasta kasvavat ripset voivat kaartua ulospäin normaalien ripsien tavoin tai kääntyä sisäänpäin kohti sarveiskalvoa. Ripset voivat olla pehmeitä tai kovia. Etenkin luomen sisäpinnan läpi suoraan sarveiskalvoa vasten kasvava ripsi voi aiheuttaa sarveiskalvon vaurioitumisen. Tämä ilmenee silmän siristelynä ja ylimääräisenä kyynelvuotona. Silmän sarveiskalvon pinnalla ”uivat” pehmeät distichiasis-ripset eivät yleensä aiheuta oireita. Oireilevilta koirilta ripsiä voidaan poistaa nyppimällä, polttamalla tai leikkauksella.

Ylimääräiset ripset ovat selvästi periytyvä vaiva, mutta periytymismekanismi ei ole tiedossa. Ne luokitellaan nykyään silmätarkastuksissa lieviin, kohtalaisiin ja vakaviin muotoihin. Ylimääräisten ripsien

merkitys koiralle on usein melko vähäinen, jolloin koiria voi perustellusta syystä käyttää jalostukseen, mutta mieluiten terveen kumppanin kanssa. Vakavia tapauksia (ektooppinen cilia ja selkeitä oireita aiheuttavat distichiasis) ei kuitenkaan pidä käyttää jalostukseen. Kasvattajan tulisi huomioida ripsimuutosten periytyminen jalostustyössään.

Kääpiösnautsereiden luustoterveys

Lonkka- ja kyynärniveldysplasia, polvilumpion luksaatio

Määrällisesti kääpiösnautsereita tutkitaan lonkka- ja kyynärniveldysplasian sekä polvilumpion luksoitumisen osalta vähän. Edellä mainittuja sairauksia ei pidetä rodussa suurena ongelmana, mikä selittää vähäiset tutkimusmäärät. Vähäisten tutkimusmäärien vuoksi rodun lonkkien, kyynärien sekä polvien osalta terveystilannetta on vaikea arvioida.

Aikavälillä 2012-2021 on syntynyt yhteensä 8733 kääpiösnautseria, jolloin tutkimusmäärät suhteutettuna tutkimusikäisten osuuteen ovat lonkkien osalta 3 % ja kyynärien osalta 2 %. Patellaluksaatiolauseintoja on keskimäärin 9 % ajanjaksolla syntyneistä, joista terveitä 99 %. Lonkkanivellauseintoja vuosina 2012-2021 on annettu yhteensä 221kpl, joista A-lonkkaisia on 36 % (79), B-lonkkaisia 34 % (75) ja C-lonkkaisia 30 % (66). Kyynärnivellauseintoja 2012-2021 on annettu yhteensä 199kpl. Kyynärlauseintotulos 0 on 82 %:lla (164), tulos 1 on 14 %:lla (28) ja tulos 2 esiintyy 4 %:lla (7). (lähde: SKL Jalostustietojärjestelmä)

LTV (välimuotoinen lanne-ristinikama)

Koiralla on normaalisti 7 lannenikamaa (L1-L7) ja ristiluun, joka muodostuu kolmesta yhteen luutuneesta nikamasta (S1-S3). Ristiluun 1. nikaman poikkihaarakeet ovat muotoutuneet nivelpinnoiksi, jotka niveltyvät lantionluiden (suoliluut) kanssa. LTV:tä esiintyy monilla eri koiraroduilla, tutkimustietoa sen yhteydestä selkävaivoihin on tehty saksanpaimenkoirilla. LTV altistaa lanne-ristiluuliitosalueen varhaiselle rappeumalle. Seurauksia voivat olla selkävivot ja pahimmillaan takajalkojen halvausoireet.

LTV0	Ei muutoksia
LTV1	Jakautunut ristiluun keskiharjanne (S1-S2)
LTV2	Symmetrinen välimuotoinen lanne-ristinikama
LTV3	Epäsymmetrinen lanne-ristinikama
LTV4	6 tai 8 lannenikamaa

Taulukko 14. LTV:n arvostelussa käytetty asteikko

Vuosina 2012-2020 syntyneistä kääpiösnautsereita on kuvattu LTV:n osalta 207 kappaletta. 2021 syntyneet koirat eivät tietojen keräyshetkellä ole kuvausikässä. Hieman yli puolet kaikista kuvatuista ovat LTV:n osalta terveitä eli LTV0. LTV2 ja LTV3 muutoksia esiintyy noin kymmenellä prosentilla, kun taas LTV4 noin viidenneksellä. LTV1 on harvinaisin. Kuvausprosentti on hyvin matala, vuosien 2012-2020 välillä syntyneistä kääpiösnautsereista on LTV:n osalta kuvattu 2,7 %. Näin pienellä otannalla on vielä vaikea sanoa, kuinka suuri ongelma LTV rodulla on.

Tärkeää olisi tiedonsaannin vuoksi kuvata koiria kattavasti eri suvuista, mieluiten niin, että kuvataan sekä molemmat vanhemmat että koko pentue. Kennelliiton virallinen ohje tällä hetkellä on, että oireetonta LTV-koiraa (kaikki asteet) voi käyttää jalostukseen ja parituskumppaniksi suositellaan

virallisesti LTV0 lausuttua koiraa. Jos LTV-muutokset ovat näinkin yleisiä rodussa kuin mitä tämän hetken tilastot osoittavat, on tärkeää ettei lähdetä liian rankalla kädellä karsimaan jalostukseen käytettäviä koiria. Tällöin vaarana on populaation voimakas pieneneminen ja riski törmätä muunlaisiin jalostuksellisiin ongelmiin.

Syntymä-vuosi	LTV0	LTV1	LTV2	LTV3	LTV4	Yhteensä	Syntyneistä kuvattu %
2012	10	0	2	0	2	14	1,5 %
2013	3	0	2	2	2	9	1,1 %
2014	6	1	4	2	6	19	2,4 %
2015	14	3	0	2	4	23	2,8 %
2016	9	0	5	6	10	30	4,1 %
2017	11	1	2	2	4	20	2,4 %
2018	30	4	3	5	6	48	6,1 %
2019	11	2	2	4	10	29	4,1 %
2020	11	1	1	1	1	15	1,7 %
Yhteensä	105 (51 %)	12 (6 %)	21 (10 %)	24 (11 %)	45 (22 %)	207	2,8 %

Taulukko 15. Vuosina 2012-2020 syntyneiden kääpiösnautsereiden LTV-tulokset

4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt

Tiedot poimittu 31.7.2022		
Kuolinsyy	Keskim. elinikä	Yhteensä
Vanhuus (luonnollinen tai lopetus)	13 vuotta 6 kuukautta	641
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	10 vuotta 3 kuukautta	480
Kasvainsairaudet, syöpä	10 vuotta 9 kuukautta	330
Muu sairaus, jota ei ole listalla	8 vuotta 2 kuukautta	176
Sydänsairaus	11 vuotta 0 kuukautta	135
Tapaturma tai liikennevahinko	4 vuotta 11 kuukautta	124
Lopetus ilman sairauden diagnosointia	11 vuotta 3 kuukautta	116
Virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus	9 vuotta 10 kuukautta	104
Maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus	8 vuotta 7 kuukautta	98
Kuollut ilman sairauden diagnosointia	9 vuotta 1 kuukautta	47
Sisäeritysrauhasten sairaus	9 vuotta 11 kuukautta	46
Selkäsairaus	9 vuotta 7 kuukautta	40
Hermostollinen sairaus	7 vuotta 4 kuukautta	35
Luusto- ja nivelsairaus	10 vuotta 0 kuukautta	27

Immunologinen sairaus	8 vuotta 2 kuukautta	26
Lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi	5 vuotta 11 kuukautta	12
Pennun synnyynnäinen vika tai epämuodostuma	0 vuotta 7 kuukautta	11
Iho- ja korvasairaudet	9 vuotta 7 kuukautta	7
Kadonnut	4 vuotta 10 kuukautta	7
Silmäsairaus	8 vuotta 2 kuukautta	7
Hengitystiesairaus	10 vuotta 5 kuukautta	5
Synnytysvaikeus	4 vuotta 6 kuukautta	4
Petovahinko	6 vuotta 8 kuukautta	1
Kaikki yhteensä	10 vuotta 7 kuukautta	2479

Taulukko 16. Kuolinsyyt

Kuolinsyytilasto on poimittu Kennelliiton jalostustietokannasta. Taulukko on suuntaa-antava, koska läheskään kaikkia kuolinsyitä ei ilmoiteta Kennelliittoon. Rotujärjestö on pyrkinyt tiedottamaan kuolinsyiden merkitsemisestä Koiranetiin.

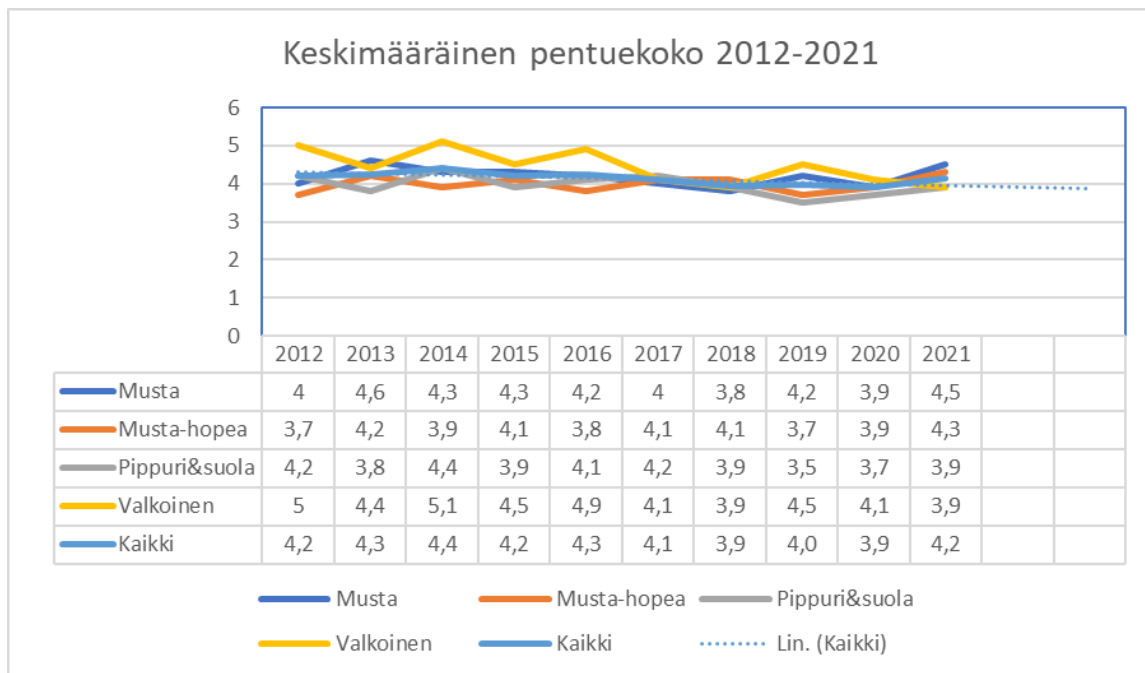
Kuolemaan johtaneista sairauksista tulee jalostuksessa huomioida erityisesti kasvainsairaudet, sydänsairaudet (vajaatoiminta), virtsatiesairaudet (virtsakivet- ja kiteet) sekä maksan ja ruoansulatuskanavan sairaudet (käytännössä maksashuntti). Hermostollisista sairauksista epilepsia on merkittävä koiran elämänlaatua huonontava ja toisinaan kuolemaan johtava sairaus. Pennuilla ilmenevillä vakavilla kehityshäiriöillä on myös huono ennuste. Jalostuksessa on syytä lisäksi huomioida koiran luonne.

Edellisessä Jalostuksen tavoiteohjelmassa on mainittu huomioitavaksi asiaksi käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi lopetettujen koirien määrä. Prosentuaalinen osuus kyseisistä syistä lopetettujen koirien osalta on pysynyt ennallaan hyvin matalana, alle yhdessä prosentissa.

4.3.4 Lisääntyminen

Keskimääräinen pentuekoko

Kääpiösnautsereiden pentuekoko kaikki värit yhdessä on viimeisen kymmenen vuoden aikana ollut keskimääräisesti 4,2 pentua. Eri värien välillä on maltillista vaihtelua, seurantajakson aikana useimmiten valkoisissa pentuekoko on ollut suurin, kun taas pippuri & suoloissa pienin. Lineaarisen ennusteen mukaan pentuekoko on loivasti laskusuuntainen. Asiaan tulee kiinnittää jatkossa huomiota, mikäli pentuekoko jatkaa pienenemistään.

Taulukko 17. Keskimääräinen pentuekoko 2012-2021

Astumisvaikeudet

Rotujärjestölle ilmoitetuista astutuksista valtaosa on onnistunut luonnollisesti, yleensä sekä kääpiösnautseriuroksilla että -nartuilla on hyvä lisääntymisvietti. Keinosiemennykseen astutukseen liittyvien ongelmien vuoksi turvaudutaan kohtuullisen harvoin. Yleensä syynä on liian innokas uros tai urosta väistävä narttu. Yksittäisiä eläinlääkäreiden toteamia rakenteellisia ongelmia luonnollisen astutuksen esteenä on ilmoitettu.

Tiinehtymisvaikeudet

Tyhjäksi jääneiden narttujen määrä on rotujärjestön tietojen mukaan ollut 10-20 narttua vuodessa. Viimeisten vuosien aikana on lisääntynyt trendi täyttää astutusilmoitus vasta kun narttu on tiineeksi todettu, jolloin välttämättä kaikkia tyhjäksi jääneitä ei rotujärjestön tietoon ole tullut. Tällöin myöskään luotettavaa tilastointia tyhjäksi jääneiden koirien osalta on haasteellista laatia. Yleensä tiinehtymisongelmissa on taustalla joko liian aikainen tai myöhäinen astutusajankohta. Vain yksittäisten narttujen kohdalla ongelmat toistuvat useammin kuin kerran.

Synnytysongelmat

Suurin osa kääpiösnautserinartuista synnyttävät hyvin. Noin 80 % rotujärjestön tilastoissa olevista pentueista on syntynyt luonnollisesti. Keisarileikkausten määrä vaihtelee vuosittain 15 % molemmin puolin, määrä on ollut viime vuosina laskusuuntainen verrattuna edellisen 10 vuoden tilastoihin. Vuosina 2013-2017 keisarileikkausten prosentuaalinen osuus on ollut noin 20 %, kun vuosina 2018-2020 se on ollut 14 %. Lisäksi muutaman prosentin luokkaa on pentueita joissa on tarvittu eläinlääkärin apua synnytyksessä. Keisarileikkaukseen johtaa useimmiten pentujen iso koko / virheasento, mutta myös pitkittynyt synnytys ja/tai polttoheikkous. Polttoheikkoudesta kärsinyttä narttua ei tulisi käyttää uudelleen jalostukseen.

Pentujen hoitamiseen liittyvät ongelmat nartuilla

Rotujärjestön keräämien pentuetiedustelujen perusteella emät pääsääntöisesti hoitavat pennut

ongelmitta ja ilman apua.

Pentukuolleisuus

Kääpiösnautsereissa esiintyy kasvattajien palauttamien pentuetiedusteluiden tietojen perusteella jonkin verran pentukuolleisuutta. Yleisin syy on pennun pieni koko syntymähetkellä ja/tai kasvun pysähtyminen. Ruumiinavauksissa harvemmin löytyy yksittäistä selkeää syytä. Joissakin tapauksissa kuolemaan johtavana syynä on ollut virus- tai bakteeri-infektio.

Synnynnäiset viat ja epämuodostumat

Kääpiösnautsereilla esiintyy vuosittain yksittäisiä tapauksia esimerkiksi vatsa-aukileita, kitalakihalkioita ja vesipäitä. Yleisempiä synnynnäisiä vikoja ja epämuodostumia ovat eriaisteiset, mutta yleensä lievät häntämutkat ja napatyrät.

4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet

Ulkomuotoon liittyvät anatomiset piirteet, jotka altistavat rodun yksilöt sairauksille tai lisääntymis- ja hyvinvointiongelmiin

Kääpiösnautseri on rakenteeltaan terve, ilman liioiteltuja piirteitä. Luonnollista lisääntymistä vaikeuttavia tai sairauksille altistavia ongelmakohtia ei kääpiösnautserin normaalissa anatomias- sa ole.

4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä

Keskeisimmät ongelmakohdat

Kääpiösnautseri on kohtuullisen terve ja pitkäikäinen rotu. Tämä ominaisuus tulisi rodussa säilyttää. KoiraNetin kuolinsyytilaston mukaan sairauksista huomioitavia ovat kasvainsairaudet, sydänsairaudet (vajaatoiminta), virtsatie- sairaudet (virtsakivet- ja kiteet) sekä maksan ja ruoansulatuskanavan sairaudet (käytännössä maksashuntti). Hermostollisista sairauksista epilepsia on merkittävä koiran elämänlaatua huonontava ja toisinaan kuolemaan johtava sairaus. Pennuilla ilmenevillä vakavilla kehityshäiriöillä on myös huono ennuste. Jalostuksessa on syytä lisäksi huomioida koiran luonne. Saatavilla olevilla geenitesteillä on syytä kartoittaa koirien terveystilannetta. Kahta saman sairausgeenin kantajaa ei tule yhdistää keskenään.

Kääpiösnautsereilla ei ole lisääntymisen suhteen suuria ongelmia. Pääosin astutukset onnistuvat luonnollisesti, yksittäisiä keinosiemennyksiä tehdään vuosittain. Ulkomaisen/edesmenneen uroksen käyttämisen lisäksi syitä keinosiemennyksiin ovat esimerkiksi uroksen liika innokkuus, nartun haluttomuus/väistäminen. Lisääntymiskyky on mille tahansa rodulle elintärkeä, joten sitä tulee kaikin tavoin ylläpitää ja lisätä. Heikko libido on perinnöllinen. Pääosin nartut tiinehtyvät hyvin, yleisin syy tyhjäksi jäämiseen on astutuksen väärä ajankohta. Suurin osa kääpiösnautserinartuista synnyttää luonnollisesti ja ongelmitta, keisarileikkaukseen johtaa useimmiten pentujen iso koko / virheasento, mutta myös pitkittynyt synnytys ja/tai polttoheikkous.

Ongelmien mahdollisia syitä

Kasvain- ja sydänsairauksien riski lisääntyy koiran iän kasvaessa. Joillakin roduilla, kuten kääpiösnautsereilla on suurempi perinnöllinen alttius virtsakiteiden ja -kivien muodostumiselle.

Keinosiemennykseen päädyttäessä uroksen liian innokkuuden vuoksi voi olla, että astutukselle ei ole

annettu tarpeeksi aikaa onnistua. Kääpiösnautseriurokset saattavat erityisesti nuorena ja kokemattomana olla hyvinkin viriilejä, jolloin astutus ei välttämättä ensiyrittämällä onnistu. Nartun haluttomuus voi joskus johtua myös rakenteellisista syistä jotka estävät normaalin astumisen. Yksittäisiä tällaisia tapauksia ovat kasvattajat SKSK ry:lle ilmoittaneet myös kääpiösnautsereilla. Keisarileikkaukseen päätyminen erityisesti polttoheikkouden vuoksi on otettava jalostusvalinnoissa huomioon, etenkin jos se vaikuttaa olevan linjassa periytyvää.

4.4. Ulkomuoto

4.4.1 Rotumääritelmä

Kääpiösnautserin rotumääritelmä on liitteessä 5. Seuraavassa on esitetty kasvattajatuomareiden huomioita rodun ulkomuodon nykytilasta.

Kasvattajatuomareiden kommentteja rodun keskeisimmistä ongelmakohtista

Tärkeimpänä jalostustyössä nähdään mittasuhteiden ylläpito, sekä selkeän sukupuolileiman säilyttäminen koirissa. Urosten kokoon tulisi kiinnittää huomiota kaikissa väreissä. Monet yksilöt ovat koon ylärajoilla tai yli sallitun. Nartut vastaavat paremmin rotumääritelmää (30-35cm). Hälyttävä ongelma rodussa on tällä hetkellä liian lyhyt ja pyöreä rintakehä. Myöskin liian suoria etukulmauksia ja liian voimakkaita takakulmauksia tavataan näyttelykehässä melkein jokaisessa värissä. Häntien asentoon kannattaa edelleen kiinnittää huomiota, erityisesti hännän kiinnityskohtaan. Trimmattavassa rodussa ei voi liikaa panostaa karvan laatuun. Koristekarvojen pehmeään struktuuriin ja pohjavillan määrään tulisi kiinnittää huomiota jokaisessa värissä, kuten myös värikestävyydestä ja pippuri&suola-väristen koirien värimerkkeihin.

Mustissa esiintyy jonkin verran tänä päivänä matalaraajaisia, sekä liian raskaita yksilöitä. Luustollisesti koirat ovat hyviä tai ainakin riittävän hyviä. Etu- ja takakulmauksiin toivotaan tasapainoa, kuten myös rintakehän pituuteen. Hännät ovat oikeanlaisia. Mustien koirien päät ovat kauniita, mutta pituuteen ja vahvuuteen tulisi kiinnittää huomiota. Pääsääntöisesti silmät ovat rodunomaisia, mutta liian vaaleita ja pyöreitä silmiä esiintyy jonkin verran. Liikkeet ovat tasokkaita, mutta väristä löytyy myös sirppikintereitä.

Musta-hopeissa nähdään usein suoria polvia ja pitkiä sääriä. Koirissa on paljon suoria etuosia ja heikkoja eturintoja. Rungon mittasuhteet ovat yleensä hyviä. Pään mittasuhteisiin tulisi kiinnittää huomiota. Päät ovat liian lyhyitä ja otsapenkereet matalia. Silmät ovat pääsääntöisesti rodunomaisia, mutta liian vaaleita ja pyöreitä silmiä esiintyy jonkin verran. Liikkeet ovat leveitä, jäykkiä ja varvasahtaita.

Pippuri&suola-värissä tavataan tänä päivänä kahta eri tyyppiä. Ensimmäinen tyyppi on liian kompakti, jolta puuttuu jalous ja ryhdikkyys. Koirilla on myös lyhyet päät. Kallot ovat pyöreitä ja kuono-osat lyhyitä. Sukupuolileima ei ole riittävä. Koirat liikkuvat lyhyellä askeleella "driven" puuttuessa heikkojen takajalkojen takia. Toinen tyyppi on ulkomuodoltaan liian jalo, pitkärunkoinen ja korkea. Koirilla katoaa eturinta rungon alle suorien kulmauksien takia. Suoran lapakulmauksen takia esiintyy myös suoria polvia ja turhan voimakkaita kinnerkulmia. Pään ja kaulan mittasuhteet ovat hyviä. Ylälinja ei säily liikkeessä ja etu- sekä takakulmauksiin toivottaisiin yhtenevää yhtyneisyyttä. Jalolla tyypillä esiintyy myös liian runsaita ja vaaleita koristekarvoja.

Valkoisten parhaat edustajat ovat tasapainoisesti rakentuneita, mutta nähdään myös paljon liian kevyitä yksilöitä. Etuosat ovat turhan suoria ja reidet kapeita. Rintakehän muotoon ja pituuteen toivotaan kiinnitettävän huomiota. Hännät ovat kiertyneet myös turhan paljon selälle. Valkoisissa nähdään liian lyhyitä ja kevyitä päitä. Kallon muoto on myös pyöreä ja koirat ovat poskekkaita. Parhailla edustajilla on

kaunis pää. Silmät voisivat olla ovaalimpia ja väri voisi olla tummempi. Väripigmentti voisi olla vahvempi, vaaleita kirsuja nähdään usein. Karkeaturkkisilla edustajilla on helposti keksiväriä keskellä selkää, muuten väritys on hyvä ja tasainen. Sivulta koirat liikkuvat yleensä hyvin, mutta takaapäin katsottuna tulee esille ei-yhdensuuntaisia liikkeitä kinner- ja varvasahtauden takia. Ylälinjoissa esiintyy jonkin verran pehmeyttä.

MUSTA	MUSTA-HOPEA	PIPPURI&SUOLA	VALKOINEN
- matalaraajaisuus - raskas rakenne - kulmausten tasapaino - rintakehän pituus - pään pituus ja vahvuus - vaaleat ja pyöreät silmät - sirppikinner	- suorat polvikulmaukset - pitkä sääri - suora etuosa - heikko eturinta - lyhyet päät, matala otsapenger - vaaleat ja pyöreät silmät - leveät, jäykät ja varvasahtaat liikkeet	- jalouden ja ryhdikkyyden puuttuminen - liika jalous - pitkärunkoisuus - lyhyet päät, pyöreät kallot, lyhyet kuono-osat - riittämätön sukupuolileima - suorat kulmaukset - voimakkaat kinnerkulmat - kulmausten tasapaino - lyhyt askel - runsaat ja vaaleat koristekarvat	- kevytrakenteisuus - suorat etuosat - kapeat reidet - rintakehän muoto ja pituus - selälle kiertyvät hännät - liian lyhyet ja kevyet päät - pyöreät kallot, posket - pyöreät ja vaaleat silmät - väripigmentti - ei-yhdensuuntaiset liikkeet - pehmeät ylälinjat

Taulukko 18. Kasvattajatuomareiden huomiot väreittäin

4.4.2 Näyttelyt ja jalostustarkastukset

Kääpiösnautseriharrastajat ovat melko aktiivisia koiranäyttelyharrastajia. Vuosien 2020 ja 2021 näyttelykäyntien vähäisyys selittyy koronapandemian vuoksi peruttujen näyttelyiden määrällä. Tilastojen perusteella voidaan todeta, että näyttelyissä käyvät kääpiösnautserit ovat varsin korkealaatuisia. Kaikista tuloksista SA on 50 %, ERI 74 % ja EH 21 %. Tilastot eivät kuitenkaan suoraan kerro rodun ulkomuodollisesta tasosta. Usein korkealaatuisempi koira käy useamman kerran näyttelyssä elämänsä aikana kuin heikompi laatuinen koira, jolloin tilastoihin kertyy todennäköisesti useampi erinomainen tulos.

Vuosi	SA	ERI	EH	H	T	HYL	EVA	YHT.
-------	----	-----	----	---	---	-----	-----	------

2012	1191 (47 %)	1733 (69 %)	578 (23 %)	164 (6 %)	29 (1 %)	21 (1 %)	4 (0 %)	2529
2013	1340 (49 %)	2003 (74 %)	556 (20 %)	127 (5 %)	14 (1 %)	11 (0 %)	4 (0 %)	2715
2014	1062 (41 %)	1898 (72 %)	576 (22 %)	106 (4 %)	9 (0 %)	24 (1 %)	3 (0 %)	2616
2015	1416 (53 %)	2046 (76 %)	521 (19 %)	101 (4 %)	13 (1 %)	8 (0 %)	3 (0 %)	2692
2016	1265 (48 %)	1891 (72 %)	569 (22 %)	140 (5 %)	7 (0 %)	12 (1 %)	3 (0 %)	2622
2017	1318 (52 %)	1877 (75 %)	499 (20 %)	105 (4 %)	16 (1 %)	11 (0 %)	4 (0 %)	2512
2018	1223 (55 %)	1690 (76 %)	451 (20 %)	76 (3 %)	8 (0 %)	6 (0 %)	4 (0 %)	2235
2019	1279 (53 %)	1856 (77 %)	467 (19 %)	65 (3 %)	7 (0 %)	8 (0 %)	2 (0 %)	2405
2020	289 (46 %)	467 (74 %)	131 (21 %)	22 (4 %)	3 (1 %)	4 (1 %)	1 (0 %)	628
2021	680 (51 %)	1003 (74 %)	264 (21 %)	52 (4 %)	0 (0 %)	12 (1 %)	4 (0 %)	1335
YHT.	11063 (50 %)	16475 (74 %)	4616 (21 %)	959 (4%)	106 (0 %)	117 (1 %)	32 (0 %)	22305

Taulukko 19. Rodun koirien näyttelykäynnit ja arvosanajakaumat vuosina 2012-2021

Vuosina 1995 - 2019 jalostustarkastettiin kaikkiaan 736 koira. Tällöin menetelmänä oli pisteiden kerääntyminen, ihannetuloksena mahdollisimman pieni kokonaispistemäärä. Pisteitä jaettiin eri osa-alueista seuraavanlaisesti: 0 = virheetön, 1 = 1 tai 2 pientä virhettä, 5 = isompi virhe tai useita pieniä, 10 = ei rodunomainen. Kokonaispistemäärien selitykset oli: 0-4p = erinomainen, 5-20 = hyvä, 21-40 tyydyttävä ja 41 → = heikko. Pistemäärältään alle 20 lopputulokseen päässeet koirat saivat lausunnon ”soveltuu jalostukseen” ja tämän ylittävät koirat vastaavasti lausunnon ”ei suositella jalostuksen”.

PISTEET	KOKO	LUUSTO	PÄÄ	PURENTA	ETUOSA	TAKAOSA	KARVAN-LAATU	VÄRITYS	LIIKKEET	TYYPPI	LUONNE
0	45,7 %	54,9 %	16,8 %	77,9 %	5,4 %	22,6 %	40,8 %	37,5 %	12,2 %	36,1 %	90,4 %
1	25,5 %	37,1 %	51,9 %	15,1 %	42,7 %	46,9 %	46,7 %	45,5 %	43,1 %	45,5 %	7,9 %
5	12,4 %	7,5 %	30,0 %	3,9 %	46,2 %	28,1 %	10,1 %	12,9 %	40,1 %	17,3 %	1,6 %
10	16,3 %	0,3 %	1,1 %	3,0 %	5,6 %	2,3 %	1,5 %	3,7 %	4,5 %	0,8 %	0,0 %

Taulukko 20. Rodun koirien jalostustarkastukset

Vuoden 2020 alussa pistemäärään perustuvasta jalostustarkastuksesta luovuttiin. Uudessa lomakkeessa on pyritty kuvailemaan koira jokaiselta osa-alueeltaan sanallisesti verrattuna rotumääritelmään. Yhteenvetona lopussa arvioidaan koiran jalostuskelpoisuus. Uudistetulla lomakkeella on jalostustarkastettu vuosina 2020-2021 yhteensä 106 koira.

Jalostustarkastustulokset vuosina 2020-2021

Jalostuskelpoinen	39	36,8 %
Jalostuskelpoinen huomautuksin	66	62,3 %
Ei jalostuskelpoinen	1	0,9 %

4.4.3 Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus

Ihanteellinen kääpiösnautseri on rakenteeltaan liioittelematon ja terve neliömäinen koira, jonka liikkuminen on vaivatonta. Alun perin kääpiösnautseri oli rottakoira. Nykyään se on seurakoira, jonka kanssa harrastetaan monipuolisesti eri lajeja. Korrekti rakenne ja terveet nivelet mahdollistavat harrastamisen ja tekevät lemmikin elämästä vaivatonta.

4.4.4 Yhteenvedo rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista

Keskeisimmät ongelmakohdat

Suurimpia ongelmia kääpiösnautsereiden ulkomuodossa ja rakenteessa ovat tällä hetkellä: erityisesti urosten liian suuri koko, liian lyhyet ja pyöreät rintakehät, suorat etukulmaukset ja liian voimakkaat takakulmaukset, sekä karvanlaadun osalta erityisesti liian pehmeät koristekarvat ja runsas pohjavilla.

Ongelmien mahdollisia syitä

Kääpiösnautserin tulee liikkua vaivattomasti ja maatavoittavasti. Rotumääritelmässä ei ole vaatimuksia, jotka altistaisivat kääpiösnautserin hyvinvointiongelmille. Periaatteessa kääpiösnautserin neliömäinen rakenne suojaa sitä suurimmilta ylilyönneiltä. Rodunomaisen liikkumisen kannalta uusimmat rakenteelliset ongelmat ovat etuosan epätasainen rakenne (pysty ja/tai lyhyt lapa sekä suora ja/tai lyhyt olkavarsi) Takaosan yleisimmät virheet ovat pitkä lanneosa, köyry lantio ja niukat polvikulmat. Myös keskenään epätasapainoisesti kulmautuneet etu- ja takaosat voivat tuottaa ongelmia. Köyry lantio aiheuttaa takaliikkeen jäämisen rungon alle ja tehottoman takapotkun. Lyhyen neliömäisen rungon hakeminen lyhentämällä lanneosan sijasta rintakehää on ongelma sisäelinten suojauksen kannalta. Lisäksi liian tiivis runko estää tehokkaan liikkumisen, kun raajat eivät mahdu liikkumaan täydessä laajuudessaan. Koiran hoidon kannalta suurin ongelma on liian pehmeä karvanlaatu sekä rungossa että raajoissa.

5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

Rodun ensimmäisen ja edellisen jalostuksen tavoiteohjelman voimassaolokausi

Kääpiösnautsereiden ensimmäinen jalostuksen tavoiteohjelma on tullut voimaan 1.1.2009. Edellinen jalostuksen tavoiteohjelma on ollut voimassa vuosina 2020-2023.

5.1 Käytetyimpien jalostuskoirien taso

Seuraavassa on käsitelty vuosina 2012-2021 20 eniten jalostukseen käytetyn uroksen ja nartun jälkeläisten tasoa silmäpeilausten osalta. Silmäpeilaus on PEVISA:n mukainen tutkimus. Kunkin taulukon jälkeen on listattu ne koirat, joiden jälkeläisillä on merkintä jostakin silmäsaudesta sekä ko. sairaudet. Jos koiralla itsellään on jokin silmänsairaus, se on merkitty erikseen. Sairaiden sarakkeeseen on laskettu

ainoastaan PEVISAan kuuluvaa sairautta sairastavat jälkeläiset. Sairaat % -sarakeeseen on laskettu montako prosenttia tutkituista on sairaita.

Lisäksi koirilla voi olla sairaita jälkeläisiä ulkomailla, mutta ei Suomessa, jolloin ne eivät näy näissä tiedoissa. On syytä muistaa, että suurin osa silmäsauroista periytyy resessiivisesti, jolloin viallinen geeni täytyy saada sekä isältä että emältä, eikä sairaus tällöin välttämättä periydy vain toiselta vanhemmalta. Jos kumpikaan vanhemmista ei ole itse sairas, kuten harvoin on, on luultavinta, että molemmat vanhemmat ovat jälkeläiselleen periyttämänsä sairauden kantajia.

	Syntymävuosi 2012-2021, musta uros	Synt. vuosi	Pennut			Silmät			
			Pentueet	Yhteensä	Toisessa polvessa	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %
1	PEACEMAKER'S BLACK I AM	2015	9	51	44	8	3	16 %	38 %
2	FILDALE OBI-WAN KENOBI	2015	8	45	35	7	0	16 %	0 %
3	PEACEMAKER'S BLACK GENTLEMAN	2013	8	43	97	16	2	37 %	12 %
4	PEACEMAKER'S BLACK JAMES	2016	9	42	21	8	0	19 %	0 %
5	MY LITTLE PONY FROM DOLINA RIVENDELL	2017	9	41	25	5	0	12 %	0 %
6	DOG-OTHO'S POSEIDON	2012	10	39	88	12	3	31 %	25 %
7	PEACEMAKER'S BLACK GRIM	2013	7	39	16	3	0	8 %	*
8	TUUMAILIJAN MUSTA GANGSTERI	2016	7	38	41	3	0	8 %	*
9	KAPPULAN FIREBIRD FOR NOUZERS	2017	6	33	4	13	3	39 %	23 %
10	BRASCO HEBANOWA SFORA	2011	7	31	51	11	2	35 %	18 %
11	PANOMAKS X-TRAIL	2011	6	30	30	10	0	33 %	0 %
12	APOLLO SHUTTLE FROM DOLINA RIVENDELL	2013	6	29	21	6	2	21 %	33 %
13	GREEDY RASCAL'S HALO OF NEPTUNE	2014	5	28	15	6	2	21 %	33 %
14	CRIME STORY GRASANT	2016	7	28	21	6	1	21 %	17 %
15	DOG-OTHO'S SHERLOCK HOLMES	2012	6	28	43	13	2	46 %	15 %
16	MOONSHINER DI MONTE GENTILE	2019	4	25	9	3	0	12 %	0 %
17	VICTORIOUS STAR PLAY AND WIN	2013	4	24	2	4	0	17 %	0 %
18	GREEDY RASCAL'S XCELLENT EXCEPTION	2012	5	23	42	5	1	22 %	20 %
19	QUITE A SURPRISE FROM DOLINA RIVENDELL	2013	4	22	6	5	0	23 %	0 %

19	BIG PAW'S KING HIMSELF	2015	4	21	11	3	2	14 %	67 %
----	------------------------	------	---	----	----	---	---	------	------

Taulukko 21a. Käytetyimpien jalostuskoirien taso, musta uros

Jälkeläisillä todettuja silmäsairauksia:

PEACEMAKER'S BLACK I AM	Distichiasis x3
PEACEMAKER'S BLACK GENTLEMAN	Distichiasis x2
PEACEMAKER'S BLACK JAMES	todettu koiralla itsellään: Distichiasis
DOG-OTHO'S POSEIDON	Distichiasis x2, Puutteellinen kyynelkanavan aukko
KAPPULAN FIREBIRD FOR NOUZERS	Distichiasis x2, Nukleaarinen katarakta
BRASCO HEBANOWA SFORA	Distichiasis x2
APOLLO SHUTTLE FROM DOLINA RIVENDELL	Distichiasis, Nukleaarinen katarakta
GREEDY RASCAL'S HALO OF NEPTUNE	Distichiasis, Puutteellinen kyynelkanavan aukko
CRIME STORY GRASANT	Distichiasis
MOONSHINER DI MONTE GENTILE	todettu koiralla itsellään: Distichiasis
DOG-OTHO'S SHERLOCK HOLMES	Distichiasis x2
GREEDY RASCAL'S XCELLENT EXCEPTION	Distichiasis
QUITE A SURPRISE FROM DOLINA RIVENDELL	todettu koiralla itsellään: Posterior polaarinen katarakta, todettu
BIG PAW'S KING HIMSELF	Distichiasis x2, Puutteellinen kyynelkanavan aukko
	todettu koiralla itsellään: Distichiasis

	Syntymävuosi 2012-2021, musta-hopea uros	Synt. vuosi	Pennut			Silmät			
			Pentueet	Yhteensä	Toisessa polvessa	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %
1	DOG-OTHO'S NEW WAVE	2011	15	68	128	20	4	29 %	20 %
2	FILDALE JACK NICHOLSON	2013	14	59	23	9	2	15 %	22 %
3	SAILER'S BIG BROTHER-JONAS	2012	10	46	30	11	4	24 %	36 %
4	PROCELLER QUID PRO QUO	2012	9	43	79	15	3	35 %	20 %
5	ULNIGHT BUTTERFLY FIN FOR WILLY LEE	2013	10	42	7	4	0	10 %	0 %
6	RAFAEL	2013	8	38	18	6	2	16 %	33 %
7	WIND OF GLORY DRAGONHEART	2016	10	38	11	3	1	8 %	*
8	X-MAS SILVER GRAND CALVERA	2013	8	36	16	4	0	11 %	0 %
9	SUPER PLAY'S WELL DONE	2012	6	34	27	8	0	24 %	0 %
10	HERMES DE AKRA-LEUKA	2018	6	34	0	2	0	6 %	*
11	ZAKTANS NEW WAVE	2014	6	33	16	12	0	36 %	0 %
12	D'ARNÉ WALK THE LINE BSW	2015	6	31	5	3	0	10 %	0 %
13	PIRIUS TIME OF MY LIFE	2015	7	30	8	4	0	13 %	0 %
14	DOG-OTHO'S GIANNI IL MIO AMORE	2014	7	28	11	6	1	21 %	17 %

15	AQUARIUS FROM DOLINA RIVENDELL	2013	6	27	2	5	2	19 %	40 %
16	BEATRICE'S DIAMOND HALL OF FAME	2018	5	26	10	6	0	23 %	0 %
17	YOU ARE MY DESTINY SMART MUSTACHE	2017	5	26	34	8	1	31 %	12 %
18	AMERICAN DREAM GRASANT	2017	7	24	24	6	2	25 %	33 %
19	PEACEMAKER'S JAZZ IN FROST	2016	4	23	38	7	1	30 %	14 %
20	WILLY LEE BART'S BILLY BOY	2020	5	23	13	0	0	0 %	*

Taulukko 21b. Käytetyimpien jalostuskoirien taso, musta-hopea uros

Jälkeläisillä todettuja silmäsairauksia:

DOG-OTHO'S NEW WAVE
FILDALE JACK NICHOLSON

SAILER'S BIG BROTHER-JONAS
PROCELLER QUID PRO QUO
RAFAEL

X-MAS SILVER GRAND CALVERA
DOG-OTHO'S GIANNI IL MIO AMORE
AQUARIUS FROM DOLINA RIVENDELL
BEATRICE'S DIAMOND HALL OF FAME
YOU ARE MY DESTINY SMART MUSTACHE

AMERICAN DREAM GRASANT
PEACEMAKER'S JAZZ IN FROST

Distichiasis x2, Puutteellinen kyynelkanavan aukko
Distichiasis,
Katarakta jonka sijaintia ei ole määritelty: Epäilyttävä
Distichiasis x2, kuivasilmäisyys, Kortikaalinen katarakta
Distichiasis x3
Distichiasis, Puutteellinen kyynelkanavan aukko,
todettu koiralla itsellään: Distichiasis
todettu koiralla itsellään: Kortikaalinen katarakta, todettu
Distichiasis
Distichiasis x2
todettu koiralla itsellään: Distichiasis
Distichiasis
Distichiasis x2, todettu koiralla itsellään: Distichiasis
Distichiasis

	Syntymävuosi 2012-2021, pippuri & suola uros	Synt. vuosi	Pennut			Silmät			
			Pentueet	Yhteensä	Toisessa polvessa	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %
1	ACER ALMANIS POLONIA	2014	17	80	40	14	3	18 %	21 %
2	SAVALI ZZ-TOP	2010	14	73	71	16	2	22 %	12 %
3	U2 DAI MEDICI	2012	13	51	116	15	2	29 %	13 %
4	AVIS GAGATEK	2012	7	44	82	7	4	15 %	57 %
5	GERARD DEPARDIEU FROM DOLINA RIVENDELL	2016	8	42	18	4	1	10 %	25 %
6	WELKAR BIGWIG	2012	8	37	82	14	2	38 %	14 %
7	SUPER PLAY'S SAN BERNARDINO	2018	7	36	6	3	0	8 %	*
8	SCANDVIK COWBOY SALSKOY STEPI	2012	7	36	35	5	2	14 %	40 %
9	RUSSKIY ASSORTI'C	2017	8	30	12	4	0	13 %	0 %

	ABSOLUTE WINNER								
10	MEMORYTALE'S EASY GOING	2015	7	29	10	3	0	10 %	0 %
11	SUPER PLAY'S ULTRA SONICO	2011	5	25	32	4	1	16 %	25 %
12	BACKOUT'S SUMMER WIND	2017	5	25	4	5	2	20 %	40 %
13	QUINTUS DENTIS	2019	4	23	3	1	0	4 %	*
14	DESTINEEZ CRASH RUN INTO MYLA	2012	5	22	10	2	1	9 %	*
15	ERIC CLAPTON DE AKRA-LEUKA	2018	5	22	0	0	0	0 %	*
16	ATTAWAY NORTHERN LIGHT	2014	5	22	41	11	4	50 %	36 %
17	SUPER PLAY'S OCEANS KNIGHT	2016	5	21	5	3	1	14 %	33 %
18	MIHAN MINI-VALTTI	2012	4	21	13	4	0	19 %	0 %
19	SUPER PLAY'S ZANDRO	2016	6	21	56	6	1	29 %	17 %
20	MISTER FANTASTIC DE LORDSHIP'S	2018	5	21	2	2	0	10 %	0 %

Taulukko 21c. Käytetyimpien jalostuskoirien taso, pippuri&suola uros

Jälkeläisillä todettuja silmäsairauksia:

ACER ALMANIS POLONIA	Distichiasis x3
SAVALI ZZ-TOP	Distichiasis x2
U2 DAI MEDICI	Distichiasis x2
AVIS GAGATEK	Distichiasis x3, Sarveiskalvon dystrofia/degeneraatio
GERARD DEPARDIEU FROM DOLINA RIVENDILL	Distichiasis
WELKAR BIGWIG	Distichiasis, Puutteellinen kyynelkanavan aukko, todettu koiralla itsellään: Distichiasis
SUPER PLAY'S SAN BERNARDINO	todettu koiralla itsellään: Distichiasis
SCANDVIK COWBOY SALSKOY STEPI	Distichiasis, Puutteellinen kyynelkanavan aukko
MEMORYTALE'S EASY GOING	todettu koiralla itsellään: Distichiasis
SUPER PLAY'S ULTRA SONICO	RD, multifokaali
BACKOUT'S SUMMER WIND	Distichiasis x2
QUINTUS DENTIS	todettu koiralla itsellään: Distichiasis
ERIC CLAPTON DE AKRA-LEUKA	todettu koiralla itsellään: Distichiasis
ATTAWAY NORTHERN LIGHT	Distichiasis x4
SUPER PLAY'S OCEANS KNIGHT	Distichiasis, todettu koiralla itsellään: Distichiasis
MIHAN MINI-VALTTI	todettu koiralla itsellään: Distichiasis
SUPER PLAY'S ZANDRO	Distichiasis
MISTER FANTASTIC DE LORDSHIP'S	todettu koiralla itsellään: Distichiasis

	Syntymävuosi 2012-2021, valkoinen uros	Synt. vuosi	Pennut			Silmät			
			Pentueet	Yhteensä	Toisessa polvessa	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %

1	ZSÓ GYÉMÁNTJA VERSACE	2012	14	55	97	12	0	22 %	0 %
2	FILL SARAH ANIBI	2015	10	47	34	8	2	17 %	25 %
3	GOLDIRIS GRAND PRIME	2015	9	41	96	5	0	12 %	0 %
4	MONT-PARNASSE SD VON PORTENSCHLAG	2011	8	41	96	5	0	12 %	0 %
5	FABIEN ŠVARCAVA	2016	8	41	16	7	1	17 %	14 %
6	DOG-OTHO'S SUGAR BOY	2013	7	39	68	13	4	33 %	31 %
7	YEN DASTYNELLA ELEGANT	2917	8	39	10	6	0	15 %	0 %
8	GREEDY RASCAL'S YOUR TOPAZ	2015	7	38	8	5	0	13 %	0 %
9	UPTIGHT JACK'S WHITE YERAY	2013	7	36	7	2	0	6 %	*
10	JETTYSPOOF'S OH SO MAN	2011	8	35	30	6	1	17 %	17 %
11	SNOWE GHOST OF NORWAY FROM DOLINA RIVENDELL	2012	9	34	30	10	3	29 %	30 %
12	KOH-I-NOOR ESTRELLA'S FAVORITO	2011	6	32	12	6	2	19 %	33 %
13	PRIORITY PASSENGER FROM DOLINA RIVENDELL	5	30	0	0	0	0	0 %	*
14	BACKOUT'S NOAH	2012	6	29	45	4	2	14 %	50 %
15	WIND OF GLORY CHECKMATE	2015	4	27	6	2	1	7 %	*
16	JETTYSPOOF'S PIECE OF CAKE	2014	5	27	16	10	2	37 %	20 %
17	HARLYN WHITE-GOLD MADONNA	2020	6	26	0	0	0	0 %	*
18	STAR'S OF WHITE NIGHT VEZUVIO	2016	6	25	44	10	6	40 %	60 %
19	MADE IN SPAIN ZORRO I	2018	4	25	6	3	0	12 %	0 %
20	ERIDANUS	2014	4	23	0	2	1	9 %	*

Taulukko 21d. Käytetyimpien jalostuskoirien taso, valkoinen uros

Jälkeläisillä todettuja silmäsairauksia:

FILL SARAH ANIBI

Distichiasis x2,

todettu koiralla itsellään: Distichiasis

GOLDIRIS GRAND PRIME

Distichiasis

FABIEN ŠVARCAVA

Distichiasis, Puutteellinen kyynelkanavan aukko

DOG-OTHO'S SUGAR BOY

Distichiasis x3, Puutteellinen kyynelkanavan aukko

GREEDY RASCAL'S YOUR TOPAZ

todettu koiralla itsellään: Puutteellinen kyynelkanavan aukko

JETTYSPOOF'S OH SO MAN

Distichiasis

SNOWE GHOST OF NORWAY FROM DOLINA RIVENDELL

Distichiasis, Puutteellinen kyynelkanavan aukko, Kortikaalinen

katarakta: todettu x1, epäilyttävä x1 (myöhemmin terve),

Sarveiskalvon dystrofia/degeneraatio: epäilyttävä

KOH-I-NOOR ESTRELLA'S FAVORITO
BACKOUT'S NOAH

WIND OF GLORY CHECKMATE
JETTYSPOOF'S PIECE OF CAKE

HARLYN WHITE-GOLD MADONNA
STAR'S OF WHITE NIGHT VEZUVIO

MADE IN SPAIN ZORRO I

Distichiasis x2
Distichiasis x2,
todettu koiralla itsellään: Distichiasis
todettu koiralla itsellään: Distichiasis
Distichiasis, Kortikaalinen katarakta: todettu
todettu koiralla itsellään: Distichiasis
Distichiasis x6,
todettu koiralla itsellään: Distichiasis
todettu koiralla itsellään: Distichiasis

	Syntymävuosi 2012-2021, musta narttu	Synt. vuosi	Pennut			Silmät			
			Pentueet	Yhteensä	Toisessa polvessa	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %
1	FINNEXC CARELIAN BEAUTY	2013	4	33	12	5	1	15 %	20 %
2	LOVE YOU SO MUCH Z SARDANU	2016	3	26	7	4	0	15 %	0 %
3	CLEO DARK ANGEL JULIA	2016	4	25	15	4	2	16 %	50 %
4	WILLY LEE BLACK GAUDEA	2015	4	19	14	1	0	5 %	*
5	GREENFAIRY	2014	3	19	5	3	2	16 %	67 %
6	TAHTITASSUN BESTSELLER	2015	3	19	4	2	1	11 %	50 %
7	WILPERIN BLACK CASSANDRA	2014	3	19	11	1	0	5 %	*
8	PEACEMAKER'S BLACK KARAMIA	2017	3	18	7	3	0	17 %	0 %
9	PEACEMAKER'S BLACK GUTHRIE	2013	3	17	46	3	0	18 %	*
10	SUPER PLAY'S ROSELYN	2018	3	16	0	0	0	0 %	*
11	SUPER PLAY'S VAPPU	2018	2	15	20	3	1	20 %	33 %
12	BACKOUT'S MIDSUMMER MYSTERY	2012	3	15	8	5	0	33 %	0 %
13	BEARD'S GHOST JAWEL MY HEART	2019	2	14	0	0	0	0 %	*
14	PEACEMAKER'S BLACK HATTIEWATTIE	2014	2	14	29	3	0	21 %	0 %
15	FELICOS FERIKE	2017	2	14	0	2	1	14 %	50 %
16	WILLY LEE BLACK ONYX	2012	4	14	14	4	0	21 %	0 %
17	METTE	2014	3	14	7	2	0	14 %	0 %
18	DREAMKISS UNBEATEN	2010	3	13	6	2	0	15 %	0 %
19	COLETTA REZLARK	2014	3	13	0	4	1	31 %	25 %
20	SANDINISTA SEKT	2016	2	13	0	0	0	0 %	*

Taulukko 22a. Käytetyimpien jalostuskoirien taso, musta narttu

Jälkeläisillä todettuja silmäsairauksia:

FINNEXC CARELIAN BEAUTY Distichiasis,
todettu koiralla itsellään: Distichiasis

LOVE YOU SO MUCH Z SARDANU

todettu koiralla itsellään: Distichiasis

CLEO DARK ANGEL JULIA

Distichiasis x2

GREENFAIRY

Distichiasis, Nukleaarinen katarakta: todettu

TAHTITASSUN BESTSELLER

Distichiasis

WILPERIN BLACK CASSANDRA

todettu koiralla itsellään: Distichiasis

SUPER PLAY'S VAPPU

Distichiasis

FELICOS FERIKE

Distichiasis

WILLY LEE BLACK ONYX

todettu koiralla itsellään: Distichiasis

COLETTA REZLARK

Distichiasis

SANDINISTA SEKT

todettu koiralla itsellään: Distichiasis

	Syntymävuosi 2012-2021, musta-hopea narttu	Synt. vuosi	Pennut			Silmät			
			Pentueet	Yhteensä	Toisessa polvessa	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %
1	WHISPER OF WIND DEEPOVE	2014	5	27	26	18	6	67 %	33 %
2	DOG-OTHO'S SOMBRA DE LM ARCANÉ PUPPIES	2013	6	25	23	7	1	28 %	14 %
3	GWENDAL'S COCA COLA	2010	4	24	55	14	2	58 %	14 %
4	QUBA-MABI VON SILVERSTONE	2013	3	21	6	2	1	10 %	50 %
5	PESSI	2014	4	19	30	3	1	16 %	33 %
6	HERTTUATTAREN CECILIA	2013	3	18	11	2	0	11 %	0 %
7	SIDE-LINE'S LISA	2012	3	18	11	2	2	11 %	100 %
8	SCANDAL	2014	3	18	9	5	2	28 %	40 %
9	JULIUKSEN ESSERE UNA ARDEnte	2016	4	18	6	1	0	6 %	*
10	BELLABELLAX SUMMERFEELING	2016	3	18	0	1	0	6 %	*
11	AFUNIQUE XERAPHINA	2014	3	17	13	4	2	24 %	50 %
12	VÄLIMÄEN ILMEIKÄS INGRID	2018	2	17	0	0	0	0 %	*
13	D'ARNÉ EVIL WOMAN	2017	2	16	9	2	1	12 %	50 %
14	ASSI	2017	3	16	0	0	0	0 %	*
15	D'ARNÉ WHIRLWIND BSW	2015	3	16	11	1	0	6 %	*
16	WILHELLMIINAN HARHA-ASKEL	2016	3	16	5	3	0	19 %	0 %
17	GREEDY RASCAL'S BETTER THAN THAT	2013	3	16	8	6	1	38 %	17 %

18	JULIUKSEN UNA VOLTA	2013	3	16	43	9	0	56 %	0 %
19	AMORI MARTI NINEL	2017	2	15	6	3	0	20 %	0 %
20	FI MVA LV MVA HILFIES NUFFIELD	2016	3	15	10	2	0	13 %	0 %

Taulukko 22b. Käytetyimpien jalostuskoirien taso, musta-hopea narttu

Jälkeläisillä todettuja silmäsairauksia:

WHISPER OF WIND DEEPOVE Distichiasis x6

todettu koiralla itsellään: Distichiasis

DOG-OTHO'S SOMBRA DE LM ARCAN PUPPIES

PPM, iris-linssi: todettu

GWENDAL'S COKA COLA

Distichiasis x2

todettu koiralla itsellään: PHTVL/PHPV: sairauden aste 1

QUBA-MABI VON SILVERSTONE

Distichiasis

PESSI

Distichiasis,

todettu koiralla itsellään: Kortikaalinen katarakta, todettu

SIDE-LINE'S LISA

Distichiasis, Puutteellinen kyynelkanavan aukko

todettu koiralla itsellään: Distichiasis

SCANDAL

Distichiasis, Kortikaalinen katarakta: todettu

AFUNIQUE XERAPHINA

Puutteellinen kyynelkanavan aukko x2

todettu koiralla itsellään: Distichiasis

D'ARNE EVIL WOMAN

Puutteellinen kyynelkanavan aukko

D'ARNÈ WHIRLWIND BSW

todettu koiralla itsellään: Distichiasis

GREEDY RASCAL'S BETTER THAN THAT

Totaali katarakta, todettu

JULIUKSEN UNA VOLTA

todettu koiralla itsellään: RD, multifokaali: todettu,
(myöhemmin terve)

	Syntymävuosi 2012-2021, pippuri & suola narttu	Synt. vuosi	Pennut			Silmät			
			Pentueet	Yhteensä	Toisessa polvessa	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %
1	WILHELLMIINAN TÄHDEN-LENTO	2015	4	25	3	4	1	16 %	25 %
2	AXCIUM'S EXCELLENZIA	2012	3	20	28	7	3	35 %	43 %
3	SUPER PLAY'S SPANISH WIND	2016	4	20	29	7	1	35 %	14 %
4	RUSSKIY ASSORTI'C CHARM OF NOVERIA	2013	4	20	0	3	1	15 %	33 %
5	XTRAVASCHNAUZA TANGERINE	2018	3	20	0	3	0	15 %	0 %
6	WILLY LEE LAYLA-PEPPER FOR LUVIMARIN	2016	3	18	8	2	0	11 %	0 %
7	WILHELLMIINAN NELI-APILA	2012	3	16	40	3	2	19 %	67 %
8	WILHELLMIINAN QUWIS-MAIKKA	2014	3	16	7	2	1	12 %	50 %
9	WILD WINE SUNRAY	2012	3	16	0	0	0	0 %	*

10	IMBRES TOO BIZZY TO CARE	2012	3	15	0	1	1	7 %	*
11	TRIXER PERFILIA	2014	3	14	24	6	1	43 %	17 %
12	GIYANAKAM SPRING WIND	2017	2	14	0	0	0	0 %	*
13	GIYANAKAM LUCKY LADY	2014	4	14	9	2	1	14 %	50 %
14	TRIXER WORLD WIDE	2016	3	14	10	4	1	29 %	25 %
15	SUPER PLAY'S CORALIE	2019	3	14	6	1	0	7 %	*
16	MYLA'S ULTIMATE REPEAT	2014	3	13	10	4	1	31 %	25 %
17	SUPER PLAY'S ELEONORA	2012	3	13	15	2	1	15 %	50 %
18	SUPER PLAY'S POLLYANNA	2013	4	14	28	3	1	23 %	33 %
19	WILHELLMIINAN QUURAN-KUKKA	2014	3	13	0	0	0	0 %	*
20	PEACEMAKER'S GRAZIE PEPPER	2013	2	13	11	2	0	15 %	0 %

Taulukko 22c. Käytetyimpien jalostuskoirien taso, pippuri & suola narttu

Jälkeläisillä todettuja silmäsairauksia:

WILHELLMIINAN TÄHDEN-LENTO

Distichiasis

AXCIUM'S EXCELLENZIA

Distichiasis x3,

todettu koiralla itsellään: Distichiasis

SUPER PLAY'S SPANISH WIND

Distichiasis

RUSSKIY ASSORTI'C CHARM OF NOVERIA

Distichiasis,

todettu koiralla itsellään: Distichiasis

WILLY LEE LAYLA-PEPPER FOR LUVIMARIN

todettu koiralla itsellään: Distichiasis

WILHELLMIINAN NELI-APILA

Distichiasis x2, Sarveiskalvon dystrofia/degeneraatio, todettu

WILHELLMIINAN QUWIS-MAIKKA

Distichiasis

WILD WINE SUNRAY

todettu koiralla itsellään: Distichiasis

IMBRES TOO BIZZY TO CARE

todettu koiralla itsellään: Distichiasis

TRIXER PERFILIA

Puutteellinen kyynelkanavan aukko

GIYANAKAM LUCKY LADY

Distichiasis,

todettu koiralla itsellään:

Sarveiskalvon dystrofia/degeneraatio, todettu

TRIXER WORLD WIDE

Distichiasis

MYLA'S ULTIMATE REPEAT

Distichiasis,

todettu koiralla itsellään: Distichiasis

SUPER PLAY'S ELEONORA

Distichiasis

SUPER PLAY'S POLLYANNA

Distichiasis

	Syntymävuosi 2012-2021, valkoinen narttu	Synt. vuosi	Pennut			Silmät			
			Pentueet	Yhteensä	Toisessa polvessa	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %

1	PEACEMAKER'S WHITE HANNAH	2014	5	24	23	1	0	4 %	*
2	CORABELLA	2018	3	23	0	0	0	0 %	*
3	FAUSTKÄMPFEN OILILY IN WHITE BW	2014	3	22	14	6	0	27 %	0 %
4	OTIS BOANERGOS CHANEL	2016	3	22	9	3	2	14 %	67 %
5	NAGYIREGI RAZYRA	2014	5	21	11	2	0	10 %	0 %
6	JUDITH ŠVARCAVA	2010	4	19	0	0	0	0 %	*
7	TILIA ALMANIS POLONIA	2012	4	18	30	6	0	33 %	0%
8	BACKOUT'S KRISTALL	2012	3	17	52	7	2	41 %	29 %
9	BACKOUT'S WANNA BE THE JACKPOT	2014	3	16	27	4	3	25 %	75 %
10	JETTYSPOOF'S TOP MODEL	2015	3	16	16	5	1	31 %	20 %
11	VILIJONKKA	2013	2	15	19	4	1	27 %	25 %
12	WILLY LEE QUE LUVIMARIN BLANCA	2017	3	14	4	2	0	14 %	0 %
13	MINITEAM'S ARWEN	2016	2	14	0	0	0	0 %	*
14	UPTIGHT JACK'S WHITE YASMIN	2013	3	14	5	1	0	7 %	*
15	PARATUS PLAY FOR ME	2013	3	14	0	0	0	0 %	*
16	GREAT VALENTINES SWEETHEART	2012	2	14	47	4	0	29 %	0 %
17	BACKOUT'S GLENDORA	2015	2	13	20	3	2	23 %	67 %
18	EPELIN INGELA	2013	2	13	4	2	0	15 %	0 %
19	BATBEARDS HILDEGARD VON HARDY	2017	2	13	0	1	1	8 %	*
20	HYPPÄRILÄN PIKKU-MYY	2017	2	13	0	0	0	0 %	*

Taulukko 22d. Käytetyimpien jalostuskoirien taso, valkoinen narttu

Jälkeläisillä todettuja silmäsairauksia:

PEACEMAKER'S WHITE HANNAH

todettu koiralla itsellään: Kortikaalinen katarakta, epäilyttävä (myöhemmin terve)

OTIS BOANERGOS CHANEL

Distichiasis x2

JUDITH ŠVARCAVA

todettu koiralla itsellään: Distichiasis

BACKOUT'S KRISTALL

Distichiasis x2,

todettu koiralla itsellään: Distichiasis

BACKOUT'S WANNA BE THE JACKPOT

Distichiasis x3, Puutteellinen kyynelkanavan aukko

todettu koiralla itsellään: Distichiasis

JETTYSPOOF'S TOP MODEL

Distichiasis,

todettu koiralla itsellään: Distichiasis

VILIJONKKA

Puutteellinen kyynelkanavan aukko,

todettu koiralla itsellään: Puutteellinen kyynelkanavan aukko

MINITEAM'S ARWEN	todettu koiralla itsellään: Distichiasis
BACKOUT'S GLENDORA	Distichiasis x2,
	todettu koiralla itsellään: Distichiasis
BATBEARD'S HILDEGARD VON HARDY	
	todettu koiralla itsellään: Distichiasis,
	Puutteellinen kyynelkanavan aukko

Käytetyimpien urosten ja narttujen jälkeläistilastoja tarkasteltaessa, voidaan todeta että jälkeläisiä tutkitaan suhteellisen vähän. Kaikki värit yhteenlaskettuna, vain yksi uros ylittää yli 50 % silmätutkittujen jälkeläisten määrän, nartuista tämän määrän ylittää kolme koiraa. Yli puolella listan uroksista silmätutkittuja jälkeläisiä on alle 20 % kaikista jälkeläisistä. Nartuilla vain alle kolmanneksella kaikista on yli 20 % silmätutkittuja jälkeläisiä. Suosituksesta huolimatta vaikuttaa siltä, että mikäli koiria ei käytetä jalostukseen, jää tutkimukset tekemättä.

On myös huomioitava, että etenkin osa käytetyimmistä uroksista ovat vielä varsin nuoria, jolloin välttämättä jälkeläisille ei ole nuoren iän vuoksi ehditty terveystutkimuksia tekemään. Mustissa ja musta-hopeissa uroksissa on yhdet koirat, joilla on todettu myöhemmin (5-6 vuotiaana) itsellään katarakta. Molemmilla näistä koirista on valtaosa jälkeläismäärästä kertynyt alle 4 vuotiaana. Yhdellä listauksen musta-hopea nartulla on todettu katarakta 7 vuotiaana.

Kennelliiton pentulistan lisäksi rotujärjestöllä on kaksi omilla kriteereillään varustettua pentulistaa, joista toiselle pääsyn edellytyksenä on yksi ylimääräinen PEVISA:n ulkopuolinen terveystutkimus tai luonnetesti/-kuvaustulos tai geenitestitulos. Tällä on pyritty lisäämään tehtyjä tutkimuksia ja näistä saatavaa dataa.

Pippuri & suolaa lukuunottamatta muiden värien käytetyimpien urosten jälkeläisistä 1-3 koiralta löytyy jälkeläisistä katarakta eli harmaakaihia sairastava jälkeläinen. Kuitenkaan yhdelläkään uroksella ei ole yhtä useampaa todettua harmaakaihia sairastavaa jälkeläistä. Nartuissa yhdellä mustalla ja kahdella musta-hopealla nartulla on katarakta sairastavat yksittäiset jälkeläiset. Distichiasista esiintyy etenkin lievässä muodossa melko runsaasti kääpiösnautsereilla, se on nähtävillä myös tässä listauksessa eniten esiintyvänä silmäsaikutena. Toiseksi yleisimpänä esiintyy puutteellista kyynelkanavan aukkoa.

5.2 Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen

TAVOITE	TOIMENPIDE	TULOS
---------	------------	-------

Vastustaa rodun keskimääräistä elinikää lyhentäviä sairauksia kiinnittämällä tarkasti huomiota jalostukseen käytettävien koirien omaan ja sukulaisten terveystilanteeseen.	Kääpiösnautsereille on laadittu jalostussuositukset, joihin sisältyy terveyteen liittyviä suosituksia mukaan lukien jalostuskäyttöä rajoittavat sairaudet ja viat. Seurattu ajankohtaisia rodulla esiintyvien sairauksien tutkimustietoa. Rotujärjestö on neuvotellut rodussa esiintyvien sairauksien osalta Laboklinin kanssa geenitestipaketin ja julkaisee kotisivuillaan listaa geenitestituloksista. Rotujärjestöllä on kotisivuilla jäsenille salasanasuojattu terveystietopankki, johon jalostustoimikunta päivittää ilmoitetut sairaudet eläinlääkärin lausuntojen perusteella.	Tietoisuutta eri sairauksien esiintyvyydestä on lisätty niin terveystietopankin ylläpitämisellä kuin geenitestituloksien julkaisemisella. Rotujärjestö on tehnyt yhteistyötä Yliopistollisen eläinsairaalan kanssa kääpiösnautsereiden maksashunttitutkimuksen osalta. Tutkimukseen saatiin kerättyä vaadittavat 100 pentuetta aikavälillä 18.2.2021-18.2.2022. Geenitestipaketin tuloksia on kerhon listauksessa noin 350kpl. (tilanne 12.9.22)
Urosten keskimääräisen jalostukseen käyttöiän nostaminen 5-6 ikävuoteen.	Urosten jälkeläismäärärajoitukset on sisällytetty rodun Pevisaan vuoden 2020 alusta lukien.	Urosten jalostuskäytön keski-ikä muutokset verrattuna 10v ajanjaksot 2009-2018 → 2012-2021: musta 3v 8kk → 4v 1kk musta-hopea 3v 9kk → 3v 11kk pippuri & suola 3v 4kk → 3v 7kk valkoinen 3v 1kk → 3v 5kk Jalostukseen käytettyjen urosten iässä on positiivinen, nouseva suuntaus. Tavoitteessa kuitenkin ei vielä olla. Lineaarinen arvio jalostuskäytön keski-ikästä on noususuuntainen. Jälkeläismäärärajoitusten vaikutuksia voidaan arvioida vasta pidemmällä tarkastelujaksolla.

Nostaa isät/emät –suhde 0,5-0,6 -> 0,7	Urosten jälkeläismäärärajoitukset on sisällytetty rodun Pevisaan vuoden 2020 alusta lukien.	Isät/emät-suhde: musta 0,6, musta-hopea 0,68, pippuri&suola 0,69 ja valkoinen 0,82. Suhdeluku on noussut lähemmäksi lukua 1 viimeisen neljän vuoden periodilla mitattuna. Asetettuun tavoitteeseen on päästy valkoisten osalta, liki tavoitteessa ovat myös pippuri & suola ja musta-hopea.
Nostaa jalostukseen käytettyjen urosten lukumäärä nykyisestä 9-16 % -> 20 % ja nostaa jalostukseen käytettyjen narttujen lukumäärä nykyisestä 24–38 % -> 40 %.	Urosten jälkeläismäärärajoitukset sisällytetty rodun PEVISA:n. Yhdistyksen kotisivuille perustettu uroslista, johon voi ilmoittaa uroksia jalostuskäyttöön.	Jalostukseen käytettyjen urosten lukumäärän muutokset verrattuna 8v ajanjaksot 2009-2016 → 2012-2019: musta 7,8 % → 9,0 % musta-hopea 9,5 % → 10,1 % pippuri & suola 10,4 % → 11,0 % valkoinen 13,3 % → 12,8 %. Jalostukseen käytettyjen narttujen lukumäärän muutokset verrattuna 8v ajanjaksot 2009-2016 → 2012-2019: musta 18,4 % → 22,6 % musta-hopea 19,5 % → 23,6 % pippuri & suola 21,0 % → 23,4 % valkoinen 19,1 % → 22,3 %. Jalostukseen käytettyjen koirien määrä on siis noususuuntainen, mutta muutos on vain loivasti nouseva. Tavoitteeseen ei olla päästy.

Laskea käytetyimpien urosten ensimmäisen polven jälkeläismäärä suositeltuun 3-5 % ja toisen polven jälkeläismäärä suositeltuun 6-10 %.	Kannustetaan tuomaan esille ja kasvattajien tietoisuuteen jalostukseen käyttämättömiä tai vähän käytettyjä uroksia esim. kotisivujen uroslistauksen ja jalostustarkastusten avulla.	Ensimmäisen rajan ylittää seitsemän koiraa (15 käytetyintä urosta/väri) ja toisen rajan viisi koiraa. Aiemman JTO:n tilastointikaudella ensimmäisen rajan ylittivät 20 koiraa (15 käytetyintä urosta/väri) ja toisen rajan yhdeksän koiraa. Rajan ylittäviä koiria löytyy siis vielä, mutta muutos on kuitenkin suotuista. Erityisesti ensimmäisen polven jälkeläismäärät ovat pysyneet paremmin tavoitteessa.
---	--	---

Taulukko 23. Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen.

Edellisen jalostuksen tavoiteohjelman tavoitteisiin on päästy osittain. Urosten jälkeläismäärärajoitukset on lisätty PEVISA:an vuonna 2020, ja rajoitusten vaikutuksia voidaan tarkastella myöhemmin. Urosten jälkeläismäärärajoitukset ovat herättäneet keskustelua asiasta jäsenistön ja kasvattajien keskuudessa, minkä voidaan todeta lisänneen tietoa yksittäisten urosten liikkakäytön seurauksista rodun terveydelle.

Rodun tehollista populaatiota ei ole tarkennettu edellisen kauden JTO:ssa. Nyt tehdyn vertailun perusteella, tehollinen populaatiokoko on parantunut erityisesti mustien ja valkoisten kääpiösnautsereiden kohdalla. Musta-hopeiden ja pippuri&suolojen kohdalla tehollinen populaatiokoko on säilynyt suunnilleen samana.

Rodulle on laadittu luonnetestin ihanneprofiili. Kääpiösnautserin omistajille on toteutettu kotikäyttäytymiskysely.

Jalostuksen ulkopuolelle jäävien koirien osuus

Suurin osa Suomessa syntyneistä koirista jää jalostuksen ulkopuolelle. PEVISAssa esitettyjen jalostussuositusten vuoksi jalostuksen ulkopuolelle jäi 3,3 % silmätutkituista koirista. PEVISA:n urosten jälkeläismäärien rajoituksilla on pyritty estämään yksittäisen urosten runsasta käyttöä. Rajoitusten vaikutuksia voidaan arvioida lähivuosina.

Jalostussuositusten ja PEVISAn ajantasaisuuden arviointi

Jalostussuositukset on päivitetty tähän JTO:hon. Jalostustoimikunta arvioi jatkuvasti jalostussuosituksen ja PEVISA:n ajankohtaisuutta ja tekee tarvittaessa muutoksia suosituksiin sekä ehdotuksia vuosikokoukselle PEVISA:n päivityksestä.

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

6.1 Jalostuksen tavoitteet

Jalostuspohja

Tavoitteena on laajemman geenipohjan luominen. Jalostukseen on käytettävä enemmän yksilöitä tehollisen populaatiokoon kasvattamiseksi. Uusintayhdistelmiä tulee ehdottomasti välttää. Kääpiösnautseri on lukumäärällisesti suuri rotu, joten teoriassa jalostukseen käytettäviä koiria on paljon. Näiden koirien esiin saaminen esimerkiksi jalostustarkastuksiin olisi tärkeää. Sukusiitosprosentin on pysyttävä alhaisena, enintään 6,25 %, mieluiten alhaisempikin, viidellä sukupolvella laskettuna. Harkitut ja perustellut väriaristeytykset eri värimuunnosten kesken ovat suositeltuja.

Käyttäytyminen ja luonne

Kääpiösnautsereiden luonnetestausta sekä MH-luonnekuvausta tulisi lisätä. Jalostuksessa on kiinnitettävä huomiota toimintakykyyn, jonka olisi syytä olla vähintään kohtuullinen. Pehmeitä koiria ei tulisi käyttää jalostukseen. Luoksepäästävyyden suhteen jalostuksesta tulisi karsia koirat, jotka ovat selkeästi pidättyväisiä tai hyökkäviä. Laukausarkaa koiraa ei tule käyttää jalostukseen.

Kääpiösnautsereiden kotikäyttäytymiskyselystä saatujen tietojen perusteella ääniarkuuksia arkipäivän tilanteissa esiintyy jonkin verran. Kasvattajien on jalostusvalinnoissaan kiinnitettävä asiaan huomiota.

Käyttöominaisuudet

Tavoitteena on säilyttää kääpiösnautserin liioittelematon rakenne ja vahva luonne, joka sopii monipuoliseen harrastamiseen.

Terveys ja lisääntyminen

Tavoitteena on säilyttää kohtuullisen terve ja pitkäikäinen rotu, joka kykenee lisääntymään luonnollisesti.

Kääpiösnautsereilla ei ole suuria ongelmia lisääntymiseen liittyen. Valtaosa astutuksista onnistuu luonnollisesti, yleensä sekä kääpiösnautseriuroksilla että -nartuilla on hyvä lisääntymisvietti. Keinosiemennykseen astutukseen liittyvien ongelmien vuoksi turvaudutaan kohtuullisen harvoin ja tämä asia tulee pitää ennallaan. Tiinehtymisongelmien taustalla on usein joko liian aikainen tai myöhäinen astutusajankohta, vain yksittäisten narttujen kohdalla ongelmat toistuvat useammin kuin kerran ja silloin on arvioitava onko kyseisistä ongelmista kärsivä narttu jalostuskoira.

Pääosin kääpiösnautserinartut synnyttävät luonnollisesti ja varsin omatoimisesti, tätä tulee vaalia jatkossakin. Keisarileikkausten määrä vaihtelee vuosittain 15 % molemmin puolin, syinä useimmiten pentujen iso koko / virheasento, mutta myös polttoheikkous. Polttoheikkoudesta kärsinyttä narttua ei tulisi käyttää uudelleen jalostukseen. Valtaosa kääpiösnautserinartuista hoitaa pentunsa hyvin, jalostukseen ei tule käyttää koiraa joka ei kykene hoitamaan pentujaan.

Ulkomuoto

Kääpiösnautsereiden ulkomuodon osalta jalostuksessa on tärkeintä mittasuhteiden, tasapainoisten kulmausten sekä selkeän sukupuolileiman ylläpito. Erityisesti urosten koot ovat kaikissa väreissä ylärajoilla, tähän on kiinnitettävä huomiota. Useimmilla koirilla on liian lyhyt ja pyöreä rintakehä. Jokaisessa värissä esiintyy liian suoria etukulmauksia ja liian voimakkaita takakulmauksia. Hännän

asentoon, erityisesti kiinnityskohtaan tulee kiinnittää huomiota. Myös turkin laatuun tulee kiinnittää huomiota, mukaan lukien koristekarvat. Terveeseen, maatavoittavaan ja yhdensuuntaiseen liikkeeseen tulee pyrkiä, liikkeessä näkyy esimerkiksi epätasapaino kulmausten suhteen.

Suosituksena on, että jalostukseen käytettävät yksilöt ovat ulkomuodoltaan rodunomaisia ja omaavat karkean karvan laadun.

6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille

Suosituksset jalostukseen käytettävien koirien ja yhdistelmien ominaisuuksista

Jalostussuositukset on SKSK ry:n laatima listaus toivottavista ominaisuuksista jalostukseen käytettäville koirille. Erona PEVISA-ehtoihin jalostussuositukset eivät ole ehdollisia, vaan jalostussuositukset täyttämättömänkin yksilön jälkeläiset voidaan rekisteröidä rotuun. Jalostussuositusten tarkoitus on tuoda esiin kasvattajille, pennunostajille ja muille kiinnostuneille niitä seikkoja, joita jalostusyksilöissä ja siten koko rodussa tulee vaalia kääpiösnautserin terveyden, luonteen ja ulkomuodon ylläpitämiseksi.

Jalostukseen käytettävien koirien tulee olla rodunomaisia luonteensa, rakenteensa sekä karvanlaadun suhteen. Jalostuskoiralla ei saa olla sen elämää haittaavia sairauksia.

Yhdistyksen suositukset jalostusyhdistelmille:

YLEISET SUOSITUKSET	TERVEYSSUOSITUKSET
---------------------	--------------------

- PEVISA-ehtojen täyttyminen. - Yhdistelmän sukusiitosprosentti viiden sukupolven mukaan laskettuna on korkeintaan 6,25 % (serkusparitus). - Pentuekyselyyn vastaaminen syntyneistä pentueista. - Jalostukseen käytetyt koirat ovat joko luonnetestattuja, MH-luonnekuvattuja tai niille on tehty Kennelliiton virallinen käyttäytymisen jalostustarkastus. Arkaa tai vihaista koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Tavoitteena tasapainoinen, omilla jaloillaan seisova koira, jonka toimintakykyyn, hermorakenteeseen ja taisteluhaluun suositellaan kiinnitettävän huomiota. - Jalostukseen ei tule käyttää koiraa, jolla on rotumääritelmän mukaan vakavia virheitä. - Ulkomuodon suhteen jalostukseen käytettävän koiran tulisi olla erinomaista tasoa. Koko tulisi olla rotumääritelmän rajoissa ja karvan karkeaa. Kahta koiraa, jotka omaavat saman ulkomuodollisen virheen, ei tulisi yhdistää keskenään. - Uusintayhdistelmiä tulee välttää. - Keinosiemennystä tulee välttää, elleivät molemmat vanhemmat pysty lisääntymään myös luonnollisesti. Poikkeuksena on pakastesperman käyttö.	- Koiraa, jolla on todettu vakava perinnölliseksi luokiteltava sairaus, ei tule käyttää jalostukseen. - Koiran jalostuskäytössä tulee käyttää harkintaa, mikäli koiran lähisuvussa esiintyy perinnölliseksi luokiteltavaa sairautta. - Pentueen vanhemmille suositellaan tehtäväksi PEVISA-ehtojen lisäksi myös muita terveystutkimuksia kasvattajan harkinnan mukaan. - Pentueen vanhemmat suositellaan geenitestattavan ennen astutusta. Kahta saman sairauden kantajaa ei saa yhdistää keskenään. Kliinisesti sairasta koiraa ei saa käyttää jalostukseen. - Häntämutkaisen koiran jalostuskäyttöä ei suositella. - Purentavikaista koiraa ei suositella käytettävän jalostukseen (ala- tai yläpurenta). - Hammaspuutoksien suhteen, yksittäisiä hammaspuutoksia omaava koira suositellaan parittamaan täyden hampaiston omaavan koiran kanssa. - Silmänsairauksista mRD, PHTVL/PHPV aste 1, PPM, distichiasis paritettava koiran kanssa, jolla ei ole samaa vikaa.
Uros - Nuorta urosta on suositeltavaa käyttää jalostukseen vain muutamia kertoja ja sen jälkeen, ennen uroksen jatkokäyttöä, jäädä seuraamaan ovatko jälkeläiset terveitä, hyväluonteisia ja oikean rotutyypin omaavia. Myös sairauksien puhkeamisiän vuoksi on hyvä odottaa, että uros itse on ylittänyt riski-ikänsä ja on ainakin kliinisesti terve. - Uroksen tulee kyetä astumaan luonnollisesti.	Seuraavat sairaudet/viat sulkevat koiran pois jalostuksesta: - Allergia/atopia - Arkuus/aggressiivisuus - Diabetes - Idiopaattinen tai muu epilepsia, jota ei voida osoittaa ei-perinnölliseksi - Kilpirauhasen vajaatoiminta - Kivesvika - Kirurgista operointia vaativa napatyrä - Maksashuntti - Munuaisdysplasia - Myotonia Congenita - Mycobakterium Avium Complex

Narttu - On suositeltavaa odottaa, kunnes narttu on vähintään noin kaksivuotias, jotta se olisi sekä henkisesti että fyysisesti kypsä. - Nartun tulee olla astuttavissa luonnollisesti. - Nartun tulee kyetä synnyttämään luonnollisesti. Narttua, jolle on kaksi kertaa tehty sektio, ei tule käyttää jalostukseen. Narttua, jolle on kerran suoritettu sektio polttoheikkouden tai siihen rinnastettavan synn takia, ei tule käyttää jalostukseen.	- Patellaluksaatio aste 2 tai vakavampi - Perinnöllinen pankreatiitti - Posteriorinen/polaarinen/kortikaalinen katarakta, PRA, PHTVL/PHPV asteet 2-6, gRD, tRD sekä PPM (paitsi iiris-iiris) - SLO - Syöpä - Kaikki synnynnäiset sydänviat ja eteiskammio läppien rappeuma - Vakava kyynärniveldysplasia (3/3) - Vakava lonkaniveldysplasia (E/E) - Perinnölliseksi epäillyt leukojen virheasennot ja hammasongelmat - Virtsakivet - Varvasanomalia
---	---

Taulukko 24. Yhdistyksen suositukset jalostusyhdistelmille

Suositus yksittäisen koiran maksimijälkeläismäärälle

Uroksilla on PEVISAan määritetty elinikäinen jälkeläismäärä, enimmillään 40 jälkeläistä. Nartuilla noudatetaan Suomen Kennelliiton määrittämiä maksimipentuemääriä.

6.3 Rotujärjestön toimenpiteet

Rotujärjestö järjestää kaksi kertaa vuodessa luonnetestiviikonlopun kääpiösnautsereille. Pyritään järjestämään kääpiösnautsereiden MH-luonnekuvaus. Rotujärjestö järjestää jalostustarkastuksia maanlaajuisesti 1-4 kertaa vuodessa, lisäksi pyritään järjestämään jalostuspäivät ja terveysaiheisia luentoja. Rotujärjestöllä on kotisivuilla jäsenille salasanasuojattu terveystietopankki, johon jalostustoimikunta päivittää ilmoitetut sairaudet eläinlääkärin lausuntojen perusteella. Geenitestattujen koirien lista tuloksineen SKSK ry:n kotisivulla on avoin kaikille. Jalostustoimikunta tarjoaa neuvontaa jalostusasioissa.

6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin

Rodun jalostuksen suurimmat uhat ja mahdollisuudet

- Suurimpana uhkana voidaan nähdä geenipohjan kaventuminen, johon syynä on yksittäisten koirien liiallinen jalostuskäyttö.
- Kasvattajat eivät sitoudu jalostuksen tavoiteohjelmaan tai eivät ole mukana rotujärjestön toiminnassa.
- Rodun suosio aiheuttaa haasteita, koirien kysyntä ja määrä lisääntyy.

Varautuminen ongelmiin

- Jalostukseen käytetään terveystutkittuja ja luonteeltaan testattuja koiria.
- Jalostukseen käytetään laajemmin eri koiria.
- Avoimen keskusteluilmapiiirin luominen kasvattajien ja harrastajien keskuudessa, esimerkiksi

jalostuspäivillä.

6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta

Vuosi	Tehtävä tai projekti
2024	1-3 erikoisnäyttelyä 1-4 jalostustarkastusta eri puolilla Suomea Jalostuspäivät kasvattajille/jäsenille Luonnetestiviikonloppu 2x/vuosi MH-luonnekuvauksen ja Kennelliiton virallisen käyttäytymisen jalostustarkastuksen ihanneprofiilin laatiminen Terveyskysely jäsenistölle
2025	1-3 erikoisnäyttelyä 1-4 jalostustarkastusta eri puolilla Suomea Jalostuspäivät kasvattajille/jäsenille Luonnetestiviikonloppu 2x/vuosi Kotikäyttäytymiskysely jäsenistölle Terveyskysely jäsenistölle
2026	1-3 erikoisnäyttelyä 1-4 jalostustarkastusta eri puolilla Suomea Jalostuspäivät kasvattajille/jäsenille Luonnetestiviikonloppu 2x/vuosi JTO:n tavoitteiden välitarkastelu
2027	1-3 erikoisnäyttelyä 1-4 jalostustarkastusta eri puolilla Suomea Jalostuspäivät kasvattajille/jäsenille Luonnetestiviikonloppu 2x/vuosi
2028	1-3 erikoisnäyttelyä 1-4 jalostustarkastusta eri puolilla Suomea Jalostuspäivät kasvattajille/jäsenille Luonnetestiviikonloppu 2x/vuosi

Taulukko 25. Toimintasuunnitelma vuosille 2024-2028

JTO:n ja PEVISAn vaikutuksen seuraaminen

Rotujärjestö seuraa rodun terveystilannetta jatkuvasti. Jalostustoimikunnalla on ensisijainen vastuu JTO:n ja PEVISA:n vaikutusten seurannasta ja päivityksestä. Jalostustoimikunnan toimintakertomus ja -suunnitelma julkaistaan vuosittain, ja JTO otetaan myös näissä huomioon. Mahdollisiin esiin nousseisiin ongelmiin puututaan nopeasti, jotta ongelma rodussa ei ehdi kasvamaan liian suureksi. JTO on kokonaisuudessaan luettavissa kerhon kotisivuilla, ja sitä päivitetään tarvittaessa, vähintään viiden vuoden välein. Toimintasuunnitelmaan on kirjattu vuodelle 2026 JTO:n tavoitteiden välitarkastus.

7. LÄHTEET

Aguirre G.O., Parshall C.J., Adand G.(1985). Progressive retinal atrophy in the Miniature Schnauzer. Proceedings, American College of Veterinary Ophthalmologists.

Aguirre G., Murgiano L, Lohi H., Kaukonen, M. 6.11.2020. Tiedoksi kääpiösnautsereiden PRA-tutkimuksesta [avoin kirje]. <https://sksk.fi/wp-content/uploads/2020/11/PRAOpenLetterFIN.pdf>

Bhalerao D. P., Rajpurohit Y., Vite C. H., Giger U. 2002. Detection of a genetic mutation for myotonia congenita among Miniature Schnauzers and identification of a common carrier ancestor. Am J Vet Res. 2002 Oct;63(10):1443-7. doi: 10.2460/ajvr.2002.63.1443.

Brown T. T., Burek J. D., McEntee K. 1976. Male pseudohermaphroditism, cryptorchism, and Sertoli cell neoplasia in three miniature Schnauzers. J Am Vet Med Assoc 1976 Oct 15;169(8):821-5.

Kim Y. J., Kwon H. J., Byun H. S., Yeom D., Choi J-H., Kim J-H., Shim H. 2017. Surveyor Assay to diagnose Persistent Mullerian Duct Syndrome in Miniature Schnauzers. J Vet Sci 2017, 18(4), 547-549. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5746449/>

ECVO-manual 2021. <https://www.ecvo.org/hereditary-eye-diseases/ecvo-manual.html>

Grahn C. H., Storey E. S., McMillan C. 2004. Inherited retinal dysplasia and persistent hyperplastic primary vitreous in Miniature Schnauzer dogs. Vet Ophthalmol. May-Jun 2004;7(3):151-8. doi: 10.1111/j.1463-5224.2004.04013.x.

Ghielmetti G., Urs G. 2020. Mycobacterium avium: an Emerging Pathogen for Dog Breeds with Hereditary Immunodeficiencies. Curr Clin Microbiol Rep. 2020 Sep;7(3):67-80. doi: 10.1007/s40588-020-00145-5. Epub 2020 Aug 18.

Gracis M., Keith D., Vite C. H. 2000. Dental and craniofacial findings in eight miniature schnauzer dogs affected by myotonia congenita: preliminary results. J Vet Dent. 2000 Sep;17(3):119-27. doi: 10.1177/089875640001700301.

Granger N., Feliu-Pascual A., Spicer C., Ricketts S., Hitti R., Froman O., Hersheson J., Houlden H. 2019. Charcot-Marie-Tooth type 4B2 demyelinating neuropathy in miniature Schnauzer dogs caused by a novel splicing SBF2 (MTMR13) genetic variant: a new spontaneous clinical model. PeerJ. 2019; 7: e7983. doi: 10.7717/peerj.7983

Huttunen, A. (2015.) Koirien ekstrahepaattisen maksashuntin hoito ja toipuminen. <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/154690>

Jeong M. B., Park S. A., Kim S. E., Park Y. W., Narfström K, Seo K. 2013. Clinical and Electroretinographic Findings of Progressive Retinal Atrophy in Miniature Schnauzer Dogs of South Korea. Journal of Veterinary Medical Science 2013 Volume 75 Issue 10, s. 1303-1308. <https://doi.org/10.1292/jvms.12-0358>

Kaukonen M, Quintero IB, Mukarram AK, Hytonen MK, Holopainen S, Wickstrom K, Kyostila K, Arumilli M, Jalomaki S, Daub CO, Kere J, Lohi H, Do GAC. 2020. A putative silencer variant in a spontaneous canine model of retinitis pigmentosa. PLoS Genet;16:e1008659.

Klausner J. S., Osborne C. A., Clinton C. W., Stevens J. B., Griffith D. P. 1981. Mineral composition of urinary calculi from miniature schnauzer dogs. J Am Vet Med Assoc. 1981 May 15;178(10):1082-3.

Kuntsi, H. & Luotonen, N. 2021. Suun ja hampaiden anatomia ja patologia ja hammaspotilaan perushoito. Kurssimateriaali.

Lulich J. P., Osborne C. A., Nagode L. A., Polzin D. J., Parke M. L. 1991. Evaluation of urine and serum metabolites in miniature schnauzers with calcium oxalate urolithiasis. *Am J Vet Res*. Oct;52(10):1583-90.

Maggs D. J., Miller P. E., Ofri R. 2008. *Slatter's fundamentals of Veterinary Ophthalmology*, 4 th Edition. Saunders Elsevier.

Marshall L. S., Oehlert M. L., Haskins M. E., Selden J. R., Patterson D. F. 1982. Persistent Müllerian duct syndrome in miniature schnauzers. *J Am Vet Med Assoc* 1982 Oct 15;181(8): 798-801.

Nogueira D. M., Armada J. L. A., Penedo D. M., Tannouz V. G. S., Meyers-Wallen V. N. 2019. Persistent Mullerian Duct Syndrome in a Brazilian miniature schnauzer dog. *An Acad Bras Cienc*. 2019 Jun 19;91(2).

https://www.scielo.br/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S0001-37652019000300712&lng=en&nrm=iso&tlng=en

Menna, N. Koiran epilepsia.

<https://www.hankikoira.fi/koiratietoa/koiran-terveys/koiran-sairaudet/epilepsia>

Miller M. A., Greene C. E., Brix A. E. 1995. Disseminated Mycobacterium avium--intracellular complex infection in a miniature schnauzer. *J Am Anim Hosp Assoc*. May-Jun 1995;31(3):213-6. doi: 10.5326/15473317-31-3-213.

Mizukami K, Dorsey-Oresto A, Raj K, Erings A, Furrow E, Johnson GS, et al., editors. A codon deletion in CARD9 gene causes increased susceptibility to Mycobacterium avium complex in Miniature Schnauzer dogs. 9th International Conference on Canine and Feline Genetics and Genomics; 2017; Landmark Center, Saint Paul, Minnesota.

Murgiano L, Becker D, Torjman D, Niggel JK, Milano A, Cullen C, Feng R, Wang F, Jagannathan V, Pearce-Kelling S, Katz ML, Leeb T, Aguirre GD. 2019. Complex Structural PPT1 Variant Associated with Non-syndromic Canine Retinal Degeneration. *G3 (Bethesda)*;9:425-437.

Mäki, K. (2013)

<https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-jalostus/tietoa-jalostuksen-tueksi/tehollinen-populaatiokoko>

Parshall CJ, Cello RM, Rubin LF. 1976. Summary report of committee on progressive retinal atrophy. *Proceedings, American College of Veterinary Ophthalmologists*.

Parshall CJ, Wyman M, Nitro S, Acland G, Aguirre G. 1991. Photoreceptor Dysplasia: An Inherited Progressive Retinal Atrophy of Miniature Schnauzer Dogs. *Progress in Veterinary and Comparative Ophthalmology*;1:187-203.

Pujar S., Meyers-Wallen V. N. 2009. A molecular diagnostic test for persistent Müllerian duct syndrome in miniature schnauzer dogs. *Sex Dev* 2009;3(6):326-8

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2943517/>

Reddy V. N., Shastry B. S. 1994. Studies on Congenital Hereditary Cataract and Microphthalmia of the Miniature Schnauzer Dog. *Biochemical and Biophysical Research Communications*. Volume 203, Issue 3, 30 September 1994, Pages 1663-1667. <https://doi.org/10.1006/bbrc.1994.2377>

Reilin, J. (2015.) Koiran ruoka-aineallergia ja atopia. Licensiaatintutkielma.

Reiter, A. M. & Gracis, M. 2018. BSAVA Manual of Canine and Feline Dentistry and Oral Surgery. 4 th Edition. British Small Animal Veterinary Association.

Rhodes T. H., Vite C. H., Giger U., Patterson D. F., Fahlke C., George Jr. A. L. 1999. A missense mutation in canine C1C-1 causes recessive myotonia congenita in the dog. FEBS Lett. 1999 Jul 30;456(1):54-8. doi: 10.1016/s0014-5793(99)00926-6.

Smit M. M., Ekenstedt K. J., Minor K. M. Lim C. K., Leegwater P., Furrow E. 2018. Prevalence of the AMHR2 mutation in Miniature Schnauzers and genetic investigation of a Belgian Malinois with persistent Müllerian duct syndrome. Reprod Domest Anim. 2018 Apr;53(2):371-376.
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5847425/>

Vanhaesebrouck AE, Couturier J, Cauzinille L, Mizisin AP, Shelton GD, Granger N. 2008. Demyelinating polyneuropathy with focally folded myelin sheaths in a family of Miniature Schnauzer dogs. Journal of the Neurological Sciences. 2008;275(1–2):100–105. doi: 10.1016/j.jns.2008.07.031.

Xenoulis, P. & Steriner, J. (2010.) Lipid metabolism and hyperlipidemia in dogs. Vet J 2010 Jan;183(1):12-21.

Xenoulis, P. & Steiner, J. (2015.) Canine hyperlipidaemia. J Small Anim Practice Oct;56(10):595-605.

Zhang R. L., Samuelsson D. A., Zhang Z. G., Reddy V. N., Shastry B. S. 1991. Analysis of eye lens-specific genes in congenital hereditary cataracts and microphthalmia of the miniature schnauzer dog. Investigative Ophthalmology & Visual Science August 1991, Vol.32, 2662-2665.
<https://iovs.arvojournals.org/article.aspx?articleid=2160868>

Zhang Q, Baldwin VJ, Acland GM, Parshall CJ, Haskel J, Aguirre GD, Ray K. 1999. Photoreceptor dysplasia (pd) in miniature schnauzer dogs: evaluation of candidate genes by molecular genetic analysis. J Hered;90:57-61.

Zhang Q, Acland GM, Parshall CJ, Haskell J, Ray K, Aguirre GD. 1998. Characterization of canine photoreceptor phosducin cDNA and identification of a sequence variant in dogs with photoreceptor dysplasia. Gene;215:231-239.

Zhang Q, Acland GM, Wu WX, Johnson JL, Pearce-Kelling S, Tulloch B, Vervoort R, Wright AF, Aguirre GD. 2002. Different RPGR exon ORF15 mutations in Canids provide insights into photoreceptor cell degeneration. Hum Mol Genet;11:993-1003.

8. LIITTEET

LIITE 1 Jalostustoimikunnan säännöt

LIITE 2 Pentuvälityksen säännöt

LIITE 3 Väriristeytysten poikkeuslupasäännöt

LIITE 4 Urosten jälkeläismäärän ylityksen poikkeuslupa-anomuksen kriteerit

LIITE 5 Kääpiösnautsereiden luonnetestin ihanneprofiili

LIITE 6 Rotumääritelmä

JALOSTUSTOIMIKUNNAN SÄÄNNÖT

Jalostustoimikunnan tehtävänä on ohjata ja valvoa rodun jalostusta Suomessa. Toiminnan tavoitteena on henkisesti ja fyysisesti terveiden, mahdollisimman tarkasti rotumääritelmän vaatimukset täyttävien koirien kasvatuksen tukeminen.

Jalostustoimikunta

Jalostustoimikunnan kokoonpanon esittää hallitukselle hyväksyttäväksi jalostustoimikunnan puheenjohtaja. Jalostustoimikunnan kokoonpanon vahvistaa Suomen Kääpiösnautserikerho ry:n hallitus, joka myös valvoo toimikunnan työskentelyä. Pyrkimyksenä on, että jokaisesta kääpiösnautsereiden hyväksytystä väristä olisi asiantuntemusta jalostustoimikunnassa.

Jalostustoimikuntaan kuuluu puheenjohtaja ja neljä (4) – kuusi (6) jäsentä. Toimikunta valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan. Jäsenet ovat rodun kasvattajia tai harrastajia, jotka kasvatustyöllään tai muulla toiminnallaan ovat osoittaneet perehtyneensä rotuun tai omaavat rodun jalostuksessa tarvittavaa asiantuntemusta.

Varsinaisen jäsenen tulee olla kasvattanut vähintään kaksi (2) pentuetta ja käynyt kasvattajan peruskurssin, sekä ollut Suomen Kääpiösnautserikerho ry:n jäsen vähintään yhden vuoden. Toimikuntaan voi kuulua asiantuntijajäseniä, joilla ei ole äänivaltaa.

Jalostustoimikunnan asiantuntijajäsenen tai ulkopuolisen sihteerin ei tarvitse olla Suomen Kääpiösnautserikerho ry:n jäseniä. Toimikuntaan voi kuulua myös 1-4 kuunteluoppilasta, joilla ei ole äänivaltaa. Toimikausi on kaksi vuotta. Jalostustoimikunnan puheenjohtaja ja yhdistyksen hallituksen puheenjohtaja eivät voi olla yhtä aikaa erovuorossa.

Jalostustoimikunnan kokous on päätösvaltainen, kun joko puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja puolet äänivaltaisista jäsenistä on läsnä. Äänestyksessä äänen jakaantuessa tasan, kokouksen puheenjohtaja ääni ratkaisee.

Toimikunnan jäsenet pyrkivät mahdollisuuksien mukaan osallistumaan asiaan kuuluviin koulutuksiin. Yhdistyksen kustannuksella koulutuksiin osallistuneet esittävät tarvittaessa yhteenvedon koulutuksen sisällöstä myös muille yhdistyksen toimihenkilöille.

Mikäli joku jalostustoimikunnan jäsen on pitkäaikaisesti estynyt osallistumasta toimikunnan työskentelyyn tai hänen toimintansa on ristiriidassa SKL:n tai Suomen Kääpiösnautserikerho ry:n tai näiden sääntöjen kanssa, voi hallitus tarvittaessa nimetä hänen tilalleen uuden jäsenen kesken toimikauden. Jalostustoimikunnan jäsen voi ilmoittaa kesken toimikauden poisjäämisestä, mikäli ei koe pystyvänsä hoitamaan toimea. Jalostustoimikunnan jäseneltä edellytetään mm. Suomen Kennelliiton ja SKSK ry:n sääntöjen sekä eläinsuojelulain ja asetuksen tuntemusta.

Jalostustoimikunnan käsittelemät asiat ovat luottamuksellisia.

JALOSTUSTOIMIKUNNAN TEHTÄVÄT

Toimintakertomuksen ja toimintasuunnitelman laatiminen

Jalostustoimikunta esittää yksityiskohtaisen toimintakertomuksen ja toimintasuunnitelman Suomen Kääpiösnautserikerho ry:n hallitukselle viimeistään helmikuun loppuun mennessä vuosittain, jotta

hallituksella on aikaa käsitellä dokumentaatio ennen vuosikokousta.

Jalostuksen tavoiteohjelma ja PEVISA

Jalostustoimikunnalla on päävastuu JTO:n ja PEVISA-ohjelman laatimisesta, päivityksestä ja seurannasta.

Poikkeuslupa-anomukset

Jalostustoimikunta käsittelee viiveettä rodun poikkeuslupa-anomukset ja muut lausuntoa vaativat asiat, sekä vastaa näihin kirjallisesti ja tarvittaessa perustelee kantansa. Poikkeuslupa-anomuksiin liittyvissä lausunnoissa on tuotava esiin, täyttääkö yhdistelmä rodun JTO:n suositukset jalostuskoirille. Lausuntonsa asiassa jalostustoimikunta esittää SKSK ry:n hallitukselle.

Yhteydenpito ja tietojen vaihto

Jalostustoimikunta pitää yhteyttä Suomen Kennelliittoon sekä ulkomaisiin rotujärjestöihin ja -kerhoihin.

Tiedotustoiminta

- Terveystutkimustuloksista ja perinnöllisistä sairauksista, sekä muusta terveyteen ja jalostukseen liittyvästä tiedottaminen
- Toiminnasta tiedottaminen
- Rodun koti- ja ulkomaisesta tilasta tiedottaminen
- Raportointi hallitukselle
- Tiedon kerääminen ja tallentaminen rodusta sekä tiedon hyödyntäminen ja jakaminen jalostustarkoituksiin
- Rodun tason seuraaminen
- Perinnöllisten sairauksien kartoittaminen ja tarvittaessa vastustusohjelmien laatiminen ja toteuttaminen käytännössä, mm. järjestämällä terveystarkastuksia perinnöllisten sairauksien toteamiseksi
- Jalostuspäivien järjestäminen jäsenistölle

Jalostusneuvonta

Jalostustoimikunta painottaa toimintansa ohjaamiseen ja neuvontaan. Jalostustoimikunta antaa neuvontaa koskien kasvattajan yhdistelmäehdotuksia. Jalostustoimikunta ei anna yksittäisiä urossuosituksia. Tietoa voidaan antaa julkisten tulosten pohjalta ja jalostustoimikunta voi kartoittaa yhdessä kasvattajan kanssa yhdistelmän riskejä.

Jalostustoimikunta jakaa osaamistaan perinnöllisten sairauksien perinnöllisyysmekanismien sekä muiden ominaisuuksien perinnöllisyyden suhteen. Lisäksi jalostustoimikunta ohjaa rodun jalostusta kannustaen kasvattajia huomioimaan Kennelliiton yleisen jalostusstrategian sekä rodun JTO:n tavoitteiden täyttymisen jalostukseen valittavien koirien osalta. Lisäksi jalostustoimikunta on laatinut tietopaketin etenkin aloittelevia kasvattajia varten, kokoamalla yhteen huomioitavia asioita ajatellen koirien jalostuskäyttöä.

Pentuvälitys

Rodun pentuvälityksestä huolehtivat hallituksen tai jalostustoimikunnan nimeämät henkilöt. Pentuvälittäjät antavat tasapuolisesti tietoa kaikista kulloinkin tiedossa olevista pentueista, jotka täyttävät pentuvälitykseen pääsyn kriteerit ja ovat pentuvälitykseen asianmukaisesti ilmoitettu.

Jalostustoimikunta määrittelee kriteerit, jotka yhdistelmien on täytettävä päästäkseen pentuvälitykseen. Hallitus vahvistaa jalostustoimikunnan määrittelemät kriteerit. Yhteenvedo kriteereistä tulee olla näiden sääntöjen liitteenä ja niitä on tarkistettava tarvittaessa.

Jalostustarkastukset

Jalostustarkastuksia pyritään järjestämään 2-3 kertaa vuodessa. Tällöin suoritetaan sekä jälkeläistarkastuksia että yksilötarkastuksia. Jälkeläistarkastuksessa tarkastetaan uros ja/tai narttu yhdessä pentujen kanssa. Pentujen tulisi olla mahdollisimman monesta yhdistelmästä. Yksilötarkastuksiin voi osallistua 9 kuukautta täyttänyt koira. Tilaisuudessa koirasta laaditaan mahdollisimman yksityiskohtainen rakennekuvaus.

Jalostustarkastustoiminnan tavoitteena on, että koirat, joita käytetään jalostukseen, olisivat joko jalostustarkastettu, tai ne muutoin täyttäisivät jalostustoimikunnan asettamat minimivaatimukset pentueen vanhemmille.

Tarkastuksen suorittajista vähintään toisen on oltava rodun arvosteluoikeudet omaava ulkomuototuomari sekä lisäksi paikalla tulee olla yksi tai useampi jalostustoimikunnan varsinainen jäsen tai kuunteluoppilas. Mahdollisuuksien mukaan tarkastuksia on pyrittävä järjestämään myös pääkaupunkiseudun ulkopuolella esim. yhteistyössä alueyhdistysten kanssa.

Muut tehtävät

Suomen Kääpiösnautserikerho ry:n hallitus voi antaa jalostustoimikunnalle myös muita tehtäviä.

Lähde: sksk.fi

SKSK ry PENTUVÄLITYKSEN SÄÄNNÖT

ROTUJÄRJESTÖN VAATIMUKSET TÄYTTÄVÄT PENTUEET

(Hyväksytty SKSK ry:n hallituksen kokouksessa 24.11.2022)

Rotujärjestön vaatimukset täyttävien pentueiden -pentulistalle ilmoitettavan pentueen tulee täyttää Suomen Kennelliiton rekisteröintivaatimukset sekä rodun PEVISA- ja rotukohtaiset erityisehdot sekä alla luetellut rotujärjestön lisäehdot.

1. Kasvattaja on SKSK ry:n jäsen. Kasvattajalla tarkoitetaan henkilöä, joka on nartun omistaja tai jalostusoikeuden haltija. Jos kasvattajia on useampia, tulee kaikkien olla SKSK ry:n jäseniä.

2. Astutusilmoitus odotettavissa olevasta pentueesta on toimitettu jalostustoimikunnalle käyttäen kotisivuilla olevaa lomaketta. Jos pentueen rekisteröinti edellyttää Suomen Kennelliiton poikkeuslupaa (esim. väriristeytys), tulee lupa olla myönnetty ennen astutusta ja kopio luvasta toimittaa astutusilmoituksen liitteenä. Mikäli vaaditut terveys- ja näyttelytulokset eivät näy Suomen Kennelliiton jalostustietojärjestelmässä, tulee niistä toimittaa kopiot astutusilmoituksen liitteenä.

3. Pentueen vanhemmat täyttävät PEVISA-ehdot (lueteltuna kokonaisuudessaan dokumentin lopussa).

- Pentueen vanhemmat ovat astutushetkellä iältään vähintään 12 kk (uros) ja 18 kk (narttu).
- Pentueen vanhemmilla on voimassa oleva silmätarkastuslausunto.
- Uroksen Suomessa rekisteröitävä jälkeläismäärä voi olla korkeintaan 40 pentua, joista alle 4-vuotiaana 24 pentua. Viimeinen, rajan ylittävä pentue rekisteröidään kuitenkin kokonaan. Poikkeuslupaa edellä mainitusta rajoista voi perustelluista syistä hakea ennen astutusta. Hyväksytty poikkeuslupa on toimitettava jalostustoimikunnalle astutusilmoituksen liitteenä.

4. Pentueen emä täyttää lisäksi seuraavat ehdot:

- Nartun ikä astutushetkellä on alle 8 vuotta.
- Syntyvä pentue on enintään nartun neljäs. Nartun edellisestä penikoimisesta on pentueen syntyessä oltava kulunut vähintään 10 kuukautta.

5. Pentueen molemmilla vanhemmilla on:

- Aikuisvalionarvo kotimaasta tai ulkomailta

TAI

- Virallisesta näyttelystä Suomessa vähintään 1xERI + 1xEH tai 1xERI + SA (SA = sertifiikaatin arvoinen, ERI = erinomainen, EH = Erittäin hyvä)

TAI

SKSK ry:n jalostustarkastuslausunto, jonka perusteella koira on jalostuskelpoinen

6. Pentueen vähintään toisella vanhemmalla on:

Tehtynä PEVISA-ehdon ulkopuolisia terveystutkimuksia, vähintään yksi seuraavista:

- terveystutkimus, jonka tulos on nähtävissä jalostustietojärjestelmässä (Koiranet)
- appihappotesti, jonka tulos on toimitettu rotujärjestölle

TAI

Suoritettuna luonnetesti LTE tai MH-luonnekuvaus

TAI

Tehtynä geenitesti, vähintään yksi seuraavaksi luetelluista, tulos toimitettu rotujärjestölle:

- Progressive retinal atrophy, PRA-B
- Mycobacterium avium complex, MAC

- Myotonia Congenita, MC
- Spondylocostal Dysostosis, SCD
- Charcot-Marie-Tooth Neuropathy CMT
- Persistent Müllerian duct syndrome, PMDS

Jos koira on sen vanhempien testitulosten perusteella terve, hyväksytään tulos, kun se on toimitettu rotujärjestölle.

7. Pentujen molemmilla vanhemmilla on normaalit varpaat (ei varvasanomaliaa).

8. Kasvattaja sitoutuu palauttamaan kasvattamiensa pentueiden osalta pentuetiedustelulomakkeen.

Pentuetiedustelu toimitetaan viimeistään pentujen täyttäessä 12 viikkoa. Tiedustelu palautetaan myös niistä pentueista, jotka eivät ole olleet SKSK ry:n pentulistalla.

9. Kasvattaja käyttää Suomen Kennelliiton virallisia tai vastaavia lomakkeita, rekisteröi ja tunnustusmerkitsee pentueensa Suomen Kennelliiton koirarekisteriohjeen mukaisesti kohtuullisessa ajassa.

Pentuetta ei oteta pentuvälitykseen, jos pentueen kasvattaja(t) tai nartun jalostusoikeuden haltija(t) on/ovat eläintenpitokiellossa.

Kennelliiton yleiset rekisteröintiehdot täyttävät pentueet

1. Listalle hyväksyttävän pentueen on täytettävä Suomen Kennelliiton yleiset rekisteröintivaatimukset ja rodun PEVISA- ja rotukohtaiset erityisehdot.
2. Kasvattaja on SKSK ry:n jäsen. Kasvattajalla tarkoitetaan henkilöä, joka on nartun omistaja tai jalostusoikeuden haltija. Jos kasvattajia on useampia, tulee kaikkien olla SKSK ry:n jäseniä

Pentuetta ei oteta pentuvälitykseen, jos pentueen kasvattaja(t) tai nartun jalostusoikeuden haltija(t) on/ovat eläintenpitokiellossa.

[Linkki Kennelliiton koirarekisteriohjeeseen](#)

[Linkki PEVISA-ohjeisiin](#)

Yhdistelmiä suunniteltaessa tulee huomioida SKSK ry:n jalostussuosituksiset, jotka on julkaistu Kääpiösnautsereiden jalostuksen tavoiteohjelmassa 2019–2023. Astutushetkellä ulkomailla asuvan koiran kohdalla saa poiketa kohdan 4 (näyttelytulokset) vaatimuksista. Typistetty koira voidaan rinnastaa ulkomailla asuvaan koiraan näyttelytulosten suhteen. Muiden kriteerien tulee kuitenkin täyttyä myös typistetyn koiran osalta. Mikäli sääntöjen tulkinnasta syntyy erimielisyyksiä, tulkitaan niitä kasvattajan hyväksi. Kasvattaja on ensisijaisesti vastuussa siitä, että hänen listalle ilmoittamansa pentue täyttää listalle pääsyn vaatimukset.

Lähde: sksk.fi

VÄRIRISTEYTYSTEN POIKKEUSLUPASÄÄNNÖT

(Hyväksytty SKSK ry:n hallituksen kokouksessa 24.11.2022)

Väriristeytykset eivät ole roturisteytyksiä vaan rotumuunnosten välisiä risteytyksiä. Niihin pätee Suomen Kääpiösnautserikerhon oma ohjeistus ja poikkeuslupakäytäntö, ei Kennelliiton roturisteytyssäännöt. Jos rotujärjestö puoltaa poikkeuslupaa, ei Suomen Kennelliiton Jalostustieteellisen toimikunnan päätöstä tarvita, vaan poikkeuslupa myönnetään Kennelliitossa toimistotyönä. Jos rotujärjestö ei puolla hakemusta, päätöksen tekee Kennelliiton Jalostustieteellinen toimikunta.

KASVATTAJA JA ANOMINEN

1. **Kasvattaja on SKSK ry:n jäsen.** Kasvattajalla tarkoitetaan henkilöä, joka on nartun omistaja tai jalostusoikeuden haltija. Jos kasvattajia on useampia, tulee kaikkien olla SKSK ry:n jäseniä.
2. **Kasvattaja sitoutuu palauttamaan kasvattamiensa pentueiden osalta pentuetiedustelulomakkeen.** Pentuetiedustelu toimitetaan viimeistään pentujen täyttäessä 12 viikkoa. Tiedustelu palautetaan myös niistä pentueista, jotka eivät ole olleet SKSK ry:n pentulistalla.
3. **Kasvattaja käyttää Suomen Kennelliiton virallisia tai vastaavia lomakkeita, rekisteröi ja tunnistusmerkitsee pentueensa** Suomen Kennelliiton koirarekisteriohjeen mukaisesti kohtuullisessa ajassa.
4. **Hakija toimittaa poikkeuslupahakemuksen allekirjoitettuna rotujärjestön lausuntoa varten SKSK ry:n jalostustoimikunnan sähköpostiin (jalostustoimikunta@sksk.fi).** Jalostustoimikunta antaa siitä lausuntonsa SKSK ry:n hallitukselle ja hallitus toimittaa otteen omasta pöytäkirjastaan hakijalle ja Kennelliittoon. Poikkeuslupahakemus rotujärjestön lausuntoa varten tulee toimittaa ajoissa, aikaa anomuksen käsittelyyn kannattaa varata reilusti mahdollisten kokousaikataulujen vuoksi. Kasvattajan tulee ennen astutusta varmistaa, että Kennelliitosta on tullut kuittaus poikkeusluvasta.

Poikkeuslupa-anomusta ei puolleta, jos pentueen kasvattaja(t) tai nartun jalostusoikeuden haltija(t) on/ovat eläintenpitokiellossa.

YHDISTELMÄ

Täyttää seuraavat vaatimukset:

a. Ikäraajat. Narttu astutushetkellä vähintään 18kk, enintään 8 vuotta ja uros vähintään 12kk (PEVISA). Nartun edellisestä penikoimisesta on pentueen syntyessä oltava kulunut vähintään 10kk (PEVISA). Syntyvä pentue on enintään nartun neljäs.

b. Silmätarkastuslausunto. Pentueen molemmilla vanhemmilla on voimassa oleva silmätarkastuslausunto

c. Jälkeläismäärä. Uroksen Suomessa rekisteröitävä jälkeläismäärä voi olla korkeintaan 40 pentua, joista alle 4-vuotiaana 24 pentua. Viimeinen, rajan ylittävä pentue rekisteröidään kuitenkin kokonaan. Poikkeuslupaa edellä mainitusta rajoista voi perustelluista syistä hakea. Hyväksytty poikkeuslupa on toimitettava jalostustoimikunnalle astutusilmoituksen liitteenä.

d. Varvasanomalia. Pentueen molemmilla vanhemmilla on normaalit varpaat (ei varvasanomaliaa).

e. Ulkomuoto. Pentueen molemmilla vanhemmilla on aikuisvalionarvo kotimaasta tai ulkomailta **TAI** virallisesta näyttelystä Suomessa vähintään 2xERI tai ERI + SA **TAI** SKSK ry:n jalostustarkastuslausunto, jonka perusteella koira on jalostuskelpoinen.

f. Ylimääräiset tulokset. Molemmilla vanhemmilla on tehtynä:

– PEVISA-ehdon ulkopuolisia terveystutkimuksia, vähintään yksi seuraavista:
virallinen luustokuvaustulos tai sydänultra jonka tulos on nähtävissä jalostustietojärjestelmässä (KoiraNet), tai sappihappotesti, jonka tulos on toimitettu rotujärjestölle

TAI

– Suorittuna luonnetesti LTE tai MH-luonnekuvaus

TAI

–Tehtynä geenitesti, vähintään yksi seuraavaksi luetelluista=Progressive retinal atrophy (PRA-B, B1 HIVEP3), Mycobacterium avium complex (MAC), Myotonia Congenita (MC), Spondylocostal Dysostosis (SCD), Persistent Müllerian Duct Syndrome (PMDS), Charcot-Marie-Tooth Neuropathy (CMT).
Geenitestin tuloslomake tulee olla toimitettu rotujärjestölle. Jos koira on sen vanhempien testitulosten perusteella terve, hyväksytään tulos, kun vanhempien tulokset on toimitettu rotujärjestölle.

g. Sukusiitosprosentti. Yhdistelmän sukusiitosprosentti viiden sukupolven mukaan laskettuna on korkeintaan 6,25% (serkusparitus).

Mikäli yhdistelmä ei täytä kaikkia edellä mainittuja kriteereitä, voi rotujärjestön puoltaa anomukselle kuitenkin hakea perustelemalla anomuksensa vapaamuotoisella kirjallisella osuudella. Kriteerit täyttävän yhdistelmän kohdalla perustelut ovat vapaaehtoiset.

YHDISTELMÄN TAUSTAT, TAVOITTEET, JATKOSUUNNITELMAT

a. Taustat. Kasvattajan tulee hakemuksessaan esittää selkeästi ja mahdollisimman realistisesti yhdistelmän molempien osapuolien taustat (esim. sukutaulussa esiintyvät terveysriskit, luonteen kuvaukset erityisesti mikäli luonnetesti-/luonnekuvaustulosta ei ole saatavilla, ulkomuodolliset vahvuudet ja heikkoudet, mahdollinen jälkeläisnäyttö)

b. Tavoitteet. Kasvattajan tulee hakemuksessaan esittää selkeä tavoite aikomalleen yhdistelmälle. Mitä omasta väristä puuttuu, miksi risteytetään? Tavoitteena voi olla esimerkiksi vaikeus välttää perinnöllistä sairautta tai sairauksia tietyssä värissä. Yhdistelmän suunnittelua ja tavoitteiden asettamista varten kasvattajan on hyvä olla tietoinen sekä koko rodun että käytettäväksi suunniteltujen värien terveydellisestä ja jalostuksellisesta tilanteesta. Kääpiösnautsereiden jalostuksen tavoiteohjelmaa ja jalostustietokanta Koiranetin tilastoja kannattaa hyödyntää.

c. Suunnitelma. Risteytysjälkeläisten jatkokäytön suunnitelma on lyhyt, tiivis ja suuntaa-antava. Kaikenlaista voi tapahtua ennen kuin jälkeläiset ovat lisääntymisiässä, eivätkä suunnitelmat välttämättä toteudu. Kasvattajan on kuitenkin hyvä tehdä itselleen selväksi, mihin suuntaan haluaa kasvatustyötään risteytyksellä viedä. Suunnitelma voi sisältää esim. seuraavaa: Minkä/millaisten/minkä väristen yksilöiden kanssa ensimmäisen ja tulevien polvien jälkeläisiä on tarkoitus käyttää jalostukseen? Onko

tarkoitus tehdä takaisinristeytystä jompaankumpaan alkuperäiseen väriin? Jatkosuunnitelmat riippuvat siitä, mitä ominaisuuksia risteytyksestä saadaan ja mitkä niistä ovat haluttuja ja mitkä vältettäviä.

Lähde: sksk.fi

UROSTEN JÄLKELÄISMÄÄRÄN YLITYKSEN POIKKEUSLUPA-ANOMUKSEN KRITERIT

(Hyväksytty SKSK ry:n hallituksen kokouksessa 24.11.2022)

Jälkeläismäärän kokonaismäärän ylityksen jälkeen (40 pentua, viimeinen rajan ylittävä pentue rekisteröidään kokonaisuudessaan) poikkeuslupaa uroksen jalostuskäytölle voi tiettyyn yhdistelmään anoa alla listattujen kriteerien täytyessä.

KASVATTAJA JA ANOMINEN

1. **Kasvattaja on SKSK ry:n jäsen.** Kasvattajalla tarkoitetaan henkilöä, joka on nartun omistaja tai jalostusoikeuden haltija. Jos kasvattajia on useampia, tulee kaikkien olla SKSK ry:n jäseniä.
2. **Kasvattaja sitoutuu palauttamaan kasvattamiensa pentueiden osalta pentuetiedustelulomakkeen.** Pentuetiedustelu toimitetaan viimeistään pentujen täyttäessä 12 viikkoa. Tiedustelu palautetaan myös niistä pentueista, jotka eivät ole olleet SKSK ry:n pentulistalla.
3. **Kasvattaja käyttää Suomen Kennelliiton virallisia tai vastaavia lomakkeita, rekisteröi ja tunnistusmerkitsee pentueensa** Suomen Kennelliiton koirarekisteriohjeen mukaisesti kohtuullisessa ajassa.
4. **Hakija toimittaa poikkeuslupahakemuksen allekirjoitettuna rotujärjestön lausuntoa varten SKSK ry:n jalostustoimikunnan sähköpostiin (jalostustoimikunta@sksk.fi).** Jalostustoimikunta antaa siitä lausuntonsa SKSK ry:n hallitukselle ja hallitus toimittaa otteen omasta pöytäkirjastaan hakijalle ja Kennelliittoon. Poikkeuslupahakemus rotujärjestön lausuntoa varten tulee toimittaa ajoissa, aikaa anomuksen käsittelyyn kannattaa varata reilusti mahdollisten kokousaikataulujen vuoksi. Kasvattajan tulee ennen astutusta varmistaa, että Kennelliitosta on tullut kuittaus poikkeusluvasta.

Poikkeuslupa-anomusta ei puolleta, jos pentueen kasvattaja(t) tai nartun jalostusoikeuden haltija(t) on/ovat eläintenpitokiellossa.

YHDISTELMÄ

1. Yhdistelmä on hyvin ja kattavasti perusteltu.
2. Yhdistelmän uroksella ja nartulla on aikuisvalionarvo kotimaasta tai ulkomailta TAI Virallisesta näyttelystä Suomessa vähintään 1xERI + 1xEH tai 1xERI + SA TAI SKSK ry:n jalostustarkastuslausunto, jonka perusteella koira on jalostuskelpoinen
3. Uros on luonnetestattu tai luonnekuvattu.

UROKSEN JÄLKELÄISISTÄ

1. 20 % on terveystutkittuja silmäsairauksien osalta
2. 20 % on palkittu vähintään EH:n laatumaininnalla näyttelyissä tai jalostustarkastettu (jalostuskelpoinen/jalostuskelpoinen tietyin ehdoin)

Poikkeuslupaa varten on hyvissä ajoin ennen suunniteltua astutusta tehtävä kyseistä yhdistelmää koskeva anomus, jonka rotujärjestö käsittelee. Poikkeuslupan myöntää Suomen Kennelliitto rotujärjestön lausunnon perusteella.

Lähde: sksk.fi

KÄÄPIÖSNAUTSEREIDEN LUONNETESTIN IHANNEPROFIILI

Luonnetestissä koira pisteytetään testin arvosteluasteikon mukaisesti. Asteikko on rakennettu hyvää suojeluun soveltuvaa koiraa ajatellen, joten rotukohtainen ihanneprofiili auttaa hahmottamaan, kuinka asteikon eri kohdat sopivat muihin käyttötarkoituksiin kehitetyille roduille. Eri rotujen ihanteet voivat poiketa toisistaan suurestikin, esimerkiksi terävyyden suhteen. Ihanneprofiilin avulla voidaan kertoa, onko kyseiset ominaisuudet tai tavat toimia juuri tälle rodulle ihanteellisia/suositteluja, hyväksyttäviä, ei-toivottavia vai hylkääviä. Hyväksyttävä tarkoittaa kokonaisuuteen suhteutettuna vielä jalostuskoiralle kelpoista tulosta. Kaikkien ei-toivottavien ja hylkäävien ominaisuuksien tarkoituksena ei ole välttämättä sulkea koiraa jalostuksesta, mutta ne tulee huomioida yhdistelmien suunnittelussa. Hylkääviä ominaisuuksia ovat ainakin mm. voimakkaat pelot ja aggressiot. (Kennelliitto.)

Kääpiösnautseri on saksalainen koirarotu, jonka jalostukseen on aikojen alussa käytetty karkeakarvaisia pinsereitä, keskikokoisia snautsereita ja affenpinsereitä sekä mahdollisesti muitakin rotuja. Kääpiösnautseri on alun perin ollut pääasiassa rottakoira, joka on pyydystänyt jyrsiöitä talleilla. Nykyisin siitä on tullut lähinnä seura- ja harrastuskoira, joka soveltuu mainiosti moniin harrastuksiin.

FCI:n rotumääritelmä määrittelee kääpiösnautserin koti- ja seurakoiraksi. Luonteenominaisuudet vastaavat snautserin luonnetta ja korostuvat pienessä koirassa temperamenttikkaana käyttäytymisenä. Älykkyys, pelottomuus, sitkeys ja valppaus tekevät kääpiösnautserista miellyttävän koti-, vahti- ja seurakoiran, joka soveltuu ongelmitta pieneenkin asuntoon. Hylkääviksi virheiksi luokitellaan vihaiisuus tai liiallinen arkuus sekä selvästi epänormaali käyttäytyminen. Snautserille on rotumääritelmän mukaan tyypillistä eloisuus, johon yhdistyy rauhallisuus sekä hyväluonteisuus, leikkisyys ja voimakas kiintymys isäntään. Rotu on hyvin lapsirakas, lahjomaton ja valpas, ei kuitenkaan herkkähaukkuinen. Hyvin kehittyneiden aistien, älykkyyden, koulutettavuuden, pelottomuuden, sitkeyden sekä säiden ja tautien sietokyvyn ansiosta snautseri on erinomainen perhe-, vahti- ja seurakoira.

Taulukoissa on kuvattu kääpiösnautsereiden luonnetestin ihanneprofiili neliportaisena väreittäin; suositus, hyväksyttävä, ei-toivottu ja hylkäävä. Ei-toivottu ominaisuus ei sulje automaattisesti koiraa pois jalostuksesta, mutta on huomioitava yhdistelmää suunniteltaessa.

Suositus	Hyväksyttävä	Ei-toivottu	Hylkäävä
----------	--------------	-------------	----------

	3	suuri	
	2	hyvä	

Toimintakyky

	1a	kohtuullinen
	1b	kohtuullisen pieni
	-1	pieni
	-2	riittämätön
	-3	toimintakyvytön

Toimintakykynä pidetään luonteen ominaisuutta, joka saa koiran ilman ulkopuolista pakotetta pitämään puolensa todellista tai kuviteltua vaaraa vastaan. Lähin vastaava inhimillinen vastine toimintakyvylle on rohkeus. Toimintakyky on koiran kyky hallita tekojaan huolimatta siitä, että se on joutunut pelon valtaan. Toisin sanoen, koira pystyy pelostaan huolimatta toimimaan oikealla tavalla ja tarvittaessa voittamaan pelkonsa päästäkseen päämääräänsä. Toimintakyvyn erikoiskokeet ovat kelkkakoe (toimintakyky uhan alla) ja ns. pimeä huone (toimintakyky, kun uhkaa ei ole). Toimintakykyä arvioidaan kuitenkin luonnetestin kaikissa osasuorituksissa, läpi testin.

Toimintakyky on ominaisuus, joka vaikuttaa koiran jokapäiväiseen elämään. Koira kohtaa jokapäiväisessä elämässä paljon erilaisia tilanteita, joista selviytymiseksi se joko pakenee tai kohtaa tilanteet. Tämän vuoksi myös seurakoirilla toimintakyky on tärkeä luonteen ominaisuus. Jalostuksessa tulisi suosia koiria, joiden toimintakyky on vähintään kohtuullinen.

Terävyys	3	kohtuull. ilman jälj. jääv. Hyökkäyshalua
	2	suuri ilman jälj. jääv. Hyökkäyshalua
	1a	pieni ilman jälj. jääv. Hyökkäyshalua
	1b	Koira joka ei osoita lainkaan terävyyttä
	-1	pieni jäljellejäävin hyökk. Haluin
	-2	kohtuullinen jäljellejäävin hyökk. Haluin
	-3	suuri jäljellejäävin hyökk. Haluin

Terävyys on ominaisuus, joka saa koiran reagoimaan aggressiivisesti sen tuntiessa itsensä uhatuksi. Terävyysaste on kääntäen verrannollinen ärsytyskynnyksen korkeuteen. Mitä pienempi ärsyke tarvitaan herättämään aggression, sitä korkeampi on terävyysaste. Terävyyden erikoiskoe on seinähyökkäys, mutta terävyysreaktioita tarkastellaan koko testin ajan.

Terävyyden suhteen seurakoirarodun jalostuksessa on tärkeää huomioida, että koira ei kohdist aggressiota uhkana pitämäänsä tahoon sen jälkeen, kun uhka poistuu. Tärkeintä siis on, että koira palautuisi nopeasti, kun uhka poistuu. Suuri terävyys ei koskaan ole toivottavaa, tällöin koira reagoi jo arjessakin herkästi ja ei-toivotusti ja usein palautumisessa on viivettä.

Puolustushalu	3	kohtuullinen hillitty
	2	suuri hillitty
	1	pieni
	-1	haluton
	-2	erittäin suuri
	-3	hillitsemätön

Puolustushalulla tarkoitetaan koiran synnynnäistä taipumusta puolustaa laumaansa (ohjaaja). Luonnetestissä testataan koiran puolustushalua hyökkäämällä koiran kanssa kulkevaa ohjaajaa kohden. Pääpaino arvosanan määräytymisessä on koiran halu puolustaa, ei sen kyky.

Puolustushalun ollessa kohtuullinen ja hillitty, koira yleensä palautuukin nopeasti eikä kyseinen luonteen ominaisuus aiheuta arjessa ongelmia. Seurakoira ei tarvitse arjessa juurikaan puolustushalua, ja kääpiösnautsereille on kohtuullisen yleistä haluttomuus puolustaa. Kyseessä on koulutettavissa oleva ominaisuus, joten jalostuksellisesti painoarvo täytyy asettaa tämän mukaan.

	3	suuri
	2a	kohtuullinen
	2b	kohtuullisen pieni
	1	erittäin suuri

Taisteluhalu

	-1	pieni
	-2	riittämätön
	-3	haluton

Taisteluhaluksi kutsutaan koiran synnynnäistä taipumusta nauttia taistelusta itsestään ilman, että se perustuisi aggressioon. Taisteluhalu on koiralle moottori, liikkeelle paneva voima. Koiran taisteluhalu on halua taistella jotain itselleen tai taistella jotakin vastaan. Taisteluhalun erikoiskoe on leikkiosio, mutta taisteluhalua voi näkyä myös muissa testin osa-alueissa.

Taistelutahto on tärkeä ominaisuus koulutuksessa ja motivoinnissa, mutta sen avulla koira myös selviytyy arkipäivän tilanteista. Jalostuksessa taistelutahdon parantamiseen on kiinnitettävä enemmän huomiota.

Hermorakenne	3	tasapainoinen ja varma
	2	tasapainoinen
	1a	hieman rauhaton
	1b	hermostunein pyrkimyksin
	-1	vähän hermostunut
	-2	hermostunut
	-3	erittäin hermostunut

Hermorakenteella tarkoitetaan koiran synnynnäistä vahva- tai heikkohermoisuutta, sekä koiran palautumiskykyä sen joutuessa voimakkaisiin, vaihteleviin sisäisiin jännitystiloihin. Hermostuneisuuden oireita koiralla voivat olla voimakas rauhattomuus, kehon värinä ja kohonnut pulssi, joka ei johdu ruumiillisesta rasituksesta, lisääntynyt nieleskely, voimakas läähättäminen, epätarkoituksenmukaiset liikkeet, turvan etsiminen tms. Saadakseen positiivisen arvosanan hermorakenteesta koira saa kuormittua, mutta sen tulee palautua tilanteen lauettua. Koiran hermorakennetta arvioidaan koko testin ajan. Hermorakennetta arvioitaessa on otettava huomioon koiran temperamentti.

Hermorakenteen ollessa kunnossa, koira kestää paineistumatta myös arkielämän haasteet.

Hermorakenne on periytyvä, ei juurikaan koulutettavissa oleva ominaisuus, ja jalostuksessa on kiinnitettävä huomiota tasapainoisiin luonteisiin.

Temperamentti	3	vilkas
	2	kohtuullisen vilkas
	1	erittäin vilkas
	-1a	häiritsevän vilkas
	-1b	hieman välinpitämätön
	-1c	impulsiivinen
	-2	välinpitämätön
	-3	apaattinen

Temperamentilla tarkoitetaan käyttäytymisen vilkkautta, reaktionopeutta, tarkkaavaisuutta, sekä koiran kykyä sopeutua uusiin tilanteisiin. Temperamentin erikoiskoe on ns. tynnyrikoe, mutta temperamenttia arvostellaan läpi testin.

Harrastus- ja seurakoiralle on etua siitä, että ärsykkeisiin reagointi tapahtuu oikeassa mittakaavassa ja oikea-aikaisesti. Liian vilkas koira ei pysty keskittymään tarjolla olevaan tehtävään, vaan reagoi liiallisesti ulkopuolisiin ärsykkeisiin. Alhaisen temperamentin koira on välinpitämätön.

	3	kohtuullisen kova
	2	kova
	1	hieman pehmeä
	-1	erittäin kova

Kovuus

	-2	pehmeä
	-3	erittäin pehmeä

Kovuudesta puhuttaessa tarkoitetaan koiran muistia. Mitä kovempi koira on, sen heikommin se muistaa epämiellyttäviä kokemuksiaan. Pehmeä koira taas muistaa kokemuksiaan hyvin. Kovuuden erikoiskokeena on ns. haalarikoe. Kovuutta mitataan koko testin ajan.

Seurakoirien arkielämän kannalta hyväksyttävää on, että koira on kovuudeltaan hieman pehmeä. Jalostuksellisesti huomioitavaa on se, että pehmeitä koiria ei tulisi käyttää jalostukseen.

Luoksepäästävyys	3	hyväntaht.,luoksepäästävä, avoin
	2a	luoksepäästävä, aavist pidättyväinen
	2b	luoksepäästävä, hieman pidättyväinen
	1	mielistelevä
	-1a	selvästi pidättyväinen, ei yritä purra
	-1b	selvästi pidättyväinen, yrittää purra
	-2	hyökkäävä
	-3	salakavala

Luoksepäästävyydellä tarkoitetaan koiran suhtautumista vieraisiin henkilöihin. Koira on luoksepäästävä, kun se mielellään ja oma-aloitteisesti hakeutuu vieraiden ihmisten seuraan. Luoksepäästäväksi kutsutaan myös sellaista koiraa, joka ei tutustu ihmisiin oma-aloitteisesti, mutta sallii tutustuttaa itsensä heihin. Luoksepäästävyys arviointia suoritetaan koko testin ajan.

Arkielämää usein helpottaa, jos koira on luoksepäästävä ja avoin. Kääpiösnautsereissa on tyypillistä myös aavistuksen pidättyväiset koirat. Jalostuksellisesti tärkeintä on, että koira ei ole selkeän pidättyväinen tai hyökkäävä.

Laukauspelottomuus	+++	laukausvarma
	++	laukauskokematon
	+	paukkuärtyisä
	-	laukausaltis
	--	laukausarka

Laukausvarmaksi nimitetään koiraa, joka käyttäytyy täysin välinpitämättömästi laukauksiin tai joka on niistä vain normaalilla tavalla kiinnostunut.

Ääniarkuus on yksi voimakkaasti periytyvistä ominaisuuksista. Laukausarkaa koiraa ei tule käyttää jalostukseen.

Lähde: sksk.fi

LIITE 5 Rotumääritelmä

ROTUMÄÄRITELMÄ (FCI hyväksynyt 18.4.2007):

YLEISVAIKUTELMA:

Pieni, voimakas, mielummin tanakka kuin solakka, karkeakarvainen ja tyylikäs, snautserin pienoiskuva ilman kääpiömäisiä piirteitä.

TÄRKEITÄ MITTASUhteITA:

- neliömäinen rakenne; säkäkorkeus on suunnilleen sama kuin rungon pituus
- pään koko pituus (kirsun kärjestä niskakyhmyyn) on puolet selän pituudesta (sästä hännäntyveen).

PÄÄ

KALLO-OSA

Kallo: Voimakas ja pitkä; niskakyhmy ei ole korostunut. Pään tulee olla suhteessa koiran vahvuuteen.

Kallo on tasainen, poimuton ja yhdensuuntainen kuonon ylälinjan kanssa.

Otsapenger: Kulmakarvojen ansiosta otsapenger on selvästi erottuva.

KUONO-OSA

Kirsu: Täyteläinen ja aina musta.

Kuono-osa: Typpäkärkisen kiilan muotoinen; kuononselkä on suora.

Huulet: Mustat, tiiviit ja kiinteästi leukojen myötäiset. Suupielet ovat tiiviit.

Leuat / hampaat / purenta: Ylä- ja alaleuka ovat vahvat. Täydellinen, voimakkaasti kehittynyt ja tiiviisti sulkeutuva leikkaava purenta (hammaskaavion mukaisesti 42 hammasta); hampaat ovat puhtaankalvoiset. Poskilihakset ovat voimakkaat, mutta liian kehittyneet poskipäät eivät saa vaikuttaa pään muotoon, joka parran kanssa muodostaa suorakaiteen.

Silmät: Keskikokoiset, soikeat, eteenpäin suuntautuneet, tummat ja ilmeeltään eloisat. Silmäluomet ovat tiiviit.

Korvat: Taittokorvat; V:n muotoiset, ylös kiinnittyneet; korvan sisäreuna on poskenmyötäinen. Korvat ovat taittuneet eteenpäin ohimonmyötäisesti, yhdenmukaisesti ja yhdensuuntaisesti, taitekohta ei ole kallolinjaa korkeammalla.

KAULA:

Lihaksikas, kaunislinjainen, sulavasti säkään liittyvä ja tyvestään voimakas. Hoikka, jalosti kaareutunut, tyylikäs ja koiran vahvuuteen sopiva. Kaulanahka on tiivis ja poimuton.

RUNKO

Ylälinja: Sästä lähtien loivasti taaksepäin laskeva.

Säkä: Ylälinjan korkein kohta.

Selkä: Vahva, lyhyt ja tiivis.

Lanne: Lyhyt, vahva ja syvä. Etäisyys viimeisestä kylkiluusta lantioon on lyhyt, minkä ansiosta koira vaikuttaa tiiviiltä.

Lantio: Hieman pyöristynyt ja liittyy sulavasti hännän kiinnityskohtaan.

Rintakehä: Kohtuullisen leveä ja poikkileikkaukseltaan soikea, kyynärpäihin ulottuva. Eturinta on hyvin kehittynyt ja rintalastan kärjen ansiosta selvästi erottuva.

Alalinja ja vatsa: Vatsaviiva ei ole liioitellun ylös vetäytynyt, vaan muodostaa rintakehän alaosaan lähtien kauniisti kaartuvan linjan.

HÄNTÄ:

Luonnollinen: tavoitteena on sapelin- tai sirpinmuotoinen häntä.

RAAJAT

ETURAAJAT:

Eturaajat ovat edestä katsottuna vahvat ja suorat, eivät liian lähellä toisiaan. Sivusta katsottuna kyynärvarsi on suora.

Lavat: Tiiviisti rintakehän myötäiset, lihaksikkaat ja okahaarakkeiden yläpuolelle ulottuvat.

Mahdollisimman viistot, hyvin kulmautuneet ja taakse sijoittuneet, kulmaus vaakatasoon nähden on noin 50°.

Olkavarret: Tiiviisti rungonmyötäiset, vahvat ja lihaksikkaat; lavan ja olkavarren välinen kulmaus on noin 95 - 105°.

Kyynärpäät: Tiiviisti rungonmyötäiset, eivät sisään- eivätkä ulospäin kääntyneet.

Kyynärvarret: Joka suunnasta katsottuna täysin suorat, vahvat ja lihaksikkaat.

Ranteet: Vahvat ja vakaat, eivät juurikaan kyynärvarsien rakenteesta erottuvat.

Välikämmenet: Edestä katsottuna pystysuorat, sivulta katsottuna maahan nähden hieman viistot, vahvat ja hieman joustavat.

Etukäpälät: Lyhyet ja pyöreät. Varpaat ovat tiiviisti yhdessä ja kaareutuneet (ns. kissankäpälät); kynnet ovat lyhyet ja tummat, päkiät kestävät.

TAKARAAJAT:

Takaraajat ovat sivulta katsottuna asennoltaan maatapeittävät ja rungon takana, takaa katsottuna yhdensuuntaiset, eivät liian lähellä toisiaan.

Reidet: Kohtuullisen pitkät, leveät ja voimakaslihaksiset.

Polvet: Eivät sisään - eivätkä ulospäin kääntyneet.

Sääret: Pitkät, vahvat ja jänteikkäät, liittyvät vahvoihin kintereisiin.

Kintereet: Hyvin kulmautuneet, vahvat ja kiinteät, eivät sisä- eivätkä ulkokierteiset.

Välijalat: Lyhyet ja maahan nähden pystysuorat.

Takakäpälät: Varpaat ovat lyhyet, kaareutuvat ja tiiviisti yhdessä. Kynnet ovat lyhyet ja mustat.

LIIKKEET:

Joustavat, tyylikkää, ketterät, vapaat ja maatavoittavat. Etuaskel ulottuu mahdollisimman pitkälle eteen, takaraajan pitkä ja joustava askel mahdollistaa tarvittavan työntövoiman. Vastakkaisten puolien etu- ja takaraaja liikkuvat samanaikaisesti eteenpäin. Selkä, jänneet ja nivelet ovat kiinteät.

NAHKA:

Kauttaaltaan tiivis.

KARVAPEITE

KARVA:

Karvan tulee olla jäykän karkeaa ja tiheää. Karvapeite koostuu tiiviistä aluskarvasta ja kovasta, rungonmyötäisestä peitinkarvasta, joka ei saa olla liian lyhyttä. Peitinkarva on karkeaa, riittävän pitkää, jotta oikea karvanlaatu voidaan todeta; ei pörröistä eikä laineikasta. Raajoissa karvat eivät aina ole aivan yhtä karkeita kuin rungossa. Otsassa ja korvissa karva on lyhyttä. Tyypillisinä tunnusmerkkeinä ovat hieman silmiä varjostavat tuuheat kulmakarvat ja parta, joka ei saa olla liian pehmeä.

VÄRI:

puhdas musta, jossa musta aluskarva

pippuri & suola

musta-hopea

puhdas valkoinen, jossa valkoinen aluskarva.

Ihanteellinen pippuri & suola-väri on keskiharmaa, jossa on tasaisesti jakautunut, hyvin pigmentoitunut pippurointi ja harmaa aluskarva. Värisävyt tummasta raudanharmaasta aina hopeanharmaaseen ovat sallittuja. Kaikilla värisävyillä tulee olla ilmettä korostava tumma maski, joka tasapainoisesti sopii väritykseen. Selvät vaaleat merkit päässä, rinnassa ja raajoissa eivät ole toivottuja.

Ihanteellisessa musta-hopea-värissä peitin- ja aluskarvat ovat mustat; valkoiset merkit ovat silmien yläpuolella, poskissa, parrassa, kaulassa, rinnan etuosassa kaksi erillistä kolmiota, välikämmenissä, käpälissä, takaraajojen sisäpuolella ja peräpeilissä. Otsan, niskan ja korvien ulkopuolen tulee olla peitinkarvan tavoin mustat.

KOKO JA PAINO

Säkäkorkeus: Urokset ja nartut 30 - 35 cm.

Paino: Urokset ja nartut noin 4,5 - 7 kg

VIRHEET:

Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen.

Erityisesti:

raskas tai pyöreä kallo

otsarypyt

lyhyt, suippo tai kapea kuono-osa

tasapurenta

voimakkaasti esiin työntyvät posket tai poskiluut

vaaleat, liian suuret tai pyöreät silmät

alas kiinnittyneet tai erittäin pitkät, asennoltaan epäsymmetriset korvat

löysä kaulanahka

leuanaluspuusit; kapea niska

liian pitkä, pehmeä tai köyry selkä

karpinselkä

luisu lantio

niskaa kohti kääntyvä hännäntyvi

pitkät käpälät

peitsaaminen

liian lyhyt, pitkä, pehmeä, laineikas, takkuinen tai silkkinen karva

ruskea aluskarva

pippuri & suola-värisillä tumma selkäjuova tai musta satula

musta-hopea-värisillä riittämättömästi erottuvat värimerkit rinnassa

säkäkorkeuden ylitys tai alitus 1 cm: iin asti.

VAKAVAT VIRHEET:

raskas tai kevyt rakenne, matala- tai korkearaajaisuus

virheellinen sukupuolileima (esim. urosmainen narttu)

ulospäin kiertyvät kyynärpäät

niukasti kulmautuneet tai länkisääriset takaraajat

liian pitkä sääri

pihtikinttuisuus

liian matala kinner

valkoinen tai laikukas karva mustilla ja pippuri & suola-värisillä yksilöillä

kirjava väri musta-hopea-värisillä ja valkoisilla yksilöillä

yli 1 cm:n ja alle 2 cm:n poikkeamat annetusta säkäkorkeudesta.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET:

arkuus, aggressiivisuus, vihaiisuus, liika epäluuloisuus tai hermostuneisuus

kaikenlaiset epämuodostumat

puutteellinen rotutyyppe

purentavirheet kuten ala-, ylä- ja ristipurenta

karkeat virheet yksittäisissä kohdissa, kuten rakennevirheet, karva- ja väri- virheet

yli 2 cm:n poikkeamat annetusta säkäkorkeudesta.

Selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen ovat hylkääviä virheitä.